JOSEPHI JACOBI PLENCK,
Chirurgiæ Doctoris, nec non Chirurgiæ, Anatomes atque Artis obstetriciæ Professoris Cæsareo-regii, publici ac ordinarii in Cæsareo-regia Universitate Tirnaviensi.

DOCTRINA
DE
MORBIS OCULORUM.

VIENNÆ,
APUD RUDOLPHUM GRÆFFER.

1777.

La partie de l'oeil, quoique bornée, preſente une riche moiſſon, pour occuper long-temps nombre d'obſervateurs.

Janin.

ILLUSTRISSIMO
AC
MAGNIFICO VIRO
ANTONIO
LIB. BARONI
DE STÖRCK
AUGUSTISS. IMPERATORIS ET IMPERATRICIS A CONSILIIS,
ARCHIATRORUM COMITI,
STUDII MEDICI PRÆSIDI AC DIRECTORI PERPETUO,
PER UNIVERS. AUSTR. PROVINCIAS
PROTO-MEDICO,
NOSOCOMII CIVICI PAZMANIANI
PHYSICO.
SOCIET. BOTAN. FLORENT. ACAD. SCIENT. SIEN. ACAD. PRINCIP. HASS. INSTIT. BONON. ET ACAD. NATURÆ CURIOS. DEGLI AGIATI DI ROVOREDO
MEMBRO &c. &c.

IN
GRATITUDINIS MONUMENTUM
OB
CHIRURGIAM OCULARIAM
peculiari ſparta ornatam.

Haſce qualescunque lineas
ſacras vult
AUCTOR.

PRÆFATIO.

Quamvis inter ſenſuum organa oculo præſtantius, magisque neceſſarium ſit nullum, neſcio tamen quo triſtiſſimo fato hæc chirurgiæ pars, quæ divini hujus membri ægritudines complectitur, diu adeo manibus empyricorum tradita, relictaque fuerit. Inde promanat ratio cur etiam morborum ocularium doctrina progreſſum habuerit adeo tardum ac exiguum, ut vix non omnem noſtri ſæculi Scriptoribus debeamus. Priori enim ævo, quamprimum quis cataractæ depoſitionem, occœcando quamvis ægrotos, perficere novit, ſemet jam medicum ocularium evaſiſſe, ſibi aliisque vana oſtentatione ſuadebat, ac nullis non oculorum morbis mederi poſſe, gloriabatur.

Sicque cum corporis noſtri nobiliſſimo inſtrumento ludebatur, donec ſummi in arte viri & huic doctrinæ ſuam operam conſecrarent, græcorum, arabumque de hac ſcientia notitiam perſcrutarent, ſoli-

 diſſi-

dissima optices theoremata adhiberent, ipsique salutiferas huic organo manus applicarent. Inter hos clarissimos viros primi exstitere *Bartisch*, *Saint-Yves*, *Mauchart*, *Boerhaave*, *Petit*, *Daviel*, *Sauvages*, *Gerin*, *Gendron*, *Hellman*, *Odhelius* &c. plurimum tamen chirurgia ocularia industriæ Celeber. *Janini*, *Richteri*, & *Potii* debet.

Nec erubesco quin gratus fatear me horum maximorum virorum vestigia pressisse, illorumque medellas proposuisse, omissis curationibus invalidis, obsoletis, dubiis, periculosis; hæc enim commentariis transscribo.

Sufficit interim mihi si insignem hujus doctrinæ ambitum, ingentemque morborum oculos infestantium numerum, quorum hicce libellus 118 expendit, in naturalem redegerim ordinem, quo authorum, in diversa abeuntium, opiniones, curationesque proponi, rimarique commode possint.

IN-

INDEX
MORBORUM OCULARIUM.

Schirrhus palpebrarum, *die Verhärtungsgeschwulst der Augenlieder.*

Carcinoma palpebrarum, *der Krebs der Augenlieder.*

Carbunculus palpebrarum, *der Karbunkel der Augenlieder.*

Hordeolum, *das Gerstenkorn.*

Chalazion, *das Hagelkorn.*

Hydatis, *die Wasserblase der Augenlieder.*

Milium, *das Hiersenkorn.*

Morum palpebrarum, *die Maulbeer.*

Verrucæ palpebrarum, *die Warzen der Augenlieder.*

Trachoma, *die Augenlidrauhigkeit.*

Blepharoptosis, *der Augenliedvorfall.*

Lagophthalmus, *das Haasenauge.*

Ectropium, *die Auswärtskehrung des Augenlieds.*

Entropium, *die Einwärtskehrung des Augenlieds.*

Psorophthalmia, *die Augenliederflechte.*

Rubor marginum palpebralium, *die Röthe der Augenliederränfte.*

Tylosis, *die Augenliederkalosität.*

Vulnera palpebrarum, *die Wunden der Augenlieder.*

Fistulæ palpebrarum, *die Fisteln der Augenlieder.*

Coloboma, *der Augenliedspalt.*

Nictitatio, *das Blinzen der Augenlieder.*

Spasmus palpebrarum, *der Krampf der Augenlieder.*

Pruritus palpebrarum, *das Jucken der Augenlieder.*

MOR-

MORBI VIARUM LACRUMALIUM. 47.

Scheroma, *die Trockenheit der Augen.*

Epiphora, *der Thränenflus.*

Lippitudo, *das Eitertriefen der Augenlieder.*

Hydrops ſacci lacrumalis, *die Waſſerſucht des Thränenſacks.*

Anchylops, *die Augenwinkelgeſchwulſt.*

Ægyilops, *das Augenwinkelgeſchwür.*

Fiſtula lacrumalis, *die Thränenfiſtel.*

Encanthis, *die Thränenkarunkelauswachſung.*

Rhyas, *das Schwinden der Thränenkarunkel.*

Peribroſis, *die Augenwinkelzerfreſſung.*

Lemoſitas, *die Augenwinkelunreinigkeit.*

Lacrumatio ſanguinea, *das Blutweinen.*

MORBI MEMBRANÆ CONJUNCTIVÆ. 70.

Ophthalmia, *die Augenentzündung.*

Ophthalmodinia, *der Augenſchmerz.*

Varicoſitas conjunctivæ, *die Kropfadern der Augen.*

Ecchymoſis, *die Blutunterlauffung.*

Puſtula, *die Eiterblattern.*

Phlyctæna, *die Waſſerblattern.*

Papula, *die Knoten.*

Carunculæ, *die Fleiſchwarzen.*

Carbunculus, *der Karbunkel.*

Ulcus, *das Geschwür der weissen Augenhaut.*
Aliena oculis illapsa, *fremde Körper im Auge.*

MORBI CORNEÆ.

Obscuratio corneæ, *die Verdunklung der Hornhaut.*
Maculæ, *die Flecke.*
Pterygium, *das Augenfell.*
Staphyloma, *das Staphylom.*
Onyx, *das Hornhautapostem.*
Ulcera corneæ, *die Geschwüre der Hornhaut.*
Fistulæ corneæ, *die Fisteln der Hornhaut.*
Vulnus corneæ, *die Wunde der Hornhaut.*
Rhytidosis, *das Zusammenfallen der Hornhaut.*
Pustulæ, *die Eiterblattern.*
Phlyctenæ, *die Wasserblattern.*
Carunculæ, *die Fleischwarzen der Hornhaut.*

MORBI BULBI.

Atrophia bulbi, *der Schwund des Augapfels.*
Exophthalmia, *das Ochsenaug.*
Ophthalmoptosis, *der Vorfall des Augapfels.*
Carcinoma bulbi, *der Krebs des Augapfels.*
Tetanus bulbi, *der Augapfelkrampf.*
Nystagmus bulbi, *die Augapfelzukung.*
Vulnus bulbi, *die Wunde des Augapfels.*
Defectus oculi, *der Abgang des Auges.*
Oculus supernumerarius, *das überzahlige Aug.*

MOR-

MORBI IRIDIS. 118.

Mydriaſis, *die Augenſternerweiterung.*

Myoſis, *die Augenſternverengerung.*

Synizeſis, *die Augenſternverwachſung.*

Synechia, *die Regenbogenanwachſung.*

Ptoſis iridis, *der Regenbogenvorfall.*

Vulnus iridis, *der Spalt des Regenbogens.*

Deformitas pupillæ, *die Ungeſtaltheit des Augenſterns.*

Pupilla præternaturalis, *der widernatürliche Augenſtern.*

Hippus, *die Zuckung des Augenſterns.*

Immobilitas pupillæ, *die Unbeweglichkeit des Augenſterns.*

MORBI HUMORIS AQUEI. 130.

Hydrophthalmia, *die Augenwaſſerſucht.*

Hypopyum, *das Eiteraug.*

Hypoæma, *das Blutaug.*

Hypogala, *das Milchaug.*

Turbiditas humoris aquei, *die Verdunklung der wäſſerichten Feuchtigkeit.*

Effluvium humoris aquei, *der Ausflus der wäſſerichten Feuchtigkeit.*

MORBI LENTIS CRYSTALLINÆ. 139

Cataracta, *der graue Staar.*

Prolapſus lentis cryſtallinæ, *der Vorfall der Kryſtallinſe.*

MOR-

MORBI HUMORIS VITREI. 170

Glaucoma, *die Verdunklung der gläſernen Feuchtigkeit.*

Synchyſis, *die Auflöſung de gläſernen Feuchtigkeit.*

Prolapſus humoris vitrei, *der Vorfall der gläſernen Feuchtigkeit.*

MORBI RETINÆ ſeu VISVS. 173.

Photophobia, *die Lichtſcheue.*

Amauroſis, *der ſchwarze Staar.*

Amblyopia, *das ſchwache Geſicht.*

Nyctalopia, *die Tagblindheit.*

Hemeralopia, *die Nachtblindheit.*

Myopia, *die Kurzſichtigkeit.*

Presbyopia, *die Weitſichtigkeit.*

Hemiopia, *das Halbſehen.*

Myodeſopſia, *das Mückenſehen.*

Viſus reticularis, *das Netzſehen.*

Viſus nebuloſus, *das Nebelſehen.*

Metamorphopſia, *das Ungeſtaltſehen.*

Crupſia, *das Farbenſehen.*

Photopſia, *das Lichtſehen.*

Strabiſmus, *das Schielen.*

Luſcitas, *das ſchiefe Sehen.*

Diplopia, *das Doppeltſehen.*

DE MORBIS OCULORUM GENERATIM.

Morbi, qui oculos infestant, in *communes* atque in *proprios* dividi solent.

Communes dicuntur, qui in pluribus nostri corporis partibus eodem modo ut in oculis observantur.

Proprii sunt, qui solis in oculis inveniuntur, & a morbis communibus sua indole differunt.

Consultissimum esse duco, si singulæ partis morbos, tum communes tum proprios, ordine anatomico, quo partes oculi locantur, consideremus.

MORBI SUPERCILIORUM

MADAROSIS.

Est superciliorum & ciliorum defluvium vel defectus. A)

Ef-

A) Vox est græca a *μαδαρὸς glaber*. dicitur etiam *Ptilosis* a *πτιλὸς calvus*. Aliis hic morbus vocatur *Milphosis*.

Effectus morbi ſunt ingrata deformitas & fortioris lucis intolerantia.

Species madaroſeos ſunt

1. Madarosis spontanea, quæ lepræ, elephantiaſis, atque luis veneréæ inveteratæ ſymptoma eſt. Hæc madaroſis cenſetur *incurabilis* ob bulbos pilorum acrimonia deſtructos.
2. Madarosis a rasura superciliorum. In hac ſpecie ſupercilia iterum intra duos annos renaſcuntur. A)
3. Madarosis ab evulsione ciliorum, ut in trichiaſi contingit. Etiam cilia evulſa at rigidiora recreſcunt.

PHTHIRIASIS SUPERCILIORUM.

Eſt pediculorum latorum in ſuperciliis & tarſis ciliorum nidulatio. B)

Hoc vitium eſt infantibus familiare, atque plerumque immunditiei debetur.

Curatur unguento mercuriali, quod locis obſeſſis aliquoties illiniri debet. Laudatur etiam oleum ſpicæ.

VUL-

A) *Illuſtr.* Halleri *Phyſiolog.* T. V. p. 38.

B) *Illuſtr.* Sauvages *Noſologia methodica edit.* in 4. T. II. p. 603. in phthyriaſi interna totius corporis, pediculi ipſis ex oculis proveniebant.

VULNERA SUPERCILIORUM.

Vulnera ſupercilio illata, quandoque gravia inducunt ſymptomata. A)

SPECIES ſunt

1. VULNUS SIMPLEX, ubi ſola integumenta læſa ſunt. Hæc vulnera blepharoptoſim cauſant, ſi palpebra ſuperior a curatione longior manet, & lagophthalmum, ſi a cicatrice nimis arcta brevior evadit. Hinc ne hæc mala oriantur vulnus tale eſt legitime uniendum & conſolidandum.
2. VULNUS COMPLICATUM CUM LÆSIONE NERVI FRONTALIS, qui a foramine ſuperciliari egregitur. Hæc læſio amauroſim infert, quæ utplurimum ſub vulneris ſanatione primum oritur. V. *Amauroſis a vulnere ſupercilii.*

MORBI CILIORUM.

TRICHIASIS.

Eſt directio ciliorum verſus oculi bulbum. B)

Ra-

A) PLATNER *Proluſio de vulneribus ſuperciliis illatis. Opuſc.* T. 2. & GENGA *anatomia chirurgica* p. 239.

B) Dicitur etiam *trichoſis* a θρὶξ *pilus.* V. CORTUM *Diſſ. de trichoſi*, & HEISTERI *Diſſ. de trichiaſi oculorum.*

Rariſſime in ſuperiori, utplurimum in inferiori tarſo palpebrarum hoc vitium deprehenditur.

CAUSA hujus mali eſt quandoque nativa, quandoque calloſitas aut cicatrix ciliis directionem dat iniquam.

EFFECTUS hujus morbi ſunt conjunctivæ atque corneæ perpetua ſub omni nictitatione irritatio, inde immanis dolor, inflammatio oculi, ulcera, maculæ, opacitas corneæ, quandoque cæcitas.

SPECIES trichiaſeos ſunt

1. TRICHIASIS TOTALIS, quando cilia omnia introrſum vergunt.
2. TRICHIASIS PARTIALIS, ſi ſolummodo quædam cilia faſciculi adinſtar verſus oculi bulbum dirigantur.

Curatio radicalis exigit deſtructionem bulborum. Hinc 1. ope peculiaris volſellæ evellantur cilia, ſenſim ac interpolitis diebus, dein 2. porus evulſi cilii vel ſeta porcina vel mediante tenui penicillo impleatur ſolutione lapidis infernalis, vel ſpiritu ſalis ammoniaci vel ſolutione paſtæ depilatoriæ A) vel acu candente tangatur.

Fruſtra reſecantur cilia, nam rigidiora recreſcunt. Fruſtra mediante emplaſtro cilia palpebræ agglu-

---

A) PLENCK *Pharmacia chirurgica* p. 248.

glutinantur, nam ablato emplaſtro brevi iterum in vitioſum ſitum redeunt.

3. Trichiasis a distichiasi, eſt rariſſima trichiaſeos ſpecies. V. *Diſtichiaſim.*

4. Trichiasis ab entropio, hæc ſpecies ſymptoma eſt entropii, frequentiſſime obſervatur, & exigit curationem introverſi tarſi palpebralis. V. *Entropium.*

DISTICHIASIS.

Eſt duplicata ſeries ciliorum, quarum una extrorſum, altera introrſum verſus oculi bulbum creſcit.

Causa proxima eſt vitium primæ conformationis, qua vitioſus numerus & ſitus bulborum oritur. *Effectus* ſunt ut in trichiaſi.

Curatio rariſſimi hujus morbi exigit ut interna ſeries ciliorum exſtirpetur evulſione & eroſione ut in *trichiaſi* ſuaſimus.

MORBI PALPEBRARUM.

ANCHYLOBLEPHARUM.

Eſt palpebrarum in ſuis tarſis concretio. A)

B Hæc

A) Ab ἀγκύλη *concretio* & βλέφαρον, *palpebra.*

Hæc concretio vel *totalis*, ſi integra palpebrarum commiſſura, vel *partialis* vocatur, quando ſolum pars quædam hujus commiſſuræ concreta eſt.

Species hujus mali ſunt

1. Anchyloblepharum congenitum, quod in infantibus recens natis obſervatur. Tarſi palpebrarum in hac ſpecie utplurimum in ſolo angulo externo ad dimidium commiſſuræ cohærent.

Curatio anchyloblephari exigit diſciſſionem marginum palpebralium, hæc facillime, palpebris diductis, ope cultelli cum cuſpide capitato peragitur.

2. Anchyloblepharum adventitium, quod a prægreſſa inflammatione, ambuſtione, vel eroſione marginum palpebralium oritur.

Diſſectio in anchyloblepharo *totali* cum cultello acuto incipitur, & dein cum cultello capitato juxta commiſſuram palpebralem continuatur. Vulnus vino tepido exſiccetur.

3. Anchyloblepharum spurium. Eſt apparens palpebrarum concretio, in qua margines & cilia palpebrarum ſpiſſo glutine puriformi, e glandulis Meibomianis exſudante, tempore ſomni vel oculis diu clauſis firmiter agglutinantur. Eſt ſymptoma lippitudinis & variolarum.

Cu-

Curatio exigit humectationem concretionis cum lacte tepido & dein curationem lippitudinis. V. *Lippitudo*.

SYMBLEPHARUM.

Est palpebræ concretio cum oculi bulbo.

Hoc malum potissimum in superiori, rarissime in inferiori palpebra observatur.

Causæ hujus concretionis sunt vitium *malæ conformationis* vel *ulceratio* corneæ, conjunctivæ vel internæ palpebrarum superficiei, aut *scarificatio*, vel *ambustio* oculi, præsertim si oculi diu clausi manent.

1. Symblepharum totale, quando tota palpebra bulbo, id est conjunctivæ & corneæ adhæret. Hoc malum nisi recens sit, incurabilem inducit, etiam discissis partibus, cæcitatem. Concretus enim corneæ locus, opacus manet.
2. Symblepharum partiale, quando solum particula quædam palpebræ cum *conjunctiva* vel quod pejus est, cum *cornea* cohæret.

Curatio exigit ut bene protracta palpebra ope cultelli a parte concreta separetur.

Post discissionem serventur oculi aperti, moveantur sæpius & illiniantur cremore lactis vel linimento ex butyro, & tutia, ne iterum accretio fiat.

BLEPHAROPHTHALMIA.

Eſt inflammatio palpebrarum.

Species hujus morbi ſunt

1. Blepharophthalmia violenta, quæ contuſionem vel vulnus palpebrarum, aut extractionem cataractæ ſequitur. *Curatur* fomento ex herbis cephalicis vino infuſis.

2. Blepharophthalmia ab ictu insecti, ut veſpæ vel apis. *Curatur* aqua frigida, forma fomenti oculo applicata.

3. Blepharophthalmia spontanea, quæ a depoſitione alicujus acrimoniæ oritur. Committatur eryſipellas faciei, hordeolum, lippitudinem & ſtadium variolarum ſuppuratorium.

Curatio exigit purgantia, & alia derivantia ab oculis.

OEDEMA PALPEBRARUM.

Eſt intumeſcentia palpebrarum cuti concolor, indolens, mollis, digiti impreſſi foveam retinens.

Causa proxima eſt roris aquoſi congeſtio in tunica celluloſa palpebrarum.

Hoc malum eſt utplurimum ſymptoma alius morbi.

Species ſunt

1. Oedema symptomaticum, quod anaſarcæ & cloroſeos eſt ſymptoma. *Curatur* roborantibus.

2. Oede-

2, OEDEMA IDIOPATHICUM, quod a causa ipsis in palpebris hærente, ortum est. Cataplasmata emollientia palpebras sæpe oedematosas reddunt. *Curatio* exigit roborantia externa.

EMPHYSEMA PALPEBRARUM.

Est palpebrarum intumescentia ab aere in tellam cellulosam insinuato.

Hoc malum horendum in modum palpebras inflat ac semper emphysematis universalis, aut physocephali est symptoma.

CURATUR ablata emphysematosi. V. in chirurgia *tumores aëreos.*

ECCHYMOMA PALPEBRARUM.

Est palpebrarum intumescentia livida, a sanguine in membranam cellulosam effuso.

SPECIES ecchymomatum palpebralium sunt

1. ECCHYMOMA VIOLENTUM, quod a contusione oculi & palpebrarum nascitur. *Curatur* venæsectione & fomento ex herbis cephalicis vino infusis.
2. ECCHYMOMA CONSECUTIVUM, quod contusionem frontis vel syncipitis non primo sed tertio vel quarto die, a defluente in tella cellulosa cruore, sequitur. *Curatur* ut prior species.

3. Ecchymoma spontaneum, eſt livor palpebrarum, qui ſcorbuticos, puellas menſtruantes aut opilatas, gravidas, atque alios morbos internos committatur. *Curatio* exigit ablationem morbi primarii.

ATHEROMA PALPEBRARUM.

Eſt tumor cyſticus, materiem pultaceam continens, qui in palpebra ſuperiori verſus canthum oculi temporalem utplurimum naſci ſolet.

Hic tumor eſt mobilis, indolens, cuti concolor. Quandoque magnitudinem nucis avellanæ, quandoque nucis juglandis habet. Subinde autem palpebram integram in magni farciminis formam diſtendit.

Curatio. Incipientis atheromatis reſolutio ſpiritu ſaponaceo tentari poteſt, adulto tumori ſolus culter opitulatur.

Cutis ſaccum tegens, in plicam elevata transverſim diſcindatur, dein ſaccus a tella celluloſa totus ſeparetur, & extrahatur, vel ſaltem magna portio ex eo exſcindatur, & vulnus ſuppuratione aliquantum protracta ſanetur. a)

SAR.

a) Non ſemper neceſſarium eſt, ut infima cyſtidis pars exſcindatur, hæc enim ſuppuratione conſumpta ſæpe vel ſua ſponte exit, vel per ipſam ſuppurationem con-

SARCOMA PALPEBRARUM.

Eſt tumor carneus e palpebra excreſcens.

Species ſunt

1. Sarcoma pensile, quod mediante pedunculo e palpebra pendet. *Curatur* ligatura pedunculi.
2. Sarcoma sessile, quod palpebræ lata baſi adhæret, *curatur* ſola exciſione totius tumoris.

SCIRRHUS PALPEBRARUM.

Eſt tuberculum durum in ſuperiori utplurimum palpebra.

Species ſunt

1. Scirrhus benignus, qui mobilis, cuti concolor & indolens eſt. *Curatur* interno uſu extracti cicutæ, *externe* emplaſtrum de cicu-

conſumitur. Puero 6. annorum, atheromate magno palpebrali laboranti, facta inciſione cutis ob pueri nimiam agitationem, ſolummodo ſuperiorem portionem ſacci auferre potui, tumor tamen jam a biennio integre curatus manet. Idem mihi ſucceſſit in atheromate buccæ ſiniſtræ, quod ductui ſalivali inſidebat, qui prohibuit ne inferiorem ſacci partem exſcinderem. Tumor tamen jam a decenio perfecte curatus manet, licet nec integrum ſaccum exciderim, nec vulneri cauſticum impoſuerim.

ta cum pulvere belladonæ mixtum applicetur.

2. SCIRRHUS MALIGNUS, qui lancinans, & livescens eſt. Si cicuta nil juvat, ſola excisio tumoris prodeſt, ne tumor in cancrum abeat.

CANCER PALPEBRARUM.

Eſt tuberculum vel ulcus malignum in palpebra utplurimum ſuperiori, quod acrimoniam cancroſam continet.

SPECIES teterrimi hujus morbi utplurimis lathalis ſunt

1. CANCER SCIRRHOSUS, eſt tuberculum in palpebra durum, tuberoſum, lancinans, frequenter varicibus lividis circumdatum.
2. CANCER VERRUCOSUS eſt verruca lancinans, livida, varicoſa.
3. CANCER NERVEUS, oritur ex papula livido-rubente & lancinante, quæ lente, ut verruca cancroſa in ulcus late ſerpens, dolens, diverſicolor cum margine calloſo, lacero & retorto abit.

CURATIO exigit medicamenta ſpecifica, ut cicutam, belladonam, flamulam jovis, ſuccum ſedi acris, gentianam.

Si hiſce remediis malum non cedat, exſcindatur tumor, ſi nulla contraindicatio operationem inutilem declaret.

CAR-

CARBUNCULUS PALPEBRARUM.

Eſt tuberculum inflammatorium in palpebra, quod intra paucos dies in gangrænam abit.

Hoc malum a *peculiari miaſmate* oritur.

CURATIO exigit internum uſum corticis peruviani cum aceto camphorato. *Externe* ſcarificato tumori unguentum de ſtyrace & camphora applicetur, ac deſuper fomentum ex aqua vegetominerali & cort. peruv. ponatur.

HORDEOLUM.

Eſt tuberculum inflammatorium, parvo furunculo ſimile, in margine palpebrarum. A)

CAUSA PROXIMA eſt inflammatio glandulæ Meibomianæ.

CAUSÆ REMOTÆ ſunt ingeſta acria, ſpirituoſa, B) tranſpiratio ſuppreſſa, depoſitio acrimoniæ venereæ, ſcrophuloſæ.

PROGNOSIS. Eſt vitium infantibus familiare, raro reſolvitur, utplurimum abit in ſuppurationem, quandoque ſæpius in anno recurrit, & chalazion induratum relinquit.

CURATIO. Incipiens hordeolum quandoque aqua vegetominerali & dato purgante reſolvi poteſt. Si

 vero

A) Græcis vocatur *crithe*.

B) Novi hominem, qui quotiescunque ſpiritum vini bibit, hordeolo afficitur.

vero resolutio intra 24 horas non efficiatur; suppuratio est promovenda, hinc applicetur hordeolo frustillum emplastri diachilon simplicis & cataplasma emolliens.

Hordeolum bene maturum intra digitos leniter comprimatur, ut pus exeat, remanens durities, eodem emplastro penitus auffertur.

Hordeolum sæpius *recurrens* a saburra primarum viarum, ab acrimonia venerea vel scrophulosa est. Hinc interne his causis contraria remedia præscribantur.

CHALAZION.

Est tuberculum indolens, cuti concolor, mobile, in margine palpebrarum. a)

Species chalazii sunt

1. Chalazion scirrhosum, quod tuberculum inæquale & durum est, utplurimum a male curato hordeolo oritur. *Curatio*. Resolutio tentetur emplastro saponato, vel emplastro cicutæ composito, vel aqua vegeto minerali. Si resolutio non obtineatur, tentetur *suppuratio* tumoris emplastro semivesicatorio.
2. Chalazion cancrosum, est tuberculum tuberosum, lancinans, livescens, oritur ab acrimonia cancrosa, tractetur ut *cancer* palpebrarum.

3.

a) Latinis vocatur *grando*.

3. CHALAZION CYSTICUM, eſt tuberculum æquale, molle, indolens, cuti concolor. *Curatio* triplici modo fit.

 1. *Reſolutione*, hæc ſpiritu ſaponato, vel emplaſtro ſaponato, aut cicutæ compoſito, aut unguento baſiliconis cum camphora, tentari poteſt.
 2. *Eroſione* tumoris mediante particula minima lapidis cauſtici & dein continuato digeſtivo acri.
 3. *Inciſione* tumoris horizontali. Aliquot dies promoveatur ſuppuratio inciſi ſacci, ſic ſaccus facillime eximi poteſt. a)

4. CHALAZION TERREUM, eſt tuberculum duriſſimum, terram continens, ſola inciſione tumoris noſcendum & curandum. b)

HYDATIS PALPEBRARUM.

Eſt veſicula aliquantum pellucida, aquam continens, margini palpebrarum, utplurimum ſolitaria, inſidens.

CAUSA PROXIMA eſt elevatio epidermidis ab humore aquoſo.

CURATIO exigit inciſionem veſiculæ & exſiccationem, quæ guttula aquæ vitriolatæ, vel extracti ſaturni fieri poteſt.

MI-

a) Cel. SCHMUCKER *chirurgiſche Wahrnehmungen* 1. *Th.* S. 568.

b) Dicitur etiam *lithiaſis* ſeu *lapis palpebralis*.

MILIUM PALPEBRARUM.

Eſt minimum tuberculum albicans & durum, ſemini milii magnitudine æquale.

Causa proxima eſt materia atheromatoſa ſub epidermide collecta.

Curatio. Cuſpide lanceolæ incidatur epidermis, ſic mollecula dura albicans exprimi poteſt.

MORUM PALPEBRARUM.

Eſt tuberculum rubrolividum, molle, ac indolens, quod morum refert, atque palpebræ, utplurimum ſuperiori, inſidet.

Hoc vitium ſemper a nativitate eſt. De *curatione* V. *nævos* in doctrina de *morbis cutaneis*.

VERRUCÆ PALPEBRARUM.

Sunt verrucæ palpebris vel earum marginibus inſidentes.

Huic malo præſertim vetulæ ſunt obnoxiæ. a) Quandoque admodum magnæ evadunt & blepharoptoſim, atque in prædiſpoſitis cancrum palpebrarum faciunt.

Frequentiſſimæ species ſunt

1. Verrucæ pensiles, quæ pedunculum habent; aufferuntur ligatura vel abſciſſione.

2. Ver-

a) Heister *Inſtitut. Chirurgic.* P. I. p. 537.

2. Verrucæ sessiles, quæ lata basi cuti insident. *Curantur* excisione. V. *doctrina de morbis cutaneis.*

3. Verrucæ cancrosæ, quæ dolentia, livida, varicosa sunt; de curatione V. *cancer palpebrarum.*

TRACHOMA.

Est asperitas in interna palpebrarum superficie. a)

Effectus sunt ingens ophthalmia & dolor immanis, quotiescunque palpebræ nictitant, ut de trichiasi diximus.

Species sunt

1. Trachoma sabulosum, ut ab illapso sabulo, tempore ventoso itinerantibus, in via sabulosa contingit. *Præcavetur* larva cum oculis vitreis, *curatur* elutione oculorum cum aqua vegetominerali.

2. Trachoma carunculosum, quod a carunculis, seu minimis verrucis carneis in interna palpebræ superficie enatis, oritur. *Curatur* carunculis forfice abscissis. b)

3. Tra-

---

a) *Trachoma* derivatur a τραχύνω *aspero.*

b) Hæc species trachomatis vocatur etiam *morum palpebræ internæ,* quia interna palpebræ superficies mori adinstar tuberculosa, & lividorubra evadit, Aliis hæ carunculæ *pladarotes* dicuntur.

3. Trachoma herpeticum, quod a pustulis duris in interna palpebrarum superficie enatis, excitatur. a) *Curatur* unguento cum mercutio præcipitato rubro. *Interne* sublimatus corrosivus vel sulphur auratum antimonii cum mercurio dulci b) detur.

BLEPHAROPTOSIS.

Est prolapsus palpebræ superioris, adeo ut corneam tegat, & æger oculum penitus aperire dormientis adinstar nequeat.

Effectus est vitium deforme, intuitui nocens & luscitatem etiam sanato morbo relinquens.

Species hujus morbi sunt

1. blepharoptosis ab atonia seu relaxatione musculi levatoris palpebræ superioris, c) causæ sunt chlorosis, omnis debilitas totius corporis, longa quies palpebrarum ab oculo diu deligato, cataplasmata emollientia. *Curatur* fomento ex aqua frigida. *Interne* detur cortex cum valeriana & marte.

2. Ble-

a) Hic affectus etiam *sycosis* seu *palpebra ficosa* dicitur, quia interna palpebræ superficies ficus discissi adinstar granulosa evadit.

b) Plenck, *Lehre von den Hautkrankheiten* p. 106.

c) Vocatur etiam *ptosis* seu *prolapsus palpebræ superioris*, & græcis quibusdam *Atoniatonblepharon*.

2) Blepharoptosis paralitica ſeu a paralysi musculi levatoris. Utplurimum ſimul amauroſis adeſt, atque paralyſis genæ ejusdem lateris, linquæ & maxillæ vel ſymptoma eſt apoplexiæ, paraplegiæ. Oritur quandoque a ſuppreſſione menſtruorum, hæmorrhoidum aut contuſione ſupercilii. *Curatio* exigit antiparalytica & curationem morbi primarii, tentetur ergo *interne* arnica, *externe* aqua frigida, embroche, vinum roborans Janini, electricitas applicetur. Fricetur ſupercilium cum liquore anodyno minerali & tinctura ſuccini aut oleo fœniculi.

3. Blepharoptosis spasmodica ſeu a contractione spasmodica musculi orbicularis palpebrarum. Hæc ſpecies ſubito aggreditur & remittit, eſt hypochondriacis, hyſtericis & verminoſis familiaris; etiam a ſola ſaburra ventriculi quandoque oritur.

Curatur purgante, & dein datis nervinis aut antiſpaſmodicis. V. *Spaſmus palpebrarum.*

4. Blepharoptosis a tumore palpebram suo pondere detrahente, atheroma, lipoma, Scirrhus palpebræ ſuperioris huc refertur. *Curatio* exigit exciſionem tumoris.

5. Blepharoptosis ab intumescentia totius palpebræ superioris. Inflammatio, oedema, emphyſema, ecchymoma palpebræ huc

huc pertinet. *Curatio* exigit purgantia & *externe* fomenta discutientia.

6. Blepharoptosis a prolongatione cutis palpebralis. Hæc prolongatio quandoque vitium connatum est; quandoque vulnus transversale palpebræ, male sanatum, sequitur. Sæpe autem causa ejus latet.

Distinguitur ab atonia musculi levatoris, quod hic cute palpebræ in plicam digitis elevata, illico se contrahat, in atonia autem musculus etiam elevata cute relaxatus manet.

Curatio paliativa. Cutis palpebræ per emplastrum tenax ad frontem elevata firmetur.

Curatio radicalis exigit, ut cutis palpebræ in transversalem elevetur plicam, hæc plica cultro transversim abscindatur, demum vulnus cutis emplastro adhæsivo bene uniatur, & sic sanetur. a)

7. Blepharoptosis a vulnere musculi levatores palpebræ, vel frontalis transversim dissecto, *curatur* sutura vulneris.

8. Blepharoptosis periodica, quæ certo tempore redit. *Curatur* purgantibus, roborantibus, & cortice peruviano. b)

LA-

---

a) *Instrumentum* bartischianum pro hac operatione inventum a Cel. Ruyschio & Heistero emendatum non est necessarium, est incommodum & palpebras nimium contundit.

b) Cel. Cautvel blepharoptosim qualibet nocte cum epi-

LAGOPHTHALMUS.

Eſt impotentia palpebras penitus claudendi. A)

Effectus. Cornea ab illabente pulvere exſiccatur & paullatim obſcura evadit.

Species hujus morbi ſunt

1. Lagophthalmus spasmodicus ſeu a ſpaſmo muſculi levatoris palpebræ ſuperioris. Hæc ſpecies in hyſtericis, hypochondriacis, verminoſis, morbis convulſivis, & quandoque in febribus acutis obſervatur. *Curatio* exigit antiſpaſmodica & curationem morbi primarii, *externe* cataplaſma emolliens ac anodynum convenit.
2. Lagophthalmus paralyticus ſeu a paralyſi muſculi orbicularis palpebrarum, qui antagoniſta muſculi levatoris eſt, hinc levator perpetuo ſe contrahit. *Curatur* antiparalyticis, arnica.
3. Lagophthalmus ab atonia musculi orbicularis palpebrarum. Hæc ſpecies in ſenibus & hominibus jejunio, vigiliis, morbo, inanitione valde debilitatis, obſervutur.

C *Cu-*

---

epiphora mucoſa recurrentem refert, quam aquæ bellilucanæ, nuchæ affuſæ, ſanarunt. *Philoſ. Transact.* 1738. n. 449.

A) A λαγὼς lepus & ὀφθαλμὸς oculus, hinc latinis *oculus leporinus* vocatur, quia lepores apertis oculis dormire creduntur.

Curatio interna exigit roborantia & nutrientia. *Externe* ut in lagophthalmo paralytico oleum fœniculi, balneum oculi frigidum, vinum roborans convenit.

4. Lagophthalmus a fissura palpebræ longitudinali, qua musculus orbicularis divisus est. Hæc divisio vel a vulnere, vel a colobomate originem habet, exigit *curationem* fissuræ. V. *vulnera palpebrarum* & *coloboma*.

5. Lagophthalmus ab exophthalmia, quæ palpebras diducit. Huc etiam referri potest *magna encanthis*. *Curatio* exigit ablationem morbi primarii.

6. Lagophthalmus a tumore inter orbitam & musculum levatorem palpebræ. Talis tumor sua pressione musculum irritat, & abbreviat. Noscitur tactu, & *curatio* exigit excisionem.

7. Lagophthalmus a contractilitate musculi levatoris palpebræ. Sic infantes, in cunis cum vertice versus fenestras locati, ex mala consuetudine sursum, ut lucem videant, intuendi, adeo musculum levatorem contractilitate afficiunt, ut lagophthalmi evadant.

Curatio exigit ut versus lucem locentur, & ut emplastris tenacibus palpebra superior versus genam

genam agglutinata, per aliquot ſeptimanas deorſum trahatur.

8. Lagophthalmus a cicatrice, quam vulnus, ulcus vel ambuſtio in palpebris, gena vel fronte relinquit, & quæ cutem palpebræ valde contrahit. Si emollientia & emplaſtra detrahentia ad curationem non ſufficiant, inſtituatur mox dicenda operatio.

9. Lagophthalmus a nativa brevitate cutis palpebrarum. Sedes brevitatis ſemper in ſola cute, nunquam in muſculo levatore eſſe ſolet. *Curatio* exigit ut cutis elongetur; ſi hæc *elongatio* per cataplaſmata & unguenta emollientia, atque ſimul applicatis emplaſtris tenacibus, ut mox diximus genæ & papebræ ſuperiori abbreviatæ affixis, non poſſibilis eſt, tunc *operatio* inſtitui debet.

Fiat nempe inciſio transverſalis per totam palpebram ſuperiorem, & quidem in loco ubi palpebra plicam transverſalem format.

2. Dein labium vulneris ſuperius per emplaſtrum tenax ad frontem, labium autem vulneris inferius per aliud emplaſtrnm ad genas, quantum fieri poteſt, detrahatur & agglutinetur.

3. Si prolongatio cutis nondum ſufficiat ſtatim ſecundum infligatur vulnus transverſale in palpebra, & etiam emplaſtro deorſum glutinetur ad genam.

4. Sic vulnus cum lata cicatrice confolidetur.

10. Lagophthalmus partialis. Quandoque cutis palpebræ non in tota palpebra, fed folummodo in externa vel interna palpebræ commiffura nimis brevis eft. Id etiam vel a vitio connato, vel a cicatrice oritur. In hac fpecie *incifio transverfalis* non in tota palpebra, fed in folo loco abbreviato inftituitur.

ECTROPIUM.

Eft palpebræ utplurimum inferioris extraverfio, qua interna harum fuperficies adeo extrorfum agitur, ut hæc fub forma carnis rubræ in confpectum prodeat. a)

Vitium hoc utplurimum in inferiori palpebra, rariffime in fuperiori deprehenditur, & rariffime utrumque oculum afficit.

Effectus ectropii funt fæda deformitas, ac fi caro rubra ex oculo promineret, perpetua lacrumatio, bulbi fordities & non raro inflammatio, demum callofa degeneratio carnis rubræ.

Causa proxima eft nimia cutis, palpebram formantis, brevitas.

Spe-

a) Derivatur ab ἐκτρέπω *everto.* Gallis dicitur *Renverfement.* V. Keck diff. de ectropio in *Collect. Halleriana* T. 1.

SPECIES ectropii ſunt

1. ECTROPIUM AB INTUMESCENTIA MEMBRANÆ INTERNÆ PALPEBRALIS, quæ in ſcrophuloſis, venereis, catarrhoſis, & ophthalmia humida diu laborantibus obſervatur.

Curatur medicamentis internis ſpecificis, prout varia eſt acrimonia.

Externe 1. applicentur *adſtringentia* ut aqua frigida, vel vitriolata, vel aluminoſa.

2. *Cauſtica* ut ſolutio lapidis infernalis vel butyrum antimonii, quo ope penicilli tumor illiniri debet.

3. *Scarificetur* intumeſcentia & altero die applicetur unguentum ophthalmicum cum præcipitato rubro, ut intumeſcentia per ſuppurationem conſumatur.

4. Si hæc medicamenta nil juvent, tunc optimum eſt, ut membrana tumida volſella in plicam transverſalem elevetur, & cultello transverſim exſcindatur.

Facta operatione linteolum liquore vegetominerali madidum intra palpebram & bulbum oculi ponatur, ne hæ partes concreſcant. Palpebræ autem linteolum & faſcia per aliquot dies applicetur.

2. ECTROPIUM A CICATRICE vel in PALPEBRA INFERIORI vel in GENA. Hinc vulnera, ulcera, & ambuſtionem harum partium ſequitur.

tur. Si malum leve eſt, emolliatur unguento de althea cutis palpebræ & ope emplaſtri diachilon ad oculum apprimatur, ſi vero hæc methodus non ſuccedit, fiat exciſio membranæ internæ.

3. Ectropium a nativa brevitate cutis externam superficiem palpebræ formantis. In hac ſpecie membrana interna palpebræ nimis longa eſt & tumida. Hinc ſi per adſtringentia contrahi nequeat, optimum eſt, ut pars hujus membranæ transverſim excindatur.

Inciſio cutis externæ & vulneris diductio ope emplaſtrorum adhæſivorum fere ſemper incaſſum tentatur. a)

4. Ectropium a vulnere vel ulcere commissuræ internæ palpebrarum. Sub actione muſculi orbicularis dilatatur vulnus & interna membrana evertitur, hæc ſpecies *ectropium partiale* dici poteſt. Idem etiam obſervatur ſi *coloboma* vel *fiſſura* in medietate palpebræ inferioris eſt.

Curatio hujus ſpeciei exigit curationem vulneris, ulceris vel colobomatis, quos morbos vide in ſuis locis.

5. Ec-

a) *Memoires de l' Acad. de Chirurgie de Paris T. V.*

5. ECTROPIUM AB ATONIA MUSCULI ORBICULARIS PALPEBRARUM. Quod vitium ſæpe in ſenibus, vetulis & ophthalmia humida diu laborantibus obſervatur. *Curatur* roborantibus internis ut cortice & valeriana, *externe* aqua frigida & alia roborantia adhibeantur. At in *ſenibus* curatio vix poſſibilis eſt.

6. ECTROPIUM A SARCOMATE IN INTERNA SUPERFICIE PALPEBRÆ, quod ſæpe ex ulceribus hu us internæ membranæ excreſcit. *Curatio* exigit exciſionem ſarcomatis & exſiccationem ulceris.

7. ECTROPIUM AB ATHEROMATE IN PALPEBRÆ SUPERFICIE INTERNA, quod tactu noſcitur. *Curatio* exigit exciſionem tumoris.

8. ECTROPIUM AB EXOPHTHALMIA, vel ENCANTHIDE, quæ palpebram inferiorem extrorſum & deorſum premit. *Curatur* ablatione morbi primarii.

9. ECTROPIUM SIMULATUM, vidi puerum, qui digitis omnes quartuor palpebras ſibi invertebat.

ENTROPIUM.

Eſt palpebræ intraverſio, qua tarſi palpebrarum cum ciliis verſus oculi bulbum introvertuntur.

EFFECTUS hu us mali ſunt deformitas, trichiaſis atque peſſima ophthalmia. V. *Trichiaſis*.

SPECIES ſunt

1. ENTROPIUM A CONTRACTIONE MEMBRANÆ INTERNÆ PALPEBRARUM, qua hæc nimis brevis evadit & tarſum invertit.

Curatio exigit ut cilia evellantur & ophthalmia ſopiatur, dein externa cutis palpebræ transverſim diſſecetur, vel portio quædam cutis transverſim exſcindatur; ac vulnus per emplaſtrum illico uniatur & ſanetur. A)

2. ENTROPIUM A CICATRICE membranæ internæ palpebrarum, quæ ulcera curata ſequitur. *Curatur* priori methodo.

3. ENTROPIUM A TUMORE PALPEBRALI, qui tarſum cum ciliis introrſum premit. *Curatio* exigit exſtirpationem tumoris.

PSOROPHTHALMIA.

Eſt ſcabies palpebras, earumque margines obſidens.

CAUSA PROXIMA eſt depoſitio acrimoniæ variæ ad glandulas palpebrarum.

SPECIES pſorophthalmiæ ſunt.

1. PSOROPHTHALMIA CRUSTOSA, quæ cruſtas ſiccas vel humidas in marginibus palpebrarum format. *Curatur* lacte camphorato forma fomenti oculo applicato. *Interne* dentur purgantia & purificantia.

2. Pſo-

A) Cel. AGREL plura entropia ſic ſanavit. V. ejus *Bemerkungen.*

2. Psorophthalmia herpetica, quæ papulas parvas admodum prurientes & in ſquammas abeuntes exhibet. *Curatur* aquæ vegetomi- nerali camphorata, ſulphurea, mercuriali. a)

RUBOR MARGINUM PALPEBRALIUM.

Eſt rubor & intumeſcentia marginum palpebralium.

Causa proxima eſt inflammatio chronica perichondrii, quod tarſos palpebrarum inveſtit.

Species ſunt

1. Rubor acrimoniosus. Omnes fere acrimoniæ, præſertim cancroſa b) ruborem marginum palpebralium inducunt. *Curatio* exigit interna remedia ſpecifica. *Externe*, aqua vegetomineralis, vel aqua frigida applicetur.
2. Rubor a lippitudine. In hac ſpecie limbus

 pal-

a) Janin *Abhandl. und Beobachtungen über das Auge.* S. 393.

b) Cel. Schmuker amputationem mammæ vel alius partis cancroſæ, ſi margines palpebrarum jam conſtanter rubeant, merito diſſuadet, rubor enim marginum palpebralium indicat virus cancroſum per univerſum corpus jam diſperſum, adeoque amputatione incurabilem eſſe morbum. V. Schmuker *chirurgiſche Wahrnehmungen.* T. 2.

palpebrarum valde tumidus eſt, ac muco puriformi oblinitus. V. *Lippitudo.*

3. Rubor symptomaticus, qui hordeolum, blepharophthalmiam & alios morbos palpebrarum committatur. *Curatio* exigit ablationem morbi primarii.

4. Rubor senilis, qui ab atonia palpebrarum oritur. Eſt incurabilis ſi aqua frigida non curetur.

TYLOSIS.

Eſt marginum palpebralium calloſa vel indurata craſſities.

Causa proxima eſt infarctus ab humore ſpiſſo & glutinoſo in glandulis & cellulis marginum palpebralium ſtagnante.

Species ſunt

1. Tylosis callosa, quæ a ſicco, inſpiſſato margine palpebrali provenit. *Curatur* cataplaſmate ex lacte, foliis cicutæ, camphora & ſemine lini. *Interne* detur extractum cicutæ, & camphora cum mercurio dulci.

2. Tylosis indurata, quæ a glandulis meibomianis in toto fere limbo induratis, oritur. Hoc vitium quandoque in ſcrophuloſis & venereis deprehenditur. *Curatur* balſamo ophthalmico mercuriali.

VUL-

VULNERA PALPEBRARUM.

Sunt ſolutiones cruentæ palpebrarum.

Species eſſe poſſunt

1. Vulnus non penetrans, quo ſolummodo cutis palpebræ transverſim, vel longitudinaliter dividitur. *Curatio* exigit ut tale vulnus ſine ſuppuratione excitata emplaſtro anglicano uniatur. Ne palpebra per ſuppurationem longior vel brevior fiat, & plepharoptoſim aut lagophthalmum relinquat.
2. Vulnus penetrans longitudinale, quo tota palpebræ craſſities dividitur. Emplaſtro anglicano unitum vulnus, ſubinde ad tarſum uſque ſolummodo concreſcit. a) V. *Coloboma.*
3. Vulnus abscindens palpebram. Tale vulnus corneam & totum bulbum obſcurationi exponit & viſum tollit.
4. Vulnus commissuræ internæ palpebrarum, ectropium palpebræ facit, curatur emplaſtro uniente.

FISTULA PALPEBRARUM.

Eſt ulcus anguſtum & ſinuoſum in palpebra.

Species ſunt

1. Fistula palpebrarum simplex, quæ in pal-

a) Cartilago diſſecta neque augetur, neque coaleſcit, dicit Hippocrates.

palpebræ ſubſtantiam penetrat. *Curatur* ut fiſtula in alio loco.

2. Fistula palpebrarum in saccum lacrumalem penetrans, quæ a ſacci lacrumalis intumeſcentia purulenta & ruptura in palpebræ inferioris quodam loco oritur. *Curatio radicalis* exigit ut ſacci lacrumalis intumeſcentia aperiatur, & ejus morbus curetur. Sic fiſtula palpebræ ſua ſponte ſanatur.

COLOBOMA.

Eſt hiatus ſiccus in margine palpebrali, qui labium leporinum refert.

Hoc vitium deformitatem inducit, ac ſpeciem ectropii partialis. Oritur vel a *mala formatione* vel a *vulnere* marginis palpebralis.

Curatio. Suadent authores abſciſſionem marginis calloſi, qui hiatum format, & unionem vulneris per acum & filum.

NICTITATIO.

Eſt invita palpebrarum ſeſe jam claudentium, jam aperientium motitatio.

Causa proxima eſt vera covulſio palpebrarum.

Species ſunt

1. Nictitatio connata, & quæ a mala con-

sue-

SUETUDINE est, *curatur* meliore consuetudine inducta, & oculis alternatim deligatis.

2. NICTITATIO AB HETEROGENEO IN OCULUM ILLAPSO. *Curatur* exempto corpore alieno.
3. NICTITATIO A SABURRA, vel VERMIBUS PRIMARUM VIARUM, purgantibus & anthelminticis curatur.
4. NICTITATIO SYMPTOMATICA, quæ alius morbi convulsivi symptoma est, exigit curationem morbi primarii.
5. NICTITATIO A TIMORE, hæc species sub operatione cataractæ maxime animadvertitur, & operatori valde incommoda est. *Curatur* persuasione & mora.

SPASMUS PALPEBRARUM.

Est palpebrarum invita & permanens contractio.

NOSCITUR oculi rigida clausura, quæ digitis vix aperiri potest.

SPECIES sunt

1. SPASMUS A SABURRA PRIMARUM VIARUM. Quæ purgantibus vel anthelminticis curatur.
2. SPASMUS AB ILLAPSO HETEROGENEO IN OCULUM, *curatur* exemptione corporis illapsi.
3. SPASMUS SYMPTOMATICUS, qui ab alio morbo provenit. *Curatur* antispasmodicis & curato morbo primario.

4. SPAS-

4. Spasmus ab ophthalmia; quibus oculi ſunt inflammati ob lucis metum adeo arcte palpebras contrahunt, ut vix digitis deduci poſſint. *Curatio* exigit ablationem ophthalmiæ.

5. Spasmus sub operatione cataractæ, turbat ſæpe operationem præſertim extractionem. Obſervatur in timidis & ſubjectis irritabilibus. Exigit ut ante operationem oleum cum opio detur.

PRURITUS PALPEBRARUM.

Eſt ſenſatio, quæ hominem ad fricandas palpebras cogit.

Sedes utplurimum verſus internam palpebrarum commiſſuram eſt.

Species ſunt

1. Pruritus a transpiratione suppressa, qui matutino tempore in catarrhoſis & rheumaticis obſeavatur.

2. Pruritus ab incipiente hordeolo. *Curatur* aqua vegetominerali.

3. Pruritus ab ingestis acribus, qui altero primum die præſertim in *ebrioſis* obſervari ſolet. *Curatur* purgantibus.

4. Pruritus ab herpete palpebrarum, exigit curationem herpetis. V. *Pſorophthalmia.*

MOR-

MORBI VIARUM LACRUMALIUM.

SCHEROMA.

Eſt oculi ſiccitas ob humoris lacrumalis penuriam.

Effectus. Deficientibus lacrumis oculi fiunt aridi, pulverulenti, obſcurati, ſordidi, quod ſiniſtrum in morbis acutis omen eſt.

Species ſunt

1. Scheroma febrile, ſeu ſiccitas oculorum, quæ in febribus, cum phlogiſtica humorum denſitate complicatis, obſervatur. *Curatur* humectantibus externis & internis diluentibus antiphlogiſticis.
2. Scheroma exhaustorum, quod poſt magnas evacuationes & in *moribundis* contingit. *Curatio* in exhauſtis exigit nutrientia.
3. Scheroma inflammatorium, quod ophthalmiæ ſiccæ ſymptoma eſt. Exigit *curationem* ophthalmiæ.
4. Scheroma itinerantium, ſeu oculorum ſiccitas, quæ in itineribus per loca ſabuloſa, ardente ſyrio aut vento calido, qui omne humidum abſorbet, inſtitutis, conſueta eſt. *Curatur* eluitione & humectatione. *Collyrium* ex ſeminibus cydoniorum, *decoctum malvæ, lac* tepidum hic convenit.

EPI-

EPIPHORA.

Eſt humoris ſeroſi vel aquoſi profluvium ex oculis.

Origo hujus humoris non ſolum glandula lacrumalis eſt, ſed etiam pori corneæ & conjunctivæ, nec non interna palpebræ utriusque ſuperficies, glandulæ Meibomianæ, atque carunculæ lacrumalis ad hanc ſecretionem contribuunt. a)

Causa proxima epiphoræ eſt, vel *aucta ſecretio* humorum lacrumalium, vel *impedita abſorptio* horum humorum.

Species ab *aucta ſecretione* ſunt

1. Epiphora a stimulo in oculo hærente, ut ab illapſa arenula, fumo acri, vapore vel odore acri, a trichiaſi. *Curatio* exigit ut corpus heterogeneum auferatur.
2. Epiphora inflammatoria, quæ ſymptoma ophthalmiæ humidæ eſt. *Curatur* ablata inflammatione.
3. Epiphora acrimoniosa, quæ a depoſitione acrimoniæ rheumaticæ, arthriticæ, podagricæ, varioloſæ, morbilloſæ, venereæ, vel a tranſpiratione ſuppreſſa oritur. Videntur hæ acrimoniæ organa ſecretoria lacrumarum ad majorem ſecretionem irritare. Tarſi & genæ a lacrumis excoriantur.

Cura-

a) Janin l. c. pag. 49.

Curatio exigit 1. derivationem acrimoniæ ad alia loca, quod purgantibus, diureticis, diaphoreticis, ac præcipue fonticulis, veſicatoriis, ſetaceo peragitur. 2. *Interne* dentur antacrimonioſa, & *externe* aqua vegetomineralis, lac crocatum, vel mucilago cydoniorum aut amyli.

4. Epiphora a laxitate pororum corneæ, conjunctivæ & glandulæ lacrumalis. Hæc species *noſcitur* ex humiditate corneæ atque omnis doloris & ruboris abſentia. *Curatur* interno uſu corticis peruviani cum valeriana. *Externe* aqua frigidiſſima, collyrium vitriolatum & camphoratum, nec non ſpirituoſum conducit.

Species epiphoræ ab *impedita* lacrumarum *abſorptione* ſeu a viis lacrumalibus imperviis, ſunt

1. Epiphora a punctis vel canalibus lacrumalibus concretis. Id a combuſtione, vel exulceratione prægreſſa oritur & inſpectione vel exploratione punctorum lacrumalium noſcitur.

   Curatio exigit, ut orificia concreta ope acuti ſtili ocularis, in orificium externum immiſſi, perforentur. Vel ut ſaccus lacrumalis inciſione aperiatur, & canalis atque punctum lacrumale e cavo ſacci aperti extrorſum ope ſtyli aperiantur.

2. Epiphora a ductu nasali obstructo. Hæc ſpecies hydropem lacrumalem habet comitem & exigit reſerationem ductus naſalis obſtructi. V. *Hydrops lacrumalis.*

3. Epiphora a polypo nasali, orificium internum ductus naſalis comprimente. *Curatur* polypi naſalis extractione. a)

4. Epiphora a sacco lacrumali per anchylopem vel per tophum fossæ lacrumalis compresso. *Curatur* ablato tumore comprimente. V. *Anchylops.*

5. Epiphora ex rhyade ſeu defectu carunculæ lacrumalis eſt incurabilis.

6. Epiphora a vitio palpebrarum, quod puncta lacrumalia a lacu lacrumali removet, ut encanthis, ectropium, entropium, lagophthalmus, intumeſcentia marginis palpebralis. Hæc ſpecies *curatur* ablatis his morbis.

7. Epiphora a paralysi punctorum lacrumalium. Nam hæc puncta vi muſculari lacrumas e lacu lacrumali ſugere videntur. *Curatio* exigit roborantia antiparalytica.

8. Epiphora a punctis lacrumalibus erosis. Si fibræ muſculares horum orificiorum eroſæ ſunt, vis ſugens illorum perit. *Curatio*

---

a) Vidit Cel. Janin radicem polypi naſalis e ſacco lacrumali ortam. l. c.

ratio exigit ſanationem eroſorum puncto-
rum.

LIPPITUDO.

Eſt exſudatio humoris puriformis e marginibus pal-
pebrarum.

Causa proxima eſt depoſitio acrimoniæ ad glan-
dulas Meibomianas tarſorum palpebralium.

Effectus. Hoc humore noctu tarſi palpebrarum in-
vicem conglutinantur, margines palpebrarum
rubent & intumeſcunt. Perſæpe ophthalmia,
fiſtula lacrumalis & non raro ectropium exinde
oriuntur.

Species lippitudinum ſunt

1. Lippitudo infantum, quæ infantibus valde
eſt familiaris, præſertim ab achoribus aut
a ſcabie capitis ſuppreſſa.

2. Lippitudo adultorum & senilis. Lippitu-
do infantum ſucceſſu temporis ſponte evane-
ſcit, at pertinaciſſima eſt, quæ adultos affi-
cit, & plane immedicabilis fere obſervatur
in ſenectute & in potatoribus.

Curatio exigit repetita purgantia, veſicatoria,
ſetacea aut fonticulos. *Externe* ſolutio *lapi-
dis divini*, aut unguentum ophthalmicum
cum *mercurio præcipitato rubro* mirum præ-
ſtat effectum. A)

D 2 3. Lip-

A) Theden *neue Bemerkungen* p. 192.

3. Lippitudo venerea, quæ ex ſuppreſſa gonorrhæa vel fluore albo, atque in infantibus, a venereis parentibus genitis, obſervatur.

Curatio exigit præter externum uſum unguenti ophthalmici mox laudati, internum uſum mercurii gummoſi.

4. Lippitudo scrophulosa, quæ ſcrophuloſos aggreditur. *Curatur* interno uſu corticis peruviani cum cicuta, æthiope minerali, antimonio. Valida evacuantia ſcrophuloſis nocent.

5. Lippitudo scorbutica, quæ ſcorbuticos afficit. *Curatio* exigit interna antiſcorbutica; *externe* ſolutio lapidis divini, vel ſacchari ſaturni prodeſt.

HYDROPS LACRUMALIS.

Eſt intumeſcentia ſacci lacrumalis, qui preſſus digito lacrumas puras, vel quandoque ſtriis albis mixtas per puncta lacrumalia vel per ductum naſalem, vel per vias utraſque eructat.

Causa proxima eſt vel *laxitas* ſacci lacrumalis, vel *obſtructio* ductus naſalis.

Species ergo ſunt

1. Hydrops lacrumalis a laxitate sacci lacrumalis. Noſcitur hæc ſpecies quod collectæ lacrumæ per ductum naſalem facile exprimi poſſint. *Curatur* injectione collyrii ro-

roborantis ex vitriolo & ſpiritu vini camphorato, applicata aqua frigidiſſima, atque applicatis ſpleniolis graduatis, quæ ſaccum lacrumalem comprimunt.

2. HYDROPS LACRUMALIS AB OBSTRUCTIONE DUCTUS NASALIS. Hæc obſtructio eſt multiplex, variamque exigit amotionem.

1. *Obſtructio mucoſa* exigit collyrium detergens, quod interno oculi cantho aliquoties de die inſtillari, vel ope ſyphonis Anelliani in punctum lacrumale inferius injici debet. Infuſum *veronicæ*, ſolutio *boracis*, aqua *ſelterana*, ſolutio ſalis *ammoniaci*, vel *vitrioli* pro hoc ſcopo laudantur.

2. *Obſtructio a contractione ſphincteris ductus naſalis.* Noſcitur quod lacrumæ adhibita vi in nares exprimi poſſint. *Curatio* quandoque ſuccedit injectione emolliente, & applicato cataplaſmate emolliente.

3. *Obſtructio a corrugatione ductus naſalis.* Non poteſt ſine ſacci lacrumalis inciſione cognoſci. *Curatio* exigit, ut injectiones emollientes ab initio tententur, ſi vero hæ obſtructionem non tollant, fiat *inciſio* ſacci lacrumalis, atque immittantur ductui naſali per aliquot ſeptimanas *chordæ præparatæ*, vel tenuiſſimæ *candelulæ Goulardianæ*, vel *ſtili plumbei*. Aperto ductu naſali conſolidetur vulnus externum.

4. *Obstructio a polypo nasali* curatur ablato polypo.

ANCHYLOPS.

Est tumor in interno oculi cantho, qui sedem extra saccum lacrumalem habet.

Species anchylopum sunt

1. Anchylops inflammatoria, quæ rubore & calore canthi interni noscitur, exigit *curatio* fomentum ex aqua vegetominerali, & purgantia.
2. Anchylops suppuratoria, quæ abscessum in cantho interno format. Oritur ex prægressa inflammatione, vel metastasi purulenta. *Curatio* exigit ut tumor emplastro diachylon & cataplasmate emolliente emolliatur, atque dein aperiatur.
3. Anchylops scirrhosa, est tuberculum durum in interno oculi cantho, quod non raro in carcinoma abit. *Curatio* exigit cicutam.
4. Anchylops cystica, est atheroma in interno oculi cantho, seu tumor indolens, cuti concolor, glaber, mobilis. *Curatio* exigit ut spiritu saponato resolvatur, vel si resolutio impossibilis, ut cultro auferatur.
5. Anchylops serosa, est tumor serum continens in interno oculi cantho. Si resolvi nequeat, incidatur.

6. An-

6. Anchylops tophosa, ſeu exostotica, eſt tophus in interno oculi cantho, cujus cauſa fere ſemper venerea eſt. *Curatio*. Interne detur mercurius cum decocto radicis mezerei, *externe* emplaſtrum vel unguentum mercuriale, vel ſolutio mercurialis applicetur.

7. Anchylops lacrumalis eſt intumeſcentia ſacci lacrumalis a lacrumis in eo retentis. V. *Hydrops lacrumalis*.

8. Anchylops a fistula lacrumali, eſt intumeſcentia ſacci lacrumalis a muco puriformi in eodem congeſto. V. *Fiſtula lacrumalis*.

ÆGYLOPS.

Eſt ulcus in cantho interno oculi, qui ſedem extra ſaccum lacrumalem habet.

Causæ ægylopis ſunt canthi interni contuſio, vulnus, inflammatio, depoſitio acrimoniæ, præſertim varioloſæ, fiſtula lacrumalis.

Species ægylopum ſunt

1. Ægylops simplex, eſt ulcus purum in oculi cantho interno, ſaccum lacrumalem non afficiens. *Curatur* aqua vulneraria.

2. Ægylops cancrosa, a prægreſſa anchylope ſcirrhoſa oritur. *Tractari* debet ut cancer.

3. ÆGYLOPS VENEREA, eſt ulcus venereum in interno oculi cantho. *Curatur* externo uſu balſami mercurialis, & *interne* datis mercurialibus.

4. ÆGYLOPS CARIOSA, eſt ulcus carioſum in interno oculi cantho. Quandoque cum, quandoque ſine fiſtula lacrumali eſt. *Curatio* exigit externa & interna anticarioſa.

5. ÆGYLOPS A FISTULA LACRUMALI, eſt ulcus in interno oculi cantho a ruptura vel inciſione ſacci lacrumalis ortum. V. *Fiſtula lacrumalis.*

FISTULA LACRUMALIS.

Eſt effluxus humoris puriformis ex punctis lacrumalibus.

NOSCITUR ex levi tumore canthi interni, qui preſſus mucum puriformem, vel per puncta lacrumalia, vel per ductum naſalem, vel per vias utrasque evomit.

CAUSA PROXIMA eſt muci puriformis excretio ex glandulis ſacci lacrumalis ſine ulceris in ſacco præſentia. Adeſt rariſſime ulcus, & ſi adeſt, tunc effectus & non cauſa hujus effluxus puriformis eſt. A)

CAU-

A) Multoties obſervatur muci puriformis effluxus e variis partibus ſine ulceris præſentia. In gonorrhea & fluore

Causæ remotæ sunt depositio acrimoniæ qualiscunque in glandulas sacci lacrumalis, ut in variolosis, morbillosis, scrophulosis & venereis observatur, inflammatio sæpius rediens hujus sacci, stagnatio lacrumarum in sacco ob ductum nasalem obstructum, contusio sacci lacrumalis.

Dividitur fistula lacrumalis in simplicem & complicatam.

Species *fistularum lacrumalium* sunt

1. Fistula lacrumalis simplex, in qua obstructio ductus nasalis non adest, quod noscitur si mucus puriformis tum per puncta lacrumalia, tum per ductum nasalem exprimi potest.

---

fluore albo, quandoque altero statim ab infectione die, mucus effluit puri similis, antequam inflammatio præsens ulcus facere potuisset. In corryza e naribus sine ulcere profluit sæpe mucus puriformis. In hæmorrhoidum fluxu albo idem contingit. In calculosis ingens sæpe puriformis muci copia cum urina egeritur. In phthysi spuria ingens muci puriformis copia quotidie ejiciebatur, cum tamen post mortem, nec in vesica calculosorum, nec in pulmonibus phthysi spuria mortuorum, ulcus fuerit inventum. V. Pott *Observations one the fistula lachrymalis. Lond.* 1763. & Potts *Abhandlungen über verschiedene Gegenstände der Wundarzneykunst. Dresden* 1771.

Curatio exigit *collyrium detergens*, cantho oculi interno aliquoties de die inſtillandum. Infuſum *veronicæ*, ſolutio *lapidis divini, boracis* cum ſaccharo, *lapidis infernalis* ſolutio diluta, aqua *vitriolata*, *camphorata*, ſolutio *ſalis ſedlizenſis* in hunc ſcopum laudantur. Hi liquores per puncta lacrumalia abſorbentur. A)

2. Vel hi liquores ope *ſyphonis* ANELLIANI per punctum lacrumale inferius in ſaccum lacrumalem *injici* poſſunt.

Injectio ſequenti modo pergatur. B)

1. Digito manus ſiniſtræ palpebra inferior extrorſum, & verſus canthum externum trahitur.

2. Sy-

A) *Inſtillatio* ſequenti methodo peragi debet. 1. Æger locetur ſupinus, dein calami ſuperius & inferius transverſim abſciſſi apertura ſuperior digito tegatur, inferior apertura immergatur in collyrium, ſic quædam guttulæ cavum calami intrant. Jam hæc apertura oculi cantho applicetur, ſic liquidum, digito a ſuperiori apertura ablato, per aerem in tubum irruentem exſtillat in oculum. Clauſis palpebris liquidum in oculo digitis aliquantum agitetur, ut e lacu lacrumali in orificia punctorum lacrumalium abſorbeatur.

B) D. ANEL *nouvelle methode de guérir les fiſtules lacrimales. Turin.* 1713.

2. *Syphonis* apex manu dextra in linea vix obliqua, ſeu fere perpendiculari orificio lacrumali inferiori immittatur, dein ſine vi adhibita in linea obliqua ſponte quaſi ſua imergatur ulterius canula ſyphonis in ſaccum lacrumalem.

3. Tandem ſypho comprimatur. Quantitas liquidi injecti non ſit nimis magna, ne ſaccus lacrumalis nimium extendatur.

4. Injectio poſt aliquot horas iterum exprimatur & ſic aliquoties de die repetatur.

At injectio *vix plus* quam inſtillatio, ut pluries obſervavi, præſtat, imo in fiſtula lacrumali inflammata irritando injectio nocet.

2. Fistula lacrumalis complicata cum inflammatione sacci lacrumalis. Noſcitur ex effluxu muci puriformis & præſentia ruboris, caloris, atque doloris in cantho oculi interno & ſacco lacrumali. Hæc inflammatio quandoque ter vel quarter in anno afficit, & facile antiphlogiſtis remediis intra aliquot dies curatur. At quandoque malum hoc omni menſe, imo qualibet ſeptimana vias lacrumales aggreditur & pertinacius remediis antiphlogiſticis reſiſtit.

Curatio ergo exigit

1. ut fomenta & collyria ex aqua vegetominerali applicentur. *Injectio* in puncta lacru-

lacrumalia durante ſtadio inflammatorio nimis irritat.

2. Fiat *venæſectio*, dentur *purgantia*, & dein antiphlogiſtica.

3. Adhibeantur *revellentia*, ut ſetaceum, vel veſicatoria ad nucham, hyrudines ad tempora,

4. *Purificantia* ſanguinem.

3. Fistula lacrumalis complicata cum obstructione ductus nasalis. Hæc noſcitur, quando mucus puriformis ex ſacco non in nares exprimi poteſt.

Curatio exigit amotionem obſtructionis. Si hæc ſolum *glutinoſa* eſt, amovetur injectione detergente, ſi vero obſtructio *ſolida* eſt, ut contractio chronica ſphincteris vel ductus naſalis corrugatio tunc operatione ſequenti opus eſt.

Operatio fiſtulæ lacrumalis.

Indicatio. Fiſtulæ lacrumalis cum obſtructione ductus naſalis complicatæ curatio exigit.

1. *Inciſionem* ſacci lacrumalis.
2. *Dilatationem* ductus naſalis.
3. *Exſiccationem* ductus naſalis a dilatatione ſuppurantis.
4. *Sanationem* ulceris externi ab inciſione remanentis.

Tem-

TEMPUS URGENS. Quando ſaccus lacrumalis pure multum turget, & illo per expreſſionem liberari nequeat, operatio eſt facienda, 1. ne ſaccus in alieno loco crepet, 2. ne pus ſaccum totum exulceret, deſtruat & cariem foſſæ lacrumalis inducat.

PRÆPARATIO ÆGRI. Purgans detur & in plethoricis venæſectio aliquot ante operationem dies fiat, victus ſit antiphlogiſticus. Saccus lacrumalis per noctem valde intumeſcens mane non exprimatur, ut ſaccus tumidus locum pro inciſione bene monſtret.

INSTRUMENTA. *Cultellus* pro inciſione ſacci. Poteſt culter cataractarius adhiberi.

Specillum MEJANI.

Stilus triqueter pro ductu naſali.

Acus triquetra curvata pro perforando oſſe lacrumali.

Chordæ fidium præparatæ, ſed craſſitiei diverſæ. A)

Cereoli vel *fili ex plumbo.*

PRO DELIGATIONE. *Torunda parva.*

Emplaſtrum anglicanum ſemilunatæ figuræ.

SI-

A) Chordæ fidium diverſæ craſſitiei humectentur, dein appenſis ponderibus elongentur & exſiccentur, tandem in fruſta, digitum longitudine æquantia, ſcindantur, ac in apicibus cultello aliquantum accuminentur.

Situs pro operatione, æger ſedeat in ſella verſus lucem, caput ejus a miniſtro retro ægri ſellam ſtante retineatur. Chirurgus ante ægrotum ſtet.

Operatio ipsa.

1. Chirurgus cultro *vulnus* longitudinale ſeu perpendiculare facit in ſacci lacrumalis prominentis cavitatem uſque, ad 3 vel 4 lineas.

2. Vulnus parva *turunda* ex linteo carpto modice impleatur, & emplaſtro ſemilunato tegatur. Hæc prima deligatio triduo ſic relinquatur.

3. Quarto die vulnus aperiatur & *ſpecillum* in apice triquetrum, vel *ſpecillum* Mejani per *ductum naſalem* obſtructum ſenſim in cavum narium trudatur. Ex ægri ſenſatione ſpecilli in cavo narium & ex exitu aliquot guttularum ſanguinis e cavo narium, ſcimus *obſtructionem* canalis naſalis ſuperatam eſſe.

4. Exempto ſpecillo ſtatim in canalem naſalem apertum intrudatur *chorda* fidium tenuiſſima, altero die *craſſior*, tertio *craſſiſſima*. Hæ chordæ in canali intumeſcunt, & illum dilatant. Sic per chordam craſſiſſimam ſed quotidie cum recenti mutatam, dilatatio canalis naſalis per 3 vel 4 ſeptimanas continuatur. *Extremitates* chordarum

darum e naribus & vulnere ſacci prominentes inflectantur & emplaſtro conglutinentur, ne chorda excidat e ductu.

5. Demum loco chordarum *cereoli parvi* cum extracto ſaturni parati per 15. dies ductui naſali imittantur; tandem per 10 vel 15 dies *ſtili plumbei* loco cereolorum ductui naſali imponantur; ſed antea aliquoties guttulæ quædam extracti ſaturni vel aquæ Thedianæ injiciantur. Sic canalis dilatatus ſenſim *exſiccatur*.

6. Tandem omittantur hi ſtili plumbei, & vulnus externum ſolo emplaſto anglicano vel diapalmæ tegatur. Sic vulnus intra aliquot dies ſua ſponte ſanatur. a)

Sym-

---

a) Anelli methodus, qui ſine ſacci lacrumālis inciſione ſpecillo tenui per punctum lacrumale immiſſo, & Mejani methodus, qui ſimul introducto per vias lacrumales filo, obſtructionem ductus naſalis expedire conatur, ut & methodus de la Foresti, & Cabanisii, qui ſpecilla & ſetaceum per orificium naſale ductus naſalis in ſaccum lacrumalem introducere ſuadent, rariſſime peragi poteſt, & utplurimum ſine medella malum exaſperat. V. Mezger *curationum chirurgicarum, quæ ad fiſtulam lacrumalem hucusque fuerunt adhibitæ, hiſtoria critica* 1772.

Symptomata, quæ operationi quandoque ſuperveniunt.

1. Hæmorrhagia ſub inciſione ſacci lacrumalis. Hæc a læſione arteriæ angularis provenit. Siſtitur facile linteo carpto, vel fungo agarico.

2. Epiphora, quæ quandoque poſt operationem remanet. Hæc vel a laxitate ſacci lacrumalis vel a punctis aut canalibus lacrumalibus concretis oritur. Ideo ante ſanationem vulneris ſacci lacrumalis ſemper exploret chirurgus, vel per ſtilum vel per injectionem, an canales lacrumales ſint aperti, nam ſi eſſent concreti ſtilo prius illos aperire deberet. Si ergo jam ſanato vulnere ſacci lacrumalis hi ductus concreti inveniantur, nova inciſio ſacci & perforatio ductuum lacrumalium fieri deberet. Epiphora autem a laxitate ſacci lacrumalis curatur ut *hydrops ſacci lacrumalis*, quem *vide*.

3. Callositas vulneris, quæ ſub dilatatione a torundis & a ſtilis plumbeis quandoque oritur. Hæc exigit ut orificium calloſum vel guttula butyri antimonii, aut ſoluti lapidis infernalis, aliquoties tangatur, vel cuſpide cultelli, in vulnere circumvoluto, margo calloſus reddatur recens, vel apex parvæ torundæ unguento cantharidum imbuta per horam ulceri imponatur. Sic ablato callo vulnus ut recens ſanetur.

4. Fi-

4. Fistula lacrumalis complicata cum ruptura sacci lacrumalis. Si mucus puriformis sua glutinositate puncta lacrumalia & simul ductum nasalem obstruit, ac tamen a glandulis in cavo sacci lacrumalis continuo secerni pergit, tunc demum saccus lacrumalis cum superjacente cute *rumpitur* extrorsum.

Hæc *ruptura* vel in *medietate* sacci lacrumalis, vel in *loco alieno*, ut sub inferiori palpebra, contingit.

Ruptura in *loco legitimo*, seu medietate sacci lacrumalis orta, ut plurimum nimis exigua est, hinc sufficienter dilatari debet, ut chordæ in ductum nasalem applicari possint.

Ruptura in *loco illegitimo* orta exigit ut operatio in sacco lacrumali instituatur, alias nec illegitima ruptura, nec fistula lacrumalis curari potest.

5. Fistula lacrumalis cum carie fossæ lacrumalis complicata. Hæc species raro observatur, & ex neglecta incisione sacci lacrumalis oritur. *Caries ossis lacrumalis* fœtorem fistulæ & narium, carnem fungosam in sacco & canali nasali producit. Hæc caries exigit ut

1. *Interne anticariosa* adhibeantur nempe cortex peruvianus cum asa fœtida.

2. *Externe*, vel cultro vel causticis ut solutione saturata lapidis infernalis aufferatur caro fungosa, dein essentia euphorbii, mastichina, vel myrrhæ ad inhibendum cariei progressum applicetur.
3. Tandem si ductus nasalis adeo obliteratus est, ut stilo triquetro non aperiri & chordis pervius reddi possit, tunc *nova apertura* ope acus triquetræ crassioris per os lacrumale, & internam narium membranam in cavum narium fieri debet. Sanguis e nare profluens, & aer e vulnere fistulæ compressis naribus prorumpens sunt signa perforati ossis lacrumalis.
4. Hæc apertura statim torunda ex linteo carpto expleatur, & sic per triduum relinquatur.
5. Dein exempta torunda 3. chordæ fidium præparatæ, & crassissimæ in factam aperturam per 3 vel 4 septimanas immittantur, ut hæc dilatata maneat.
6. Tandem loco chordarum vel cereoli saturnini, vel stili plumbei, quæ crassitiem trium chordarum habent, per 25 dies in aperturam ponantur. Simul aqua frigida & liquore adstringente apertura exsiccetur, ac callosa reddatur.

7. Tan-

7. Tandem omiſſis cereolis & ſtilis vulnus externum ſacci conſolidetur.

6. FISTULA LACRUMALIS COMPLICATA CUM ACRIMONIA, quæ nempe ex acrimonia venerea, ſcrophuloſa, varioloſa cancroſa, aut alia oritur, præter *curationem generalem* ſimul *ſpecifica* medicamenta exigit.

ENCANTHIS.

Eſt excreſcentia vel intumeſcentia carunculæ lacrumalis.

EFFECTUS encanthidis ſunt deformitas, lacrumatio, quandoque ectropium.

SPECIES hujus mali ſunt

1. ENCANTHIS BENIGNA, ſeu excreſcentia indolens, mollis, rubra, granuloſa fructus mori adinſtar.

   Curatur 1. *exſiccatione* cum extracto ſaturni, 2. *Ligatura* radicis. 3. *Exciſione* portionis ſuperfluæ. 4. *cauſtico.*

2. ENCANTHIS MALIGNA, eſt excreſcentia lancinans, plumbei coloris, dura, inæqualis. Hæc ſpecies in cancrum abit, hinc ut talis tractetur.

3. ENCANTHIS INFLAMMATORIA, ſeu INFLAMMATIO carunculæ lacrumalis. Noſcitur ex intumeſcentia rubra, calente, dolente & ſubito nata, increſcit hæc ſpecies quandoque

in ingentem magnitudinem, & incisa, vel sponte rupta pus fundit ac subito considet.

Curatio exigit ab initio resolutionem cum aqua vegetominerali, si resolutio non succedit, applicetur per aliquot dies cataplasma emolliens, & dein incidatur tumor.

RHYAS.

Est caruncula lacrumalis decrementum vel defectus.

Causa proxima est defectus nativus, vel excisio, vel erosio a quacunque acrimonia.

Hoc malum est *incurabile*, ac epiphoram inducit insanabilem, cum lacus lacrumalis perpetuo hiet.

PERIBROSIS

Est erosio seu ulceratio commissurarum palpebralium. Frequentissime commissura palpebrarum interna hac erosione afficitur.

Species sunt

1. Peribrosis ab acrimonia lacrumarum, ut in epiphora acrimoniosa observatur. Exigit ablationem epiphoræ & dein solutionem lapidis divini.
2. Peribrosis ab ægylope, quæ se quandoque in commissuram usque extendit. *Curatur* evanescente seu sanato morbo primario. V. *ægylops*.

LE-

LEMOSITAS.

Eſt ſordities puriformis interno oculi cantho inhærens. A)

CAUSA PROXIMA eſt ſebi ocularis collectio in interno oculi cantho.

SPECIES ſunt

1. LEMOSITAS VULGARIS, quæ evigilantibus a ſomno, itinerantibus a pulverulentia aëris, & ægrotis quibusdam a morbo contingit. *Curatur* elutione oculorum.
2. LEMOSITAS CONSTANS, quæ diu permanet, & a lippitudine carunculæ lacrumalis originem habet. *Curatur* ut *lippitudo palpebrarum.*

LACRUMATIO SANGUINEA.

Eſt ſudatio ſanguinis ſpontanea ex oculis.

CAUSA PROXIMA eſt extremitatum arterioſarum anaſtomoſis ſeu dilatatio. Viſæ fuerunt feminæ, quibus ſanguis omni menſe non ex utero, ſed ex oculis profluebat. B)

Curatio exigit venæſectionem & reſtitutionem menſtruorum.

A) Hæ ſordes græcis dicuntur *lemia* vel *gramia.*

B) DODON. *obſervat cap.* 15.

MORBI MEMBRANÆ CONJUNCTIVÆ.

OPHTHALMIA.

Eſt membranæ conjunctivæ vel totius bulbi ocularis inflammatio, quæ ex oculi rubore, calore, dolore & tenſione noſcitur.

Causa proxima eſt vaſorum ocularium in parte inflammata dilatatio & oſcillatio a ſtimulo inflammatorio, qui oculum immediate vel conſenſualiter afficit.

Causa disponens eſt oculi debilitas vel nimia ſenſitivitas.

Multiplex habetur ophthalmiarum diviſio & denominatio, quæ ab inflammationis *ſede*, *gradu*, *duratione*, *complicatione* & *cauſa* peti ſolent.

A *ſede* dividitur ophthalmia.

1. In *externam*, quæ in conjunctiva & quandoque in ipſa cornea
2. — *internam*, quæ in iride, uvea, vel choroidea ſedem habet.
3. — *angularem*, quæ ſolum oculi canthum externum vel internum occupat.

A *gradu vehementiæ* dividitur

1. In *levem*, quæ *taraxis*

2. In

2. In *graviſſimam*, quæ *chemoſis* dicitur.

A *duratione* diſcernitur ophthalmia

1. In *acutam*, quæ febrem habet comitem & non diu durat.
2. — *chronicam*, quæ ſine febre eſt, atque plures menſes, imo annos durare ſolet.
3. — *periodicam*, quæ determinato die aut tempore redit.

A *complicatione* dividi poteſt

1. In *complicatam*, quæ cum alio morbo oculari jungitur,
2. — *ſymptomaticam*, quæ alii morbo oculari ſupervenit.
3. — *humidam*, quæ vehementem humoris feroſi vel purulenti effluxum habet.
4. — *ſiccam*, quæ ſine omni humoris effluxu eſt.

A *cauſa* tandem dividitur ophthalmia

1. In *violentam*, quæ a cauſa externa.
2. — *conſenſualem*, cujus cauſa in abdomine vel alio loco eſt.
3. — *idiopathicam*, cujus cauſa in ipſo oculo eſt.
4. — *acrimonioſam*, quæ a metaſtaſi acrimoniæ oritur, ut catarrhalis, venerea, gonorrhoica, cancroſa, ſcrophuloſa, varioloſa, morbilloſa, exanthematica, rheumatica, arthritica, febrilis.

Ex his ergo ſequentes ophthalmiarum SPECIES conſtitui poſſunt.

1. TARAXIS. Eſt leviſſima oculi inflammatio, in qua rubedo albicans eſt, & dolor modicus. Oritur a levi cauſa ut vapore acri, dentitione, lectione immodica, ſolis ardore, illapſo corpore heterogeneo, tempeſtate humida, vento ſicco, vel frigido.

Curatio exigit collyrium repellens ex aqua vegetominerali, vel aquam frigidam. Venæſectione & purgatione opus eſt, ſi inflammatio increſcit.

2. CHEMOSIS. Eſt vehementiſſima oculi inflammatio, in qua conjunctiva oculi tunica ut pannus ſcarlatinus rubet & ita intumeſcit ac ſuper corneam adeo elevatur, ut hæc in foſſa quaſi locari videatur. Utplurimum palpebræ ſimul inflammantur, cornea fit turbida & rubicunda, dolor adeſt atrociſſimus præſertim in ſuperciliis, qui nocte cum febre & vigiliis, ac ſenſatione pulſationis in capite & oculo, primis præſertim diebus, exacerbatur, viſus penitus obfuſcatur.

Exitus chemoſeos rarius eſt in *reſolutionem*, frequentiſſime autem in *ſuppurationem*, qua vel bulbus oculi rumpitur, vel alius atrox morbus in oculo relinquitur, ut opacitas corneæ, ſtaphyloma, varices conjunctivæ, ulcera corneæ, fiſtula lacrumalis, pterygium.

Cura-

Curatio exigit ut illico validiſſima revellentia & antiphlogiſtica adhibeantur. Hinc.

1. Fiant *venæſectiones repetitæ* in brachio, pede, jugulo,
2. *Hirudines* 6. vel 8. ad canthos oculorum.
3. *Sectio arteriæ temporalis.*
4. Detur *validum purgans*, reliquis diebus *eccoproticum.*
5. *Veſicatoria* ad nucham.
6. *Emulſio refrigerans* cum nitro & diacodii ſyrupo.
7. His remediis nil juvantibus fiat ope lanceolæ *ſcarificatio* tumidæ conjunctivæ. *Ophthalmoxyſis Woolhouſiana* evitetur. a)
8. *Externe* applicetur fomentum ex aqua vegetominerali, aut cataplaſma pomaceum; remittente inflammatione fiat fomentum ex ſolutione aluminis, aut ſacchari ſaturni, aut vitrioli albi. b)

3. Plegmone oculi, ſeu ophthalmia interna,

---

a) Lange *Commentatio de ophthalmia.* Tirnav. 1777. p. 47. & Schmucker *Chirurg. Wahrnehmungen.* 1. T. 382. S.

b) *Illuſtr.* L. B. de Störck, *præcepta medico-practica in uſum chirurgorum caſtrenſium & ruralium.* Viennæ 1777. T. 2. p. 81. & *Cel.* Brambilla, *Abhandlung von der Phlegmone.* S. 312. 1. Th.

NA, eſt inflammatio iridis, uveæ & choroideæ. Noſcitur ex albugineæ modico rubore, at iris eſt rubra & pupilla adeo conſtricta ut æger prorſus videre nequeat. Summa adeſt lucis intollerantia, dolor & pulſatio intollerabilis in oculi fundo & capite, bulbus nonnunquam e ſua ſede propellitur. Jungitur ſimul febris vehemens, adſunt vigiliæ nocturnæ & delirium, præſertim in junioribus & ſenſilioribus.

Non raro chemoſis in phlegmonem oculi & phlegmone in chemoſim abit. Tunc omnium ophthalmiarum acutiſſima & periculoſiſſima adeſt, quæ frequentiſſime hypopio finitur, quo oculus rumpitur & immedicabilis ſequitur cæcitas.

Quandoque tamen interna oculi inflammatio ſynizeſim, ſynechiam, cataractam, amauroſim, amblyopiam, iridis fiſſuram relinquit, licet diſcutiatur.

Curatio eadem adhibeatur ac in chemoſi.

4. OPHTHALMIA ACUTA eſt ophthalmia vulgaris cum febre ſtipata at intra aliquot dies vel ſeptimanas terminanda; taraxi aliquantum eſt vehementior, & præter phlogiſticam, nullam peculiarem ſibi junctam habet acrimoniam.

Cura-

Curatio generalis exigit venæſectiones, purgantia, antiphlogiſtica, & *externe* aquam vegetomineralem.

5. Ophthalmia chronica ſeu habitualis, eſt ophthalmia diu jam durans, valde rubens at utplurimum indolens, naſcitur ex laxitate vaſorum. a)

Curatio exigit roborantia interne & externe adhibenda.

Externe, aqua frigida, ſolutio ſaturnina, vitriolata, aluminoſa, b) ſpirituoſa, aut unguentum ophthalmicum roborans applicetur.

Interne detur cort. peruvianus, Valeriana.

6. Ophthalmia sicca, c) eſt ophthalmia habitualis, in qua vix lacrumæ, nec tumor in palpebris obſervantur; rubedo & pruritus in tarſis palpebrarum, quæ noctu cohærent, adeſt.

Cau-

---

a) Huc etiam refero *ophthalmiam indolentem*, in qua oculus ſine omni dolore valde rubet, ut aliquoties vidi. Idem confirmat *Cel.* Richter, Janin & Gendron V. *Cl. Prof.* Richter *Chirurgiſche Bibliotheck*, 1. B. 4. *Stück.* p. 124.

b) Albumen ovi cum alumine tritum, bonum quidem remedium eſt, at palpebras & cilia conglutinando, incomda parit.

c) Græcis dicitur *Sclerophthalmia* & aliis *Xerophthalmia.*

Causa est acrimonia humorum, hinc malum pertinax. Superveniens dysuria quandoque critice solvit hanc ophthalmiam.

Curatio exigit *venæsectionem*, & *purgantia* sæpius repetita.

Jufcula diuretica, sanginem purificantia.

Serum lactis & *aquas acidulas*.

Balnea tepida.

Collyrium ex lacte crocato, cataplasmate pomaceo, lacteo.

Collyrium obvolvens, ex amylo vel semine cydoniorum.

7. OPHTHALMIA HUMIDA est ophthalmia habitualis cum palpebrarum intumescentia circa tarsos, ac copiosa lacrumatione aut lippitudine complicata.

Causa est acrimonia humorum, unde malum adeo est pertinax, oculos, palpebras & genas excorians.

Curatio exigit

Venæsectionem & *hyrudines* ad oculorum canthos.

Purgantia repetita.

Vesicatorium ad nucham vel inter scapulas.

Fonticulos aut *setaceum* in malo graviori.

Jufcula sanguinem edulcorantia vel antacrimoniosa specifica.

Collyrium ab initio *obvolvens* ex amylo, vel semi-

ſemine cydoniorum, & ad finem collyrium *vitriolatum*, vel ex *ſaccharo ſaturni* aut *alumine*.

8. Ophthalmia violenta, quæ ab oculi percuſſione, arenula illapſa, involatu inſecti vel vulneratione oritur, ut poſt cataractæ operationem obſervatur. *Curatur* fomento ex vino herbis cephalicis infuſo, vel cataplaſmate pomaceo, & venæſectione.

9. Ophthalmia consensualis, quæ a ſaburra primarum viarum oritur, ex ſignis ſaburræ acidæ, putridæ, bilioſæ vel verminoſæ, quæ infantibus eſt familiaris, noſcitur. Hæc ſpecies eſt ſæpe indolens, ac febrem remittentem gaſtricam habet quandoque comitem. a)
Curatur ſalibus digeſtivis, purgantibus & anthelminticis, ſi a vermibus eſt.

Ad ophthalmiam conſenſualem pertinet etiam illa, quæ a dentitione, dolore capitis, obſtructione viſceris, & aliis cauſis, ab oculo diſſitis, oritur. *Curatur* ablato morbo primario.

10. Ophthalmia encephalica, quæ a cerebro affecto oritur. *Noſcitur* ex ſignis cerebri inflammati. Mali eſt ominis ophthalmia, quæ phre-

a) Selle *Rudimenta Pyretologiæ methodicæ* 1773. *Berolini* p. 108.

phrenitidi, febri acutæ, aut capiti contuſo circa ſeptimum diem ſupervenit, deſignat enim cerebrum inflammatum, ſuppuratum, vel gangrænoſum eſſe, & mortem inſtare. *Curatio* adhibeatur phrenitidis.

12. Ophthalmia plethorica, quæ a ſanguinis congeſtione ad oculos oritur. *Signa* habet ſanguinis ad caput congeſti.

Oritur a plethora, menſtruis, hæmorrhoidibus ſuppreſſis, abuſu ſpirituoſorum, connatu vomendi, tuſſiendi, alvum duram vel partum deponendi.

Curatur. Venæſectionibus, purgantibus, reſtitutis excretionibus ſuppreſſis. *Externe* aqua frigida conducit.

12. Ophthalmia catarrhalis, quæ a transſpiratione præſertim matutina ſuppreſſa originem ducit, a) ut catarrhus per aliquot dies durat, & facta coctione materiæ catarralis humor puriformis ex oculo profluit, atque ophthalmia evaneſcit.

Curatio ergo exigit curationem catarrhi. *Externe* lac crocatum prodeſt.

13. Oph-

a) Hoffmann Diſſ. de præcipuis oculorum morbis. & Bloch *mediciniſche Bemerkungen.* Mulier quotiescunque parieti humido accubuit, ophthalmia afficiebatur.

13. Ophthalmia gonorrhoica, quæ a ſuppreſſa gonorrhæa venerea oritur, tum materies virulenta ad textum celluloſum membranæ conjunctivæ ſeu albugineæ per metaſtaſim deponitur.

Diagnoſis. Biduo vel triduo poſt ſuppreſſam gonorrhæam oritur uberrima lippitudo, ſeu fluxus ex oculo rubente humoris alboflaveſcentis, puriformis, & materiæ gonorrhoicæ, antea ex pene ſtillanti, ſimillimi. Rubor oculorum circa auroram ut in ophthalmia venerea non remittit, & fere ſemper in peſſimam *chemoſim* abit, qua cornea obſcuratur, & membrana conjunctiva adeo intumeſcit, ut corneam in foveam quaſi depreſſam exhibeat.

Prognoſis. Hæc ophthalmia difficulter reſolvitur, utplurimum terminatur in ſuppurationem oculi interni, opacitatem corneæ, & immedicabilem cæcitatem.

Curatio, huc uſque conſueta, nempe venæſectiones, hirudines ad canthos oculorum, veſicatoria, fonticuli, purgantia per octiduum data ex nitro & rheo, cataplaſmata diſcutientia ad oculum & emollientia balnea ad membrum virile, vix quidquam juverunt, ego plurimos cum hac methodo obcæcatos vidi, hinc conſuetis remediis hiſce addidi.

1. Uſum

1. Usum internum *mercurii gummosi* ad 30 grana pro die.

2. *Balneum oculi mercuriale*, quod ex uncia una mercurii gummosi, in libra lactis coquenda, componitur, & quo oculi, mediante parvo vasculo vitreo, omni media hora tepide balneari debent.

3. Si nec mercurii usus malum fugaret, posset *inoculatio gonorrhœæ* ope cereoli, pure gonorrhoico maligno obliniti & urethræ immissi, fieri. A) at

Ophthalmoxysis aut conjunctivæ *excisio* nil prosunt, imo nocent. B)

14. OPHTHALMIA VENEREA, quæ ab acrimonia venerea per totum corpus diffusa originem ducit. Hæc a gonorrhoica ophthalmia differt, quod circa auroram remittat & *nunquam* in chemosim abeat.

Curatur usu interno mercurii gummosi, *externe* balneum oculi mercuriale, vel balsamum ophthalmicum mercuriale applicetur.

15. OPHTHALMIA CANCROSA, est rubor levis oculorum & marginum palpebralium, qui carcinomata exulcerata, quocunque in loco corporis sita, comitatur. *Curatio* a cancri

---

A) *Cel.* LANGE *Commentatio de ophthalmia.* p. 78.

B) SCHMUCKER *chirurg. Wahrnehmungen* 1. T. 482. S.

eri curatione pendet. V. *Rubor marginum palpebralium.*

16. Ophthalmia scrophulosa, quæ infantibus ſcrophuloſis familiaris eſt. a)

Noſcitur ex ſignis acrimoniæ ſcrophuloſæ. *Curatur* uſu interno corticis peruviani, antimonii, conſervæ cicutæ, æthiopis mineralis, ſaponis Veneti, aquilæ albæ, gentianæ. *Externe* decoctum corticis peruviani cum alumine pro collyrio adhibeatur, demum veſicatorio vel ſetaceo excitetur ulcus artificiale. Venæſectio & valida purgantia ſcrophuloſis nocent.

17. Ophthalmia exanthematica, quæ a metaſtaſi materiæ alicujus morbi exanthematici, ad oculum depoſiti, provenit. Noſcitur ex præſenti vel prægreſſo morbo exanthematico, morbilis, ſcabie, herpete, tinea capitis.

Curatio exigit revocationem exanthematis, & derivationem humoris acris ab oculis. Hinc præter medicamenta ſpecifica ſalus eſt in revellentibus, ut ſetaceis, fonticulis, veſicatoriis & externis repellentibus.

18. Ophthalmia variolosa oritur utplurimum aliquot ſeptimanas poſt exſiccatas variolas,

F præ-

a) Bisset. *Medical eſſays and obſervations.* p. 119.

præsertim si æger non bene purgatus fuerit, aut auræ frigidæ se nimis cito exponat, pertinax, humida & acris est, quandoque per annos affligit. Sæpe in maculas & staphylomata corneæ abit.

Curatio exigit purgantia crebriora, antimonialia, mercurialia, ulcera artificialia & balnea.

19. Ophthalmia rheumatica & arthritica, vix ruborem facit, at dolorem intensum, & lacrumationem acrem. V. *Ophthalmodinia rheumatica.*

20. Ophthalmia onanistica, quæ pollutionibus frequentioribus inducitur. *Curatur* aqua frigida vel vegetominerali, ad oculos applicato, & balneo frigido totius corporis. *Interne* dentur roborantia, cortex peruvianus valeriana, mars. a)

21. Ophthalmia complicata, est oculi inflammatio, quæ ab alio morbo oculari excitatur, ut a *trichiasi*, *trachomate*, *ulcere*, vel *fistula corneæ*, *synechia*, *lagophthalmo*, *ectropio*, *carbunculo albugineæ*, *pustula corneæ*, *hordeolo palpebrarum*, *corpore alieno in oculum illapso*, *vel vulnere oculi.*

Cura-

---

a) Börners *praktisches Werk von der Onanie. Leibzig* 1776. p. 223.

Curatio hujus ophthalmiæ exigit ablationem morbi primarii, qui ophthalmiam excitat. Hinc vide *morbos citatos.*

22. Ophthalmia epidemica. Ophthalmia *catarrhalis* a tranſpiratione ſuppreſſa & ophthalmiæ *autumnales* a bile corrupta non raro epidemice obſervantur. *Curatio* ergo vel ut in *catarrhali*, vel ut in *gaſtrica* inſtituatur. a)

23. Ophthalmia periodica, quæ certo tempore aggreditur ut febris intermittens, quandoque cum, quandoque ſine rubore oculi eſt. *Curatur* digeſtivis, purgantibus, & dein dato cortice peruviano. b)

OPHTHALMODINIA.

Eſt oculi vehemens dolor ſine magno oculi rubore. Hicce dolor *varius* eſt, pruriens, ardens, preſſorius arenoſus.

 Spe-

a) Ophthalmiam epidemicam adnotavit *Cel.* Huxham. *Opera medico-phyſica*, & Hoffman. l. c. Ophthalmias autumno epidemico-bilioſas v. in *Hiſtoria morborum Vratislavienſium.* p. 237. & Hippocrates *Aphoris. Sect.* 3. aphor. 2.

b) Ophthalmiam quotidianam obſervavit Buter. V. ejus *treatiſe on the Kincough.* 1707. *Lond.* p. 27. & Sagar *Syſtema morborum* p. 236. ophthalmiam tertianam vidit *Illuſtr.* Rosenstein. V. *Kinder Krankheiten* p. 415.

Species ſunt

1. Ophthalmodinia rheumatica, eſt oculi dolor cum leviſſimo, vel nullo penitus oculi rubore. *Inflammatio* enim *rheumatica* eſt ſeroſa & ruborem non producit. *Curatio* exigit purgantia antiphlogiſtica, lenia diaphoretica atque veſicatoria. Collyria humida in rheumaticis & arthriticis oculus non fert.

2. Ophthalmodinia periodica eſt oculi dolor ſine rubedine, qui certis & ſtatis temporibus redit. Habet ſimul comitem pulſum celeriorem, ſitim, lacrumationem, urinam intenſe rubram, quandoque lateritiam.

   Curatur ut febris intermittens nempe ab initio purgantibus, & dein dato cortice peruviano, aut infuſo florum arnicæ.

3. Ophthalmodinia spasmodica eſt dolor preſſorius in oculi bulbo, qui a ſpaſmo muſculorum bulbi in hyſtericis & hypochondriacis, atque etiam finito fletu obſervatur.

   Curatur mora, nervinis, & antiſpaſmodicis.

4. Ophthalmodinia ab interna oculi inflammatione. Dolor & ſenſatio adeſt, ac ſi bulbus ex orbita exprimeretur. V. *Plegmonem oculi.*

5. Ophthalmodinia hydrophthalmica, poſt frontis dolorem viſus obſcuratur, pupilla dilata-

latatur, & oculi bulbus eminentior eſt. Videtur ergo hæc ſpecies ab incipiente hydrophthalmia humoris vitrei pendere.

Curatur venæſectione, purgantibus, veſicatorio. V. *Hydrophthalmia.*

6. Ophthalmodinia arenosa, eſt dolor pruriens & ſimul ſenſatio ac ſi arenula oculo inſperſa eſſet, qui incipientes ophthalmias, arenulas oculo illapſas, & naſcentia hordeola comitatur.

Curatio exigit eluitionem oculi cum aqua frigida vel aqua vegetominerali.

7. Ophthalmodinia symptomatica, quæ alius morbi ocularis ſymptoma eſt, ut ophthalmiæ hordeoli &c. *Curatio* exigit ablationem morbi primarii.

8. Ophthalmodinia cancrosa, quæ ab acrimonia cancroſa in oculum depoſita oritur. V. *Carcinoma oculi.*

VARICOSITAS CONJUNCTIVÆ.

Eſt venarum in membrana conjunctiva dilatatio in varices. a)

Causa proxima eſt laxitas harum venarum.

Species ſunt

1. Varicositas simplex, quæ poſt ophthalmias ſæpe remanet. *Curatur* aqua vitriolata.

a) *Cirſophthalmia* dicitur græcis.

2. Varicositas complicata cum pterygio. *Curatio* exigit ut varices, quæ ab oculi cantho ad radicem pterygii pergunt, lanceola vel acu oculari transverſim diſcindantur, & ſolutione ſaturata vitrioli exſiccentur. De varicoſitate cancroſa. V. *Carcinoma bulbi.*

ECCHYMOSIS CONJUNCTIVÆ.

Eſt ſanguinis effuſio in cellulas membranæ conjunctivæ.

Quandoque ſolummodo macula livida vel rubra in albo oculi obſervatur, quandoque tota vel dimida conjunctiva a ſanguine effuſo livet.

Species ſunt

1. Ecchymosis violenta, quæ a percuſſione oculi oritur. Hæc ſpecies plerumque cum inflammatione complicatur.
2. Ecchymosis spontanea, quæ ſine prægreſſa oculi contuſione a vomitu, tuſſi, vel riſu oritur. Hæc ſpecies utplurimum periculo & inflammatione vacat.

Curatur utraque ſpecies fomento ex ſpeciebus cephalicis vino infuſis.

PUSTULÆ CONJUNCTIVÆ.

Eſt veſicula pure turgida, quæ in conjunctiva ad limbum corneæ utplurimum invenitur, & ad quam faſciculus vaſorum rubrorum excurrit.

Species ſunt

1. Pustula vulgaris, quæ ab ophthalmia angulari, oritur.
   Curatur ſedata inflammatione, aqua camphorata & dein ſolutione lapidis divini.
2. Pustula acrimoniosa, quæ in venereis, varioloſis, & ab aliis acrimoniis excitatur. Præter mox dicta remedia externa exigit medicamenta interna ſpecifica.

PHLYCTENA.

Eſt veſicula aqua plena.

Species ſunt

1. Phlyctena indolens, quæ hydatidi eſt ſimilis. *Curatio* exigit inciſionem, & exſiccationem cum aqua vitriolata.
2. Phlyctena ardens, quæ in limbo rubet, & dolet, oritur a varia ſanguinis acrimonia, & non raro in ulcera peſſima conjunctivæ degenerat. *Curatio* exigit ablationem inflammationis, collyria exſiccantia, & interna ſpecifica.

PAPULA.

Eſt tuberculum durum, , in conjunctiva oculi.
Quandoque albuginea permultas tales pabulas habet.

CAUSA videtur esse induratio alicujus glandulæ subcutaneæ in conjunctiva, A)

CURATIO exigit medicamenta resolventia *interne* & *externe* applicanda.

CARUNCULA.

Est papula mollis & rubicunda ex conjunctiva excrescens carunculæ carneæ similis. B)

CAUSA videtur esse transsudatio humoris lymphatici in tuberculum concrescentis.

SPECIES sunt

1. CARUNCULA SIMPLEX, quæ sine alio morbo albugineæ est. *Curatur* solutione vitriolata.
2. CARUNCULÆ COMPLICATÆ, quæ ulcera, & alios morbos conjunctivæ comitantur. *Curantur* etiam solutione vitriolata, vel butyro antimonii.

CARBUNCULUS OCULI.

Est tuberculum in albuginea, vel in ipsa cornea, ab initio saturate rubens, & ardens, dein in crustam gangrænosam abiens.

CAUSA PROXIMA est miasma carbunculosum. Hic morbus utplurimum oculi sphacelum, cæcitatem & non raro mortem infert.

Cu-

A) JANIN l. c. p. 58.

B) Græcis vocatur *epanastema*, & colore rubente differt a *pinguecula*, quæ flavescit. V. *Pterygium*.

Curatio. Externe applicetur oculo mucilago cydoniorum camphorata, & aqua vegetomineralis. *Interne* detur acetum cum camphora & cortice peruviano.

ULCUS CONJUNCTIVÆ.

Eſt ſolutio purulenta in conjunctiva.

Species ſunt

1. Ulcus simplex, quod a cauſa externa vel prægreſſa inflammatione pura ortum eſt; *curatur* balſamo vulnerario ophthalmico, vel ſolutione lapidis divini.
2. Ulcus venereum, quod a chemoſi gonorrhoica, vel venereis puſtulis conjunctivæ ſæpe remanet. *Curatur* ſolutione diluta ſublimati corroſivi cum melle roſaceo.
3. Ulcus scrophulosum. Quod ex prægreſſa chemoſi ſcrophuloſa quandoque remanet, *curatur* interno uſu cort. peruv. cum conſerva cicutæ, & aliis antiſcrophuloſis. *Externe* decoctum corticis cum alumine quandoque prodeſt.

ALIENA OCULIS ILLAPSA.

Sunt corpora peregrina oculis illapſa, ut arenula, feſtuca, inſectum, ramentum ferri.

Excitant hæc corpora aſſiduam nictitationem, lacrumationem, oculi inflammationem.

SPECIES ſunt

1. CORPORA ALIENA INTER BULBUM ET PALPEBRAS LOCATA. Hæc elui, aut ex oculi cantho interno digitis exprimi poſſunt. Aut *lingua* ab alio homine elambantur, vel *penicillo* abſtergantur, aut *volſella*, vel *ſtilo* eximantur. Ramentum ferreum magnete applicato quandoque extrahi poteſt.
2. CORPORA ALIENA CORNEÆ VEL CONJUNCTIVÆ INFIXA. Hæc volſella eximi debent, vel ſi hoc fieri nequeat, acu dilatetur locus, cui corpus heterogeneum adhæret.

MORBI CORNEÆ.

OBSCURATIO CORNEÆ.

Eſt corneæ totius perfecta vel imperfecta impelluciditas.

NOSCITUR ex corneæ colore naturali depravato, viſu obſcuro vel nullo.

CAUSA PROXIMA eſt, vel *effuſio* humoris inter lamellas corneæ, vel *ſtagnatio* humorum feroſorum in vaſis pellucidis corneæ, vel *concretio* vaſorum aut fibrarum, quæ corneam conſtituunt.

CAU-

CAUSÆ REMOTÆ ſunt *inflammatio* corneæ, *calor* ignis, *depoſitio* humoris varioloſi, venerei, ſcrophuloſi, *ſubſidentia* corneæ, inflata *coagulantia* ut vitriolum.

EFFECTUS ſunt amblyopia ſi obſcura, cæcitas ſi penitus opaca, viſus dimidiatus, ſi ſolummodo medietas corneæ opaca eſt.

Obſcuratio corneæ dividitur generatim

1. In *imperfectam* ſeu *nuboſam*, quando tota cornea ſubpellucida, nubis vel fumi adinſtar obſcurata eſt, & ægrotus debilem adhuc habet viſum. Hæc ſpecies curabilis eſt.
2. In *perfectam* ſeu opacam, quando tota cornea flava vel cretacea eſt, & ægrotus penitus nil videat. Hæc ſpecies eſt *incurabilis* præſertim ſi malum jam antiquum eſt. Si vero opacitas hinc inde locum cæruleſcentem ſeu nuboſum exhibeat, applicentur remedia huic loco, ut ſaltem ille redatur pellucidus.

SPECIES obſcurationum corneæ ſunt

1. OBSCURATIO AB INFLAMMATIONE CORNEÆ. *Curatur* ut ophthalmia chronica venæſectione, purgantibus, veſicatorio nuchæ applicato. *Externe* collyrium vitriolatum, vel aqua vegetomineralis convenit.
2. OBSCURATIO VULGARIS, quæ ſine cauſa ſpecifica oritur. *Curatio* exgit interna reſolventia, *extractum cicutæ*, *pulſatillæ nigricantis*,

tis, A) *ſal mirabile*, *ſublimatus corroſivus*, *aquila alba*, præprimis laudantur cum interpolatis purgantibus.

Externe collyria abſtergentia, aut cauſtica dilutiſſima conveniunt.

1. *Pulvis* boracis, mercurii dulcis, aluminis uſti, vitrioli albi, opii; ex his grana quædam cum ſaccharo canarino in pulverem rediguntur.
2. *Solutio* boracis, mercurii dulcis, aluminis uſti, vitrioli albi, lapidis divini, ſalis tartari fixi, ſalis volatilis cornu cervi, fellis lucii piſcis, lapidis infernalis, butyri antimonii, tartari emetici, auripigmenti, aloës. Parantur hæ ſolutiones ex aliquot granis horum medicamentorum, in uncia una aquæ vel melis, ſolutis.
3. *Linimentum* ex mercurio præcipitato rubro, camphora & tutia præparata, quæ cum axungia viperina, medulla oſſium, butyro recenti, oleo muſtellæ fluviatilis, aut alio oleo in formam linimenti reducuntur.
4. *Præparata* ſunt aqua cærulea, balſamum ophthalmicum rubrum, balſamum ophthalmicum *Saint Yves*.

Omnia

A) *Illuſt. Baron. de* Störck *libellus de pulſatilla nigricante.*

Omnia hæc medicamenta ope tenuis penicilli bene diductis palpebris corneæ opacæ aliquoties de die & per aliquot menses illiniri debent, atque dolore nimis excitato oculus lacte tepido illico eluatur. Solutionibus autem oculus aliquoties de die balneari potest.

3. Obscuratio venerea, quæ a chemosi venerea quandoque superest, quandoque sine hac prægressa, a miasmate venereo in corneam deposita, ut in infantibus a parentibus venereis progenitis aliquoties vidi, originem habet. a)

Curatur usu interno mercurii gummosi, *Externe* unguentum ophthalmicum cum præcipitato rubro convenit, vel aqua vitriolata cum grano sublimati corrosivi, vel balneo mercuriali.

4. Obscuratio scrophulosa, quæ infantes scrophulosos aggreditur.

Curatur usu interno corticis peruviani, cicutæ, æthiopis mineralis. *Externe* decoctum corticis peruviani cum aqua ophthalmica cum sapone veneto applicetur.

5. Ob-

a) *Ill.* Sauvages l. c. p. I. p. 729. has obscurationes infantum venereas dicit incurabiles. Ego plures tales infantes balneo oculari ex lacte mercuriali curavi.

5. Obscuratio variolosa, quæ aliquot poſt finitas variolas ſeptimanas cum ophthalmia, vel ſine hac, corneam afficere ſolet, & non raro in ſtaphyloma corneæ degenerat.

Curatio exigit repetita purgantia, & corticem peruvianum.

Externe ut in obſcuratione vulgari tentetur butyrum antimonii.

6. Obscuratio a corneæ rhytidosi evaneſcit curata ſubſidentia corneæ. V. *Rhytidoſis*.

7. Obscuratio a staphylomate curatur butyro antimonii. V. *Staphyloma*.

8. Obscuratio corneæ complicata, ſeu quæ chemoſim, ſtaphyloma, ulcera & alios morbos comitatur. *Curatio* exigit ablationem morbi primarii, & dein ſpecialem curationem obſcurationis, ut hucusque diximus.

MACULÆ CORNEÆ.

Sunt obſcurationes vel opacitates in quodam corneæ loco. a)

Causæ ſunt eædem ac in obſcuratione corneæ.

Species macularum in cornea ſunt 6.

1. Macula semipellucida ſeu nephelium, eſt macula ſubpellucida, nubem, nebulam vel fumum in cornea referens. Oritur ab humore

a) Mauchart, *diſſert. de maculis corneæ in Collect. Halleriana.*

more crasso in vasis pellucidis corneæ stagnantibus. A)

Curatur ut *obscuratio vulgaris.*

2. MACULA OPACA seu LEUCOMA est macula penitus opaca, albi vel flavi coloris, dicitur etiam *albugo.* Oritur ab humore opaco inter lamellas corneæ effuso.

Curatur causticis dilutis, quæ in obscuratione perfecta laudavimus.

3. MACULA MARGARITACEA seu PARALAMPSIS, est macula opacissima, cretacei vel albo-cærulei coloris, in figuram margaritæ, tuberculi albi adinstar elevata, & indurata.

Vix unquam sanari potest. Interim pro tentamine laudantur sequentia remedia.

1. *Extima* tuberculi *superficies* tangatur lapide infernali, vel guttula butyri antimonii, aut solutione cantharidum vel auripigmenti.
2. *Extima* tuberculi *superficies.*
    1. *Abradatur* xystro chalybeo, vel lima tenuissima vel vitro contuso.
    2. *Abscindatur* cultello.
    3. *Perforetur* acu plurimis puncturis, vel
    4. *Scarificetur* parvis incisionibus & illico solutione acri in suppurationem redigatur.

4. MA-

A) Græcis dicitur etiam *achlys* vel *ægis.*

4. Macula arcuata seu gerontoxon, est macula, quæ marginem corneæ totum vel pro parte arcus adinstar ambit. Medietas corneæ pellucida manet, hinc discus corneæ adeo exiguus apparet. Est vitium senibus familiare, hinc *arcus senilis* vocatur; videtur a vasis pellucidis in senio concrescentibus oriri. Est vitium *incurabile*.

5. Cicatrix seu Oule, est macula oblonga, quæ vulneri aut ulceri corneæ ob vasa pellucida concreta, succedit. Vulnera acuto instrumento corneæ inflicta cicatricem visibilem non relinquunt, ut post extractionem cataractæ videre est. Sola instrumenta obtusa & vulnera corneæ multum suppurantia cicatricem relinquunt visibilem, quæ raro iterum evanescit.

PTERYGIUM.

Est excrescentia membranacea, quæ utplurimum ab interno oculi cantho alæ expansæ adinstar per membranam albugineam & corneam versus pupillam sensim increscit.

Causa proxima videtur extensio seu prolongatio fibrarum & vasorum carunculæ lacrumalis vel membranæ semilunaris esse.

Causæ remotæ sunt inflammationes habituales harum partium, relaxationes, depositiones acrimoniæ.

Spe-

Species pterygiorum ſunt quartuor.

1. Pterygium tenue ſeu ungula, eſt pellicula pellucida, tenuis, cineritii coloris, indolens, ex caruncula lacrumali vel membranula ſemilunari excreſcens.

Curatur vel medicamentis vel abſciſſione.

Medicamenta ſunt ſolutio ſaturata vitrioli, lapidis divini, lapidis infernalis, butyrum antimonii, alumen uſtum cum ſaccharo.

Abſciſſio exigit ut pterygium tenui voſella in plicam elevetur, ac cultro oculari ſenſim abſcindatur. Pterygia, quæ filamentis ſolummodo adhærent, facile abſcinduntur, difficillime autem, quæ ubique accreta ſunt corneæ ac in plicam elevari non poſſunt.

2. Pterygium crassum ſeu pannus. Differt ab ungula craſſitie, colore rubro & congerie vaſorum rubrorum ſupra album oculi, ipſamque corneam faſciculi adinſtar expanſorum.

Curatur

1. *Abſciſſione vaſorum nutrientium*, quæ a cantho interno ad pterygium pergunt, ſic hoc quandoque contabeſcit.
2. *Medicamentis* cauſticis mox laudatis.
3. *Abſciſſione* panni ad carunculam uſque.

3. Pterygium malignum, eſt pannus diverſicolor, dolens, varicoſus, ab acrimonia cancroſa ortus.

Curatio exigit curam cancri, quæ raro ſucce-dit.

4. PTERYGIUM PINGUE ſeu PINGUECULA eſt mo-lecula lardo vel pinguedini ſimilis, mollis, indolens, flaveſcentis coloris, quæ utplurimum in an-gulo oculi externo ex albuginea naſcitur, & raro in corneam uſque aſcendit, ſed per vi-tam ſæpe ſic manet.

Curatio, ſi in corneam aſcenderet, exigit *exciſio-nem.*

STAPHYLOMA.

Eſt corneæ morbus, quo hæc membrana præterna-turalem ſuæ ſubſtantiæ craſſitiem & opacitatem ſubit. A)

CAUSA PROXIMA eſt humoris craſſioris decubitus in-ter lamellas corneæ, adeo ut interna & exter-na corneæ ſuperficies mirum in modum protu-beret.

CAUSÆ REMOTÆ ſunt habitualis corneæ inflamma-tio, valida contuſio, at frequentiſſime a depo-ſitione humoris varioloſi poſt variolas oritur.

SPECIES ſunt

1. STAPHYLOMA TOTALE, quod totam corneam occu-

A) Veram hujus morbi notionem primus nobis dedit *doctiſſimus Profeſſor* RICHTER. V. *Cl.* viri *faſcicul. II. ob-ſervationum chirurgicarum. p.* 104.

occupat; hæc ſpecies frequentiſſima eſt. Protuberat cornea opacata, ac ſi conus ex bulbo oculi promineret, increſcendo inferiorem palpebram propellit & adeo invertit, ut cornea elongata genæ incumbat, eam fricet & excoriet. Unde bulbus oculi aëris attactui expoſitus, ſordibus inquinatus, & ciliis palpebræ inferioris irritatus ſæpe acriter dolet, rubet & minimis papillis obſidetur.

Curatio. Incipiens ſtaphyloma quandoque aqua frigida aut vitriolata reſolvitur, ut nuper vidi; *antiquum* autem ſtaphyloma ſolo butyro antimonii reſolvi poteſt.

Palpebris bene diductis, ope penicilli parvi, cujus cuſpis butyri antimonii guttula madeat, illiniatur cornea opaca, omni altero vel tertio die; quamprimum æger a defluente medicamento dolorem in oculo ſentit, eluatur oculus lacte tepido. A)

2. STAPHYLOMA RACEMOSUM, eſt ſtaphyloma, quod tuberculis carneis, caput aciculæ plerumque æquantibus vel majoribus, obſitum eſt.

 Cura-

A) Hoc egregium remedium primus tentavit *celeberrimus* ophthalmiater gallicus JANIN. V. librum citatum; hanc methodum eſſe efficaciſſimam & tutiſſimam obſervationibus illuſtravit Cl. Prof. RICHTER vid. l. c. p. 123.

Curatur ut ſtaphyloma ſimplex.

3. Staphyloma partiale, quod aliquam modo partem in cornea occupat. Exhibet ergo tumorem opacum e cornea prominentem, uvæ parvæ albicanti quodammodo ſimilem. *Curatur* ut ſtaphyloma totale.

4. Staphyloma scleroticæ eſt tumor cærulescens, uvæ parvæ cæruleſcenti ſimilis, e quodam ſcleroticæ loco per albugineam eminens. *Curatur etiam* butyro antimonii.

5. Staphyloma pellucidum, in quo cornea non incraſſata, admodum autem extenſa at pellucida eſt. a) Hicce morbus eſt incipiens hydrophthalmia, hinc ejus curationem exigit. V. *Hydrophthalmia.*

6. Staphyloma complicatum, quod cum ophthalmia, vel exulceratione oculi, cum ſynechia, ectropio, curunculis aut alio morbo oculari complicatum eſt. Hi morbi evaneſcunt curato ſtaphylomate.

7. Staphyloma iridis. De hac ſpecie V. *Ptoſis iridis.*

ONYX.

Eſt abſceſſus ſeu puris collectio inter corneæ lamellas. Si-

---

a) Dicitur a quibusdam *ceratocele*, ſeu *hernia corneæ*. V. Burgmanni *epiſtola de ſingulari tunicarum utriusque oculi expanſione.*

b) *Onyx* a figura & colore, quem quandoque exhibet, lati-

Signa ſunt macula alba, eminens, fluctuans, mollis. Hoc caractere a leucomate, quod durum eſt, differt.

Species ſunt

1. Abscessus superficialis, ab inflammatione natus, non eſt periculoſus, & cum inflammatione evaneſcit applicatis collyriis antiphlogiſticis.
2. Abscessus profundus, qui profunde inter lamellas corneæ hæret, quandoque introrſum rumpitur, & hypopyum facit, quandoque extrorſum aperitur & fiſtulam corneæ relinquit, quandoque pus exſiccatur & in leucoma abit.

Curatio exigit *reſolutionem* abſceſſus, quod ſolutione boracis cum ſaccharo tentatur, ſi reſolutio non ſuccedit, abſceſſus cuſpide cultelli vel acus pro cataracta *aperiri*, & apertus ut ulcus corneæ ſanari debet.

HELCOMA.

Eſt ulcus in externa vel interna corneæ ſuperficie.

Causæ horum ulcerum ſunt prægreſſa inflammatio, vulnus, contuſio, depoſitio varioloſa, venerea, ſcrophuloſa, acrimonia lacrumarum, trichiaſis, pte-

latinis dicitur *unguis*. V. *Clar.* Mauchart *Diſſ. de ungue oculi.*

pterygium detractum, pustula vel phlyctæna corneæ.

Noscitur visu superficiei excavatæ & purulentæ in cornea. a)

Varietates sunt.

1. Ulcus superficiale seu levis excoriatio, quæ totam corneam occupat, quandoque in margine corneæ sedet, & albedinem in cornea, rubedinem in conjunctiva causat. *Curatur* solutione lapidis divini, vel vitrioli albi, b) cum albumine ovi soluti, & ope penicilli corneæ illiniti.

2. Ulcus sordidum, quod crustosum vel lardaceum est. Si solutio boracis vel lapidis divini non juvat, purificetur diluta solutione lapidis infernalis vel butyri antimonii, vel sublimati corrosivi.

3. Ulcus fungosum, ex quo papilla carnea, capitulo aciculæ æqualis, excrescit. Papilla fun-

---

a) Ophthalmiatri veteres ulcera corneæ variis induebant nominibus, quæ memoriam onerant, & omni utilitate destituantur. *Helcydrion* est ulcus superficiale, *Coiloma* est ulcus excavatum, *Encauma* vel *epicauma* est ulcus sordidum & ardens. *Botryon* est ulcus cum caruncula, *argema* est ulcus marginale. V. Mauchart *Diss. de ulceribus corneæ.*

b) V. Trecourt *in Journal de medecine.* T. XXXII.

fungosa abscindatur, vel lapide infernali tangatur. Demum *Revellentia*, ut vesicatoria, setacea, fonticuli, purgantia omni altero die repetita, simul adhibeantur.

4. Ulcus venereum, exigit mercurialia interna & *externe* solutionem dilutam sublimati cum melle rosaceo.

5. Ulcus scrophulosum, quod scrophulosos afficit, exigit antiscrophulosa interna, & *externe* decoctum corticis.

FISTULA CORNEÆ.

Est ulcus sinuosum seu canalis purulentus in cornea. Hæ fistulæ vel *sursum* vel *deorsum*, vel *transversim* vel *recta introrsum* vel *tortuose* inter laminas corneæ pergunt. a)

Species sunt

1. Fistula penetrans, quæ utramque corneæ superficiem penetrat, *noscitur* visu foraminis corneam penetrantis, stylo, effluxu humoris aquei, obscuratione, corrugatione & subsidentia corneæ, atque oculi rubore perpetuo.

Diu durantes fistulæ penetrantes ob corneæ subsidentiam & irritationem iridis, myosim, inflammationem & concretionem iridis cum cornea faciunt.

 Cu-

a) Mauchart. *Diss. de fistulis corneæ.*

Curatio. Primum tentetur purificatio & ſanatio fiſtulæ cum ſolutione vitrioli, vel aloes, vel boracis cum ſaccharo.

2. Tangatur orificium cum ſolutione cantharidum, lapidis infernalis, vel butyro antimonii.

3. Cultello pro cataracta dilatetur vel diſcindatur fiſtula.

2. Fistula non penetrans, quæ corneæ internam ſuperficiem non tranſit, noſcitur viſu albidi canaliculi, cornea obſcurata at non collapſa,

Curatur mox laudatis medicamentis & fiſtulæ dilatatione cum cultello.

Interne dentur ſpecifica *antacrimonioſa*.

VULNUS CORNEÆ.

Eſt corneæ diſſectio vel punctura.

In utraque ſpecie humor aqueus effluit, & cornea collabitur.

Varietates conſtitui poſſunt

1. Vulnus scissum, ſeu inſtrumento acuto inflictum facile & intra 48. horas conſanatur ſine remanente cicatrice viſibili, ſi clauſis palpebris oculus deligetur.

2. Vulnus punctum. Collabitur oculus at vulnus intra 24. horas utplurimum ſanatur, hinc hæ curationes ſæpe habentur miraculoſæ.

3. Vul-

3. Vulnus contusum, in ſuppurationem abit, tardius ſanatur, & cicatricem relinquit viſibilem.

4. Vulnus ruptum ſeu rhexis oculi, hæc ruptura a contuſione externa, vel ab hypopyo aut hydrophthalmia oriri poteſt. Utplurimum omnes effluunt humores & ſequitur immedicabilis cæcitas. V. *Hypopium.*

5. Vulnus complicatum cum prolapsu iridis vel humoris vitrei. Hæ res vulneris conſolidationem impediunt. V. *Ptoſis iridis* & *prolapſus humoris vitrei.*

RUTIDOSIS.

Eſt corrugatio & ſubſidentia corneæ.

Causa proxima eſt defectus humoris aquei.

Species ſunt

1. Rutidosis a vulnere vel punctura corneam penetrante. *Curatur* ſanato vulnere intra 24. horas.

2. Rutidosis a fistula corneam penetrante. Curatio *palliativa* exigit applicationem pelliculæ ad fiſtulam, ne humor aqueus perpetuo exeat. At curatio *radicalis* exigit ut fiſtula curetur.

3. Rutidosis a deficiente humore aqueo, ut a ſenio, febre, magna evacuatione prægreſſa, & magna ſiccitate aëris obſervatur.

Curatur cardiacis nutrientibus, & externis humectantibus.

4. Rutidosis cadaverum, cum humor aqueus exhallet per corneam & novus non ſecernatur, ideo cornea in cadaveribus obſcura & collapſa invenitur. Hoc unum ex certiſſimis ſignis eſt mortis.

PUSTULÆ CORNEÆ.

Sunt veſiculæ pure plenæ in externa corneæ ſuperficie.

Species ſunt

1. Pustulæ ab inflammatione corneæ, quæ quandoque in ſuppurationem abit, & puſtulas in cornea relinquit. *Curantur* aqua vegetominerali vel vitriolata.
2. Pustulæ a depositione acrimoniæ in corneam, ut in varioloſis quandoque obſervatur. *Curantur* purgantibus repetitis & collyriis exſiccantibus. V. *Ophthalmia varioloſa.*

PHLYCTÆNÆ CORNEÆ.

Sunt veſiculæ aqua plenæ in externa corneæ ſuperficie.

Species ſunt

1. Phlyctænæ simplices, quæ nec dolent nec in margine rubent, ac facile ſine relicto ul-

cere

cere evanescunt. *Curatio* exigit incisionem vesiculæ, atque collyria exsiccantia.

2. PHLYCTÆNÆ ACRIMONIOSÆ, quæ dolent, ardent, & marginem inflammatum habent. *Curatio* exigit purgantia, & collyria exsiccantia. A)

CARUNCULÆ CORNEÆ.

Sunt parvæ papillæ molles & rubentes, in externa corneæ superficie. B)

CAUSA PROXIMA est humoris lymphatici transsudantis concretio in papillas.

SPECIES sunt

1. CARUNCULÆ SIMPLICES, quæ sine alio morbo oculari nascuntur. *Curantur* solutione lapidis infernalis vel butyro antimonii.
2. CARUNCULÆ COMPLICATÆ, quæ staphylomatis, & ulcerum superficiem quandoque obsident. *Curantur* ut prior species.

MOR-

A) Phlyctæna simplices possunt etiam *hydatides corneæ*, atque phlyctænæ acrimoniosæ solent *psydracia corneæ* dici. V. MAUCLERC *nomenclatura critica morborum ocularium*. Lond. 1768. p. 19.

B) *Cel.* RICHTER tales carunculas dissecuit & illas solidas, verasque esse excrescentias vidit. Imo tale tuberculum ter resectum ter renascebatur. V. *Observ. chirurg.* Fasc. 2. p. 109, & 115. Veteres dixerunt has carunculas *epanastemata* seu *rebelliones*.

MORBI BULBI OCULARIS.

ATROPHIA BULBI.

Eſt bulbi ocularis contabeſcentia ſeu diminutio voluminis.

CAUSA PROXIMA eſt humorum bulbum diſtendentium copia requiſita deficiens.

SPECIES ſunt

1. ATROPHIA AB HUMORIS VITREI PARTE QUADAM EFFLUENTE, ut in oculi vulneribus, & extractione cataractæ contingit. Hæc ſpecies tempore iterum emendatur.
2. ATROPHIA PURULENTA ſeu PHTHYSIS BULBI, qua humor vitreus ſynchyſi purulenta conſummitur & abſorbetur. Hæc ſpecies eſt incurabilis.
3. ATROPHIA ACRIMONIOSA; a capitis ſcabie exſiccata oriebatur oculi contabeſcentia, quæ fonticulo retro auriculas excitato curabatur.
4. ATROPHIA PINGUEDINIS ORBITALIS, in hac ſpecie oculi in orbitam retrahuntur adeo ut orbitæ concavæ apparent. *Curatur* quandoque irritatione & frictionibus bulbi.

5. ATRO-

5. ATROPHIA AB EVACUATIONE HUMORUM OCULI, si per oculum incisum aut sponte hypopyo ruptum, omnes ex bulbi cavo effluunt humores, tunc bulbus integer in parvam molem carneam contrahitur. Hoc vitium exigit *oculum artificialem*.

EXOPHTHALMIA.

Est bulbi ocularis tanta intumescentia ut palpebris tegi nequeat.

SPECIES sunt

1. EXOPHTHALMIA INFLAMMATORIA, quæ a validissima oculi inflammatione oritur. V. *Chemosis*.
2. EXOPHTHALMIA PURURENTA, quæ a collectione puris intra oculi bulbum nascitur. V. *Hypopium*.
3. EXOPHTHALMIA SANGUINEA, quæ a congestione sanguinis ad oculum oritur, sic in strangulatis, parturientibus, a cutusione oculi, a suppressis menstruis, & quandoque a nisu nimio rubent atque extra orbitam prominent oculi.

   Curatio exigit venæsectionem, purgantia, & *externe* aquam frigidam, vel vegetomineralem.
4. EXOPHTHALMIA METASTATICA, quæ ex decubitu materiæ morbosæ, ut febrilis, lacteæ, vene-

venereæ, ſcrophuloſæ A) generatur. *Curatur* ut *chemoſis*, at ſimul dentur antacrimonioſa.

5. Exophthalmia cancrosa, eſt oculi degeneratio in fungum cancroſum, qui ſæpe ad pugni magnitudinem ex orbita prominet. V. *Carcinoma oculi.*

Curatur ſola exſtirpatione bulbi.

6. Exophthalmia hydropica, quæ a nimia humoris aquei collectione naſcitur. V. *Hydrophthalmia.*

7. Exophthalmia staphylomatica, ſtaphyloma ſubinde adeo prominet, ut palpebris tegi nequeat. V. *Staphyloma.*

OPHTHALMOPTOSIS.

Eſt bulbi ocularis prolapſus in genas, canthos, vel ſurſum, vix mutata bulbi magnitudine. B)

Species ſunt

1. Ophthalmoptosis violenta, qui a contuſione

A) Hujusmodi obſervationem habet Gendron, qui in puero bulbum oculi per oedema tunicæ conjunctivæ, ex cacochymia ſcrophuloſa ortum, ad ovi gallinacei magnitudinem extenſum vidit. V. Gendron *traitè des maladies des yeux.* a Paris. 1770. T. 2. p. 38.

B) Græcis vocatur hicce morbus *Ecpieſmus* aut *ptoſis bulbi.*

ſione vel ictu valido oculi generatur. Subito prolabitur oculi bulbus in genam vel in cancanthum, & ob elongatum, extenſumque nervum opticum ſubito adeſt cæcitas.

Curatio exigit ut prolapſus oculi bulbus illico reponatur, & fomentis antiphlogiſticis, ſimulque roborantibus aut aqua frigida foveatur. Sic utplurimum quod mirum eſt, non ſolum oculi integritas, ſed etiam viſus reſtituitur. A)

2. OPHTHALMOPTOSIS A TUMORE INTRAORBITALI. Sic exoſtoſis, tophus, abſceſſus, lipoma, atheroma, hygroma, ſcirrhus intra orbitam natus vel induratio pinguedinis orbitalis ſurſum, deorſum vel ad canthos bulbum oculi exprimit.

Si medicamenta mercurialia vel alia reſolventia hos tumores non aufferant, tunc *curatio* exigit ut tumor incidatur aut ex orbita exſcidatur. B)

3. OPHTHALMOPTOSIS PARALYTICA, quæ a paralyſi muſculorum rectorum & hinç majori nato robure muſculorum obliquorum bulbi ori-

---

A) Obſervationes plures recenſet *Cl.* ACREL v. ejus *Bemerkungen*, & R. BROKELSEY in *medical. obſervat.* T. II.

B) *Memoires de l' Accademie de chirurgie.* T. 5.

oritur. *Curatur* antiparaliticis ut infuſo florum arnicæ & aliis.

4. Ophthalmoptosis staphylomatica, ſtaphyloma quandoque deprimit palpebram inferiorem & genæ incumbit. *Curatio* exigit butyrum antimonii. V. *Staphyloma.*

CARCINOMA BULBI.

Eſt bulbi ocularis degeneratio in cancrum.

Causa proxima eſt depoſitio virus cancroſi ad oculi tunicas.

Species ſunt

1. Carcinoma vulgare. Oritur *dolor* in ſaniſſimo oculo, dein *vaſa* albugineæ *varicoſa*, ſanguine atro infarcta, carnea quaſi redduntur ac viſus perit. Tandem dolor vehementiſſimus naſcitur, totus bulbus ſcirrhoſus, ac carni rubræ induratæ ſimilis evadit.

2. Carcinoma fungosum, incipit hæc ſpecies cum tuberculo fungoſo corneæ vel albugineæ, quod ſenſim totam oculi ſuperficiem occupat, & bulbus in ingentem fungum dolentem degenerat.

Curatio. In incipiente oculi carcinomate tentari debent: 1. omnia remedia anticancroſa, quæ in cancro palpebrarum indicavimus: 2. carcinoma parvum quandoque ligatura aufferi poteſt, his vero nil juvantibus fiat *exſtirpatio bulbi.*

Exſtir-

Exſtirpatio oculi cancroſi.

INDICATIO. Carcinoma, quod magnam bulbi partem occupat, hanc operationem exigit. A)

CONTRAINDICATIO. At ſi carcinoma jam inveteratum, aut a cauſa interna ortum eſt; aut ſi jam orbitæ oſſa carie afficiuntur, tunc hæc operatio ſine fructu inſtituitur.

INSTRUMENTA. *Culter rectus.*
Culter juxta ſuperficiem parum curvatus.
Forfex cum apicibus obtuſis, & juxta ſuperficiem aliquantum curvatus, DAVIELLIANO ſimilis.
Acus curva cum filis ceratis.

PRO DELIGATIONE. *Plumaceola multa* & variæ magnitudinis.
Splenia.
Faſcia.
Fungus agaricus & *Alcohol vini.*

SITUS PRO OPERATIONE. Æger ſedeat in ſella altiori verſus lucem, caput ejus ab adjutore retineatur, chirurgus ſtet ante ægrum.

OPERATIO ipſa.

1. Chirurgus cultro *recto* ad $\frac{1}{4}$ pollicis findat commiſ-

---

A) *Memoires de l' Academie de chirurgie.* T. V. HEISTERI, atque BILGUERI *Bemerkungen.*

missuram externam palpebrarum. Adjutor bene elevet dein palpebram superiorem.

2. Cultro juxta marginem superiorem orbitæ discindatur membrana conjunctiva, quæ bulbum ad palpebram superiorem nectit.
3. Demum bene depressa palpebra inferiori etiam juxta inferiorem marginem orbitalem discindatur membrana conjunctiva, & separetur bulbus a palpebra inferiori.
4. Tandem ope *acus curvæ* filum ceratum per anteriorem bulbi partem traducatur, ut ansa fili bulbus ex orbita protrahi possit.
5. Jam ansa fili bulbo protracto pinguedo & musculi bulbi tum supra tum infra bulbum ab orbita vel cultro vel forfice curvato separentur.
6. Ubique demum separato bulbo nervus opticus vel cultro *curvo* vel forfice *curvato* abscindatur, & bulbus eximatur.
7. Digito exploret chirurgus an non amplius moleculas induratas in orbita inveniat, has si adsint, exscindat.
8. Dein plumaceolis bene expleat cavum orbitæ, atque applicet splenia & fasciam, quam triduo relinquat.
9. Tandem balsamo arcæi suppuratio & incrementum substantiæ carneæ, ex relicta pinguedine orbitali propullulantis, ad tantam

mo-

molem promoveatur, ut oculus artificialis commode applicari possit. V. *Hypopium* & *applicatio oculi artificialis*.

TETANUS OCULI.

Est spasmodica & constans contractio musculorum, qui bulbum movent.

Noscitur ex bulbi immobilitate.

Species sunt

1. Tetanus a vulnere oculi. Quamprimum sub operatione cataractæ acus vel culter oculo immersus est, immobilis stat bulbus oculi. Id a musculorum bulbi spasmo fieri videtur. Hic spasmus intra aliquot minuta sponte remittit.
2. Tetanus symptomaticus, seu oculi fixi, qui in quibusdam febribus & morbis spasmodicis observantur. a) *Curatur* antispasmodicis & ablato morbo primario.

NYSTAGMUS.

Est convulsio seu invita agitatio bulbi ocularis.

Noscitur ex instabilitate seu involuntario ac constanti motu bulbi ocularis, ab uno in alterum canthum, aut in aliam directionem. Quandoque simul hippus adest.

Species sunt

1. Nystagmus a timore, hæc agitatio sub ca-

a) *Cel. Prof.* Trnka *comment. de tetano.* p. 9.

cataractæ operatione obſervatur, ſopitur perſuaſione & mora.

2. Nystagmus ab arenula in oculum illapsa, hæc ſpecies curatur exempta arenula.

3. Nystagmus catarrhosus, qui gravedinem comitatur. *Curatur* ablata gravedine.

4. Nystagmus a saburra primarum viarum, ut in infantibus verminoſis obſervatur, & ex ſignis ſaburræ cognoſcitur. *Curatur* purgantibus & anthelminticis.

5. Nystagmus symptomaticus, qui in morbis convulſivis, hyſtericis, epilepticis & in gravidis quandoque obſervatur. *Curatur* antiſpaſmodicis & ablato morbo primario.

VULNUS SCLEROTICÆ.

Eſt inciſio, vel punctura in albugineam & ſcleroticam oculi.

Species ſunt

1. Vulnus scissum, illico humor vitreus exit, ſed clauſis palpebris & utroque oculo ſpleniis atque faſcia ligatis intra paucos dies conſolidatur vulnus.

2. Vulnus punctum, ut in depreſſione cataractæ fit. Raro exit humor vitreus, & facilius adhuc ſanatur.

3. Vul-

3. Vulnus complicatum cum prolapsu humoris vitrei, vulneris consolidatio tali prolapsu retardatur. V. *Prolapsus humoris vitrei.*

DEFECTUS OCULI.

Est oculi unius vel utriusque absentia in orbita.

Species sunt

1. Defectus nativus. In hoc casu, quantum ex relatione observatorum patet, plerumque ambo deficiunt oculi. a)
2. Defectus adventitius, qui post partum ab oculo exciso, sclopeto vel hypopyo destructo, oritur. In hoc casu homo quandoque uno, interdum autem utroque oculo spoliatus est. Hoc vitium *oculo artificiali* aliquantum celari potest. V. *Applicatio oculi artificialis.*

OCULUS SUPERNUMERARIUS.

Est numeri consueti excessus in oculis.

Nati fuere homines tribus quippe vel etiam quatuor oculis instructi.

Prodigiosa quoque oculi constitutio est, quando

a) *Act. Er. Lips. anni* 1726. *Mens. Mart.* & Schenkii *Lib.* I. *observat.* 278.

do pectori infixus, vel in ipsis humeris situs est oculus. A)

MORBI IRIDIS.

MYDRIASIS.

Est nimia pupillæ dilatatio cum vel sine visus læsione. B)

NOSCITUR hic morbus, si pulpilla etiam ad lucem, eandem semper latitudinem habere observatur.

SPECIES mydriaseos sunt

1. MYDRIASIS AMAUROTICA, quæ utplurimum at non semper amaurosim comitare solet. Rarissime sine amauroseos curatione curatur.
2. MYDRIASIS HYDROCEPHALICA, quæ ab hydrope cerebri originem habet, est ut morbus a quo oritur, utplurimum incurabilis.
3. MYDRIASIS VERMINOSA, quæ a saburra verminosa primarum viarum nascitur. *Curatur* anthelminticis & purgantibus.
4. MYDRIASIS A SYNECHIA, seu a concretione uveæ cum capsula lentis. V. *Synechia.*

5. MY-

A) De utroque vitio SCHENCK l. c. observationes habet.

B) MAUCHART *Diss. de mydriasi.*

5. Mydriasis paralytica, ſeu a paralyſi fibrarum orbicularium iridis, obſervatur in morbis paralyticis, & ab applicatis ad oculum narcoticis. *Curatur* arnica, electricitate & aliis antiparalyticis.
6. Mydriasis spasmodica, ſeu a ſpaſmo fibrarum rectarum iridis, ut in morbis ſpaſmodicis, & hyſtericis quandoque obſervatur. *Curatio* exigit nervina & antiſpaſmodica.
7. Mydriasis ab atonia iridis, frequentiſſima cauſa eſt *cataracta magna*, pupillam ſub tranſitu in cataractæ extractione valde extendens. Evaneſcit aliquot poſt operationem dies. Pupilla demum *diu* dilatata ex *conſuetudine* dilatata manet.

   Curatur anguſtatione pupillæ, tractando corpora minuta & lucida, atque contemplatione attenta corporum diſſitorum. *Curatio palliativa* mydriaſeos exigit, ut æger de die aut in loco lucido ope nigræ chartulæ, foramine ſatis magno inſtructo, videat.
8. Mydriasis naturalis, hæc in ſomno, in loco obſcuro & in contemplatione objecti oculo vicini obſervatur.

MYOSIS.

Eſt nimia pupillæ contractio ſeu anguſtia. a)

---

a) Mauchart *Diſſ. de pupillæ phthiſi & ſinizeſi.*

Noscitur pupillæ diametro, quæ naturali minor, etiam in loco obſcuro manet.

Facit viſum debilem, hemeralopiam & alios morbos.

Species ſunt

1. Myosis spasmodica, quæ a ſpaſmo fibrarum orbicularium iridis in hyſtericis, hypochondriacis & ſpaſmodicis morbis quandoque obſervatur. *Curatio* exigit antiſpaſmodica.
2. Myosis paralytica, quæ a paralyſi fibrarum rectarum iridis in morbis paralyticis quandoque contingere poteſt. *Curatur* antiparalyticis.
3. Myosis inflammatoria, quæ ab inflammatione iridis vel uveæ oritur, ut in ophthalmia interna, hypopio, oculi vulnere videre eſt. *Curatur* antiphlogiſticis, & venæſectione. V. *Ophthalmia interna*.
4. Myosis a consuetudinali contractione pupillæ. Huc ergo pertinet myosis a lucis aut objectorum minutissimorum aut valde dissitorum diuturna contemplatione; hæc ſpecies ſcribis, lectoribus, artificibus minuta tractantibus, microſcopiis laborantibus, & aliis eſt familiaris. a) *Curatur* abſtinentia longa a contempla-

a) Hinc patet cur lectura ad lampadem cum umbraculo, lucem colligente, & ad chartam repercutiente myoſim

platione objectorum, seu evitatione causæ, mora in loco obscuro, & intuitu parietis viridis.

5. Myosis a defectu humoris aquei, ut in rhytidosi observatur. *Curatur* restituto humore aqueo. V. *Rhytidosis.*

6. Myosis nativa, quæ cum homine nascitur. *Exigit* incisionem transversalem iridis. V. *Synizesis.*

7. Myosis naturalis, est pupillæ coarctatio a lumine, ab intuitu objectorum dissitorum. Hæ pupillæ arctationes sunt temporariæ & brevi iterum sponte evanescunt.

SYNIZESIS.

Est plenaria pupillæ coarctatio vel concretio. a)

Noscitur pupillæ absentia. Ejusmodi miseri nil, nisi lumen a tenebris, ut sani palpebris clausis discernere possunt.

Species sunt

1. Synizesis nativa, seu quæ connata est. In hoc casu per errorem primæ conformationis pupilla non perforata est. Rarissime membrana

---

sim cum tempore inducat. Umbraculum viride simplex, hinc lampadibus cum umbraculo clauso, ut in Segneriano lampade est, præferri debet.

a) Weissenborn *Dissert. de pupilla nimis coarctata vel clausa. Erfordiæ* 1773. & Janin *l. c.* p. 169.

brana pupillaris non evanida hujus morbi caufa invenitur. A)

Curatio exigit ut *artificialis* fiat *pupilla*. Hinc faciat chirurgus incifionem transverfalem corneæ; demum pupillæ locus naturalis transverfim, aliquanto plus verfus nafum cultro LA FAYANO incidatur. B)

2. SYNIZESIS ACCIDENTALIS, feu pupillæ concretio quæ a prægreffa inflammatione, vel exulceratione uveæ aut iridis, vel humoris aquei aut vitrei defectu oritur. Hæc fpecies frequenter poft cataractæ depreffionem contingit, atque incifionem novæ pupillæ exigit, ut mox diximus.

3. SYNIZESIS A SECESSU IRIDIS A CORNEA. A quacunque caufa fecesfus fiat, certus femper eft effectus, ut pupillæ diameter fe contrahat, fibræ enim longitudinales a corneæ circulo feparatæ fibris orbicularibus refiftere nequeunt, hinc hæ pupillam vel ex parte vel penitus conttahunt. C)

Cu-

A) *Clar.* WRISBERG *Differt. de membrana pupillari foetus. in nov. Comment. Goetting.* T. II. p. 169.

B) *Abhandlungen der fchwedifchen Akademie.* 34. *Band*, & RICHTERS *Chirurg. Biblioteck.* 4. *Band* 1. *St. S.* 192.

C) *Cel.* RICHTER *Chirurg. Bibliotcck.* 2. B. 1. St. 132 S. & JANIN l. c. p. 249.

Curatio. Si æger per pupillam præternaturalem videre poteſt, non eſt neceſſarium, ut nova incidatur pupilla.

4. Synizesis complicata, ſeu quæ cum amauroſi, cataracta, ſynechia vel alio morbo oculari complicatur. Amauroſis *noſcitur*, quando æger lucem a tenebris diſtinguere nenequit, hanc enim non ſolum clauſa pupilla, ſed etiam clauſis palpebris diſtinguere poſſumus. Cæteras complicationes noſcimus viſu.

Curatio ſynizeſeos complicatæ exigit, ut prius morbus complicans curetur.

5. Synizesis spuria, eſt pupillæ obturatio a gleba mucoſa, purulenta, vel grumo ſanguinis. Si hæc corpora, pupillam obturantia, medicamentis reſolvi non poſſint, exigit *curatio*, ut cornea indidatur, & ut cochleari Davielliano corpora hæc eximantur.

SYNECHIA.

Eſt iridis concretio cum cornea vel cum capſula lentis cryſtallinæ. a)

Causa proxima eſt contactus & inflammatio harum partium.

Causæ remotæ ſunt collapſus corneæ, prolapſus iridis, intumeſcentia cataractæ, hypopyum, formatio nativa.

Spe-

a) Mauchart *Diſſ. de Synechia.*

SPECIES ſunt.

1. SYNECHIA ANTERIOR TOTALIS ſeu concretio iridis cum cornea. Hæc ſpecies viſu noſcitur. Pupilla in hac ſpecie vel dilatata, vel coarctata, vel concreta invenitur. Inde variæ viſus læſiones.

Curatio radicalis ſynechiæ *totalis* exigit, ut cultro & ſtylo ſeparetur iris a corea, at hæc ſeparatio in concretione antiqua, ubi cornea cum iride jam unum conſtituit continuum ſeu individuum temeraria & periculo pleniſſima eſſet. In malo vero recenti ſeparatio ſequenti modo tentari ſaltem poſſet. 1. Cauta fiat inciſio in corneam, dein ſtilo cum latiuſculo fine intra corneam & itidem preſſo tentetur ſeparatio. 2. Si hæc non facile fieri poſſit, ilico ab operatione deſinendum eſt.

2. SYNECHIA ANTERIOR PARTIALIS, quando ſolummodo pars quædam iridis corneæ accreta eſt. Hæc concretio in uno vel pluribus locis obſervatur. Hinc pupilla varie defigurata, & ejus motus inordinatus invenitur. A)

Curatio exigit ut Chirurgus immergat in corneam, loco pro extractione conſueto, parvum cul-

A) JANIN l. c. p.

cultellum cataractarium, A) juxta punctum adhæsionis iridis in cameram anteriorem oculi, dein obtuso cultelli dorso ab inferiori cohæsionis parte iridem adhærentem sursum premat. Sic sæpe pars adhærens separata resilit sua sponte versus pupillam.

3. Synechia anterior composita, quando non solum iris tota, sed simul prolapsa capsula lentis corneæ accrescit, adeo ut tota camera anterior & posterior desit. Temerarium esset hanc concretionem solvere velle.

4. Synechia posterior totalis, seu concretio totius uveæ cum processibus ciliaribus, & capsula lentis crystallinæ.

5. Synechia posterior partialis, quando solum pars quædam uveæ capsulæ lentis accreta est. Quæ accretio simplex, duplex vel triplex, seu in pluribus locis esse potest.

Curatio exigit ut incisa cornea ope stili in apice aliquantum inflexi detrudatur uvea a capsula lentis.

6. Synechia complicata cum amaurosi, cataracta, mydriasi, myosi, synizesi. Hæ complicationes exigunt præter separationem iridis suas proprias medellas.

Pto-

A) Hujus maxima latitudo lineam unam & mediam habeat, & dorsum sit obtusum, atque totus cultellus cataractario cultro Cl. Richter sit simillimus.

PTOSIS IRIDIS.

Eſt iridis prolapſus per vulnus vel ulcus corneæ. A)
Noſcitur ex tuberculo nigricante, quod ex cornea aliquantum collapſa ſub varia figura prominet. B)

Species ptoſis iridis ſunt

I. Ptosis recens a vulnere lato corneæ, ut ſub vel poſt extractionem cataractæ contingit.

Curatio exigit, ut iris cochleari parvo per vulnus, aut palpebris clauſis digito confricata reponatur,

---

A) Authores omnes *Cel.* Richtero antiquiores ſolent iridis ptoſes ſtaphyloma vocare, hinc de his ſtaphylomatibus V. Gunz *Diſſ. de ſtaphylomate*, & Mauchart *Diſſ. de ſtaphylomate.*

B) Ipſe iridis prolapſus pro diverſa magnitudine ſua varia quoque nomina ab ophthalmiatris græcis accepit.

Myocephalum, ſi prolapſa particula magnitudinem, colorem & figuram capitis muſcæ refert.

Staphyloma iridis, ſi prominentia paullulum major & uvæ acino quaſi ſimilis videatur.

Melon, ſi ad tantam denique magnitudinem increvit, ut extra palpebras promineat.

Hilon ſeu *clavus* ſi prominentia calloſa & indurata eſt, atque caput clavi refert.

tur, aut ſolutione aluminis tangatur. Vulneris dilatatio ſine iridis læſione fieri nequit.

2. Ptosis inveterata, in qua iris prolapſa incarcerata & vulneri vel ulceri jam accreta & per attactum aeris calloſa induratave eſt. Hæc ſpecies nulla arte digitis reponi poteſt.

Curatio exigit ut tuberculum prominens butyro antimonii ſemel omni altero vel tertio die tangatur.

Abſciſſio & *ligatura* prolapſæ iridis utplurimum ſucceſſu carent.

VULNUS IRIDIS.

Eſt iridis ſolutio ope inſtrumenti.

Species.

1. Vulnus transversale, ut ſub cataractæ operatione quandoque contingit, non conſolidatur amplius, ſed relinquit pupillam præternaturalem.
2. Vulnus longitudinale. Hoc arte, ut in operatione ſynizeſios, vel caſu factum, intra 14 dies iterum concreſcit.

PUPILLÆ DEFORMITAS.

Eſt pupillæ diametri rotundæ mutatio in figuram aliam.

Huc ergo pertinet

1. Pupilla ovalis. Hoc vitium ſemper nativum & incurabile eſt. Nil viſui obeſt.

2. Pu-

2. Pupilla inferius ampliata, eſt frequens ſymptoma, quod extractionem cataractæ ob pupillæ violentiorem extenſionem ſequi ſolet. evaneſcit intra aliquot dies.

3. Pupilla rupta vel fissa, etiam hoc vitium cataractæ extractionem, iridis vulnera & inflammationes quandoquè ſequitur. Eſt vitium incurabile.

PUPILLA PRÆTERNATURALIS.

Eſt foramen vel fiſſura præternaturalis in iride.

Species ſunt

1. Pupilla præternaturalis a vulnere transversali iridis, ut mox de iridis vulneribus diximus.

2. Pupilla præternaturalis a secessu iridis corneæ, quandoque in uno, quandoque in pluribus locis margo iridis a circulo corneæ ſecedit. Hæ *pupillæ marginales* a lapſu in caput, ab oculi contuſione, ab hypopyo & ab inflammatione iridis obſervatæ fuerunt.

Quandoque ſine omni cauſa antecedente, nulloque ſymptomate ſubſequenti præter pupillæ ſynizeſim vel ſaltem myoſim iris corneam in uno vel pluribus locis, ægro inſcio, relinquit. Hæ pupillæ ſeceſſus ſunt incurabiles.

HIP-

HIPPUS.

Eſt pupillæ alterna & continuo repetita dilatatio & conſtrictio. A)

CAUSA PROXIMA eſt alterna convulſio fibrarum orbicularium & radiatarum iridis.

Oritur ab iisdem cauſis, & curatur iisdem medicamentis ac bulbi couvulſio, hinc vide *Nyſtagmus.*

IMMOBILITAS PUPILLÆ.

Eſt pupillæ morbus, quo hæc nec ad lucem contrahitur, nec ad tenebras dilatatur, ſed ſemper eandem diametrum ſervat.

CAUSA PROXIMA paralyſis fibrarum orbicularium & radiatarum eſſe videtur.

SPECIES ſunt

1. IMMOBILITAS AMAUROTICA, quæ amauroſim comitatur. Quandoque ſine amauroſeos curatione uſu arnicæ & aliorum remediorum antiparalyticorum curatur.
2. IMMOBILITAS A PUPILLÆ MORBO, ut ſynechia, myoſi, ſynizeſi; *curatur* ablato morbo, qui immobilitatis cauſa eſt.
3. IMMOBILITAS IDIOPATHICA, hujus cauſæ utplurimum latent.

A) MAUCHART *Diſſ. de ulceribus correæ.*

Curatio tentetur infuſo arnicæ, electricitate, purgantibus, extracto pulſatillæ nigricantis, liquore anodyno minerali, ſupercilio infricato.

MORBI HUMORIS AQUEI.

HYDROPHTHALMIA.

Eſt bulbi ocularis intumeſcentia ob nimiam humoris aquei vel vitrei collectionem. a)

Causa proxima eſt humoris aquei nimium incrementum vel in cameris oculi, vel in cellulis humoris vitrei.

Causæ remotæ utplurimum latent. *Exitus* morbi utplurimum funeſtus eſt, cœcitatem relinquens.

Species ſunt

1. Hydrophthalmia ab incremento humoris aquei. Signa ſunt ſucceſſivum bulbi exorbitantis augmentum, cornea plus ſolito prominens, iris profundior, pupilla immobilis, viſus ab initio debilior, ſenſim nullus, oph-

a) Mauchart *Diſſ. de hydrophthalmia*, & *Diſſ. de paracentheſi oculi.*

ophthalmodinia ſenſim auctior, hemicrania & inſomnium.

Curatio. Incipiens morbus exigit venæſectionem, purgantia, veſicatoria, mercurialia, extractum pulſatillæ nigricantis, ſetaceum, fonticulos. *Externe* fomentum diſcutiens applicetur, ut in hypopyo.

Si medicamenta nil juvent, fiat *inciſio corneæ*, ut in extractione cataractæ.

2. HYDROPHTHALMIA AB INCREMENTO HUMORIS VITREI. Noſcitur ex notabili bulbi exorbitantis augmento, & duritie, cornea vix magis prominente, iride convexa, ad corneam magis approximata, pupilla dilatata, ophthalmodinia obtuſa, ſenſim vehementi, ſtrabiſmo, viſu abolito, & hemicrania.

Curatio eadem ac in priori ſpecie adhibeatur; ſi malum medicamentis non obtemperat, *incidatur cornea*, eximatur lens cryſtallina & portio humoris vitrei.

3. HYDOPHTHALMIA COMPOSITA, ubi humor aqueus, & vitreus ſimul increſcunt. *Curatio* eſt ut in ſpecie ſecunda. Si malum huic methodo non cedit, fiat *oculi exſtirpatio*, ne malum ex morboſo in ſanum tranſeat oculum. A)

A) *Journal de medecine.* T. 45. & CHESTON *pathological inquiris and obſervations.*

HYPOPYUM.

Eſt puris collectio in humore aqueo oculi.

SEDES puris vel in anteriori vel in poſteriori vel in utraque oculi camera eſt.

CAUSA PROXIMA eſt prægreſſa inflammatio iridis, vel uveæ. Abſceſſus vel ulcus corneæ, depoſitio materiæ purulentæ, vel puriformis in oculi cameras.

NOSCITUR hypopyum inſpectione oculi. Apparet liquidum album & mobile, mediam vel integram oculi cameram implens, iridem totam vel mediam abſcondens, & viſum pro parte vel integre obſcurans.

EXITUS. Pus effuſum quandoque integre iterum abſorbetur & per corneæ poros *transſudat*. Quandoque adeo in oculi cameris coacervatur ut corneam *rumpat* & exedat cum humorum prolapſu.

Quandoque pars tenaciſſima puris membranæ craſſæ adinſtar capſulæ cryſtallinæ accreſcit & ſic dictam *cataractam purulentam* format. Quandoque conus purulentus pupillæ adhæret, & viſum tolit. V. *Synizeſin ſpuriam*.

SPE-

a) MAUCHART *Diſſ. de hypopyo* & *Diſſ. de empyeſi oculi.* JANIN l. c. p. 355. & RICHTERS *Abhandl. von der Ausziehung des grauen Staars.* 1773. *in* Capite *de hypopyo*. S. 172.

Species hypopyi ſunt

1. Hypopyum inflammatorium, quod a prægreſſa inflammatione interna oculi oritur. Eſt peſſima ſpecies, quæ raro ſine relicto alio oculi morbo abit.

   Curatio exigit, vel *diſſipationem* puris vel ſi hæc non ſuccedit *inciſionem* corneæ, ut pus exire poſſit.

   Diſſipatio tentatur venæſectione, purgantibus & fomentis diſcutientibus, ut decocto malvæ cum aliquot guttulis ſpiritus vini camphorati, vel infuſo herbarum cephalicarum, aut cataplaſmate pomaceo.

   Inciſio corneæ fiat ut in extractione cataractæ. Vulnus per aliquot dies apertum ſervetur, pus enim non ſimul ſed ob craſſitiem ſenſim & guttatim ex corneæ vulnere exit.

2. Hypopyum metastaticum, quod ſubito & ſine prægreſſa inflammatione oculi oritur, at ruborem oculi & febrem inducit. Hæc ſpecies multo facilius quam prior dictis medicamentis diſſipatur & per corneam tranſſudat.

3. Hypopyum periodicum, quod certo tempore aliquoties recurrit. *Curatio* exigit purgantia, revellentia & corticem peruvianum. a)

a) Janin l. c. p. 360.

4. Hypopyum venereum, quod a gonorrhæa suppressa oritur. *Curatur* ut chemosis gonorrhoica. V. *Ophthalmia gonorrhoica.*

5. Hypopyum complicatum cum destructione omnium humorum & membranarum internarum, qua omnes partes in pus convertuntur. Hoc malum *exigit* ut cornea incidatur, humores evacuentur, & ut oculus artificialis applicetur.

Applicatio oculi artificialis.

Est laminæ vitreæ vel aureæ, quæ picturam oculi gerit, applicatio intra palpebras, ut deformitas oculi destructi occultetur. a)

Indicatio.

1. Si oculi bulbus ob carcinoma excisus, vel globo sclopetario destructus est.
2. Si humores fere omnes per vulnus corneæ vel scleroticæ effusi sunt.
3. Si cornea penitus opaca, & deformis est, ut in inveterato staphylomate.
4. Si bulbus ob hypopium vel ob hydrophthalmiam, aut synchysim evacuari debuit.

Con-

---

a) *Cel.* Mauchart *Diss. de oculo artificiali.* Præter hanc omnes reliquæ *Cel.* Maucharti dissertationes ophthalmicæ, in hoc opere citatæ, in collectione diss. chirurgicar. *Illust.* Halleri continentur.

Contraindicatio. Præſente adhuc *inflammatione* vel *exulceratione* oculi corrupti non tentetur impoſitio, ſed ſopiatur inflammatio & curetur prius exulceratio.

Conditio oculi artificialis. *Materia* horum oculorum eſt vel ex vitro vel ex auro, uterque debet eſſe encauſto (*emaille*) obductus & pictus.

Figura oculi artificialis reſpondeat magnitudini, convexitati, & iridis colori naturali oculi alterius adhuc ſani.

Oculi *vitrei* pro levi prætio ſunt, at facile franguntur, non adeo nitide pingi, nec lima, ſi non quadrant, facile orbitæ adaptari poſſunt.

Oculi *aurei* pro magno habentur prætio, at non franguntur, ſunt nitidius picti, poſſunt lima ad oculum facillime adaptari.

Applicatio.

1. Elevetur palpebra ſuperior, & ſub hanc oculus artificialis, ſaliva humectatus, quantum fieri poteſt, introponatur.
2. Dein palpebra inferior aliquantum extrorſum trahatur, & oculus artificialis deorſum moveatur ſub palpebram inferiorem, & in bono ſitu firmetur.

Si vero remanens bulbi portio nimis eſt exigua, tunc cavum oculi artificialis cera liquefa-

cta adeo impleri debet, ut cum remanente bulbi portione firmum habeat situm; in hoc autem casu oculus artificialis immobilis est.

HYPOÆMA.

Est cruoris effusio in cameras oculi.

Noscitur inspectione oculi, in cujus cameris humor rubicundus apparet; si sanguis effusus valde opacus est, simul cæcitatem infert.

Species sunt

1. Hypoæma violentum, quod ab oculi contusione, aut punctura iridis, ut in depressione cataractæ quandoque contingit, observatur. *Curatio* exigit venæsectionem, revellentia, fomenta discutientia. Si vero trombus sanguineus pupillam obstruat qui nullo modo resolvi possit, tunc fiat incisio corneæ & eximatur thrombus. V. *Synizesis spuria.*
2. Hypoæma spontaneum, quod a tussi vehementi, vomitu, aut nisu parturiendi oritur. *Curatur* ut species prior.

HYPOGALA.

Est lactis vel alius humoris albi collectio in cameris oculi.

Noscitur inspectione oculi, in cujus cameris liquidum album, mobile apparet.

Spe-

Species ſunt

1. Hypogala a depositione lactis, ut in puerperis quandoque obſervatur. *Curatio* exigit revellentia & fomentum diſcutiens.
2. Hypogala a depressione cataractæ lacteæ. Inciſa per acum cataractæ capſula, ab effluente humore albo illico albeſcit humor aqueus. *Curatio* eſt eadem ut in priori ſpecie, quandoque ſua ſponte evaneſcit.

TURBIDITAS HUMORIS AQUEI.

Eſt impelluciditas humoris aquei in oculo, qui turbidus apparet.

Species ſunt

1. Turbiditas mucosa, quæ a mucoſitate humoris aquei naſcitur. *Curatur* fomentis didiſcutientibus.
2. Turbiditas a fistula corneæ, ſeu ulcere in interna corneæ ſuperficie, ex quo una alterave guttula puris in humorem aqueum effluit.

   Curatur ablata fiſtula. V. *Fiſtula corneæ.*
3. Turbiditas a lente crystallina in humore aqueo deliquescente, ut ſæpe aliquo poſt cataractæ depreſſionem tempore aut quando cataractæ caſeoſæ particula poſt extractionem remanet, obſervatur.

Cura-

Curatur mora, revellentibus & fomentis discutientibus.

Si turbiditas medicamentis non cedit, emittatur turbidus humor aqueus per incisionem corneæ.

EFFLUVIUM HUMORIS AQUEI.

Est humoris aquei profluvium e vulnere vel fistula corneæ.

Species sunt

1. Effluvium ex vulnere corneæ. Hoc effluvium post cataractæ extractionem 2 vel 3 dies durat, post hos enim dies, ob vulnus corneæ consolidatum, cessat; si vero ultra tertium diem aquei humoris profluvium durat, signum est, ob iridis vel humoris vitrei prolapsum vulnus in cornea non esse consolidatum.

   Curatio exigit sanationem vulneris, sic humor aqueus iterum restituitur. Si vero prolapsus sanationem vulneris impedit, tunc V. *Prolapsus iridis & prolapsus humoris vitrei.*

2. Effluvium ex fistula corneæ. Impeditur effluxus palliative si pellicula ad fistulam agglutinetur, at cura radicalis exigit curationem fistulæ. V. *Fistula corneæ.*

MOR-

MORBI LENTIS CRYSTALLINÆ.

CATARACTA.

Eſt cœcitas, quæ ab opacitate lentis cryſtallinæ vel vel ejus capſulæ provenit. A)

Multiplex habetur cataractæ *diviſio* reſpectu *ſedis*, *conſiſtentiæ*, *coloris*, *magnitudinis*, *maturitatis*, *temporis*, quo aggreditur, *complicationis* & *ortus*.

Reſpectu *ſedis*, quam opacitas tenet, dividitur cataracta

1. In *cryſtallinam*, ſi ipſa lens cryſtallina eſt opaca. Eſt frequentiſſima cataractæ ſpecies.
2. In *capſularem*, quam alii *membranaceam* vocant, ſi capſulæ cryſtallinæ lamina *anterior* vel *poſterior* vel *utraque* opaca redditur.

3. In

A) Veteribus latinis cataracta dicebatur *ſuffuſio*, græcis autem *hypochyma*, & *hypochyſis*. V. *Cel.* HENKEL *Diſſ. de cataracta cryſtallina vera.* GUNZII *Diſſ. de ſuffuſionis natura & ſede.* & ALBINI *Diſſ. de cataracta.*

3. In *cryſtallino-capſularem*, ſi lens cryſtallina & ejus capſula ſimul opacantur.

Non datur ante operationem *certum ſignum* cataractæ cryſtallinæ, capſularis, & cryſtallino-capſularis.

4. In *partialem*, ſi capſulæ vel lentis non ambitus integer ſed medietas, vel dimidium vel ſolus margo, vel punctum ſolummodo opacitate laborat, hinc non plenariam cœcitatem, ſed varia alia viſus vitia producit. V. *Hemeralopia* & *nyctalopia*.

5. In *ſpuriam*, quæ pus eſt, quod membranæ adinſtar, anteriori ſuperficiei lentis cryſtallinæ adhæret & ex prægreſſo hypopyo naſcitur. V. *Hypopium*.

Reſpectu *conſiſtentiæ* dividimus cataractam

1. In *duram*, quando lens cryſtallina ſoliditatem habet, hæc naturali utplurimum minor eſt, raro major, rariſſime *cornea* vel *lapidea* eſt.

Signa cataractæ duræ ſunt pupilla coarctata vix mobilis, & cataracta multum ab uvea diſtans.

2. In *mollem*, quam alii *caſeoſam* dicunt, quando lens cryſtallina caſei mollitiem habet & friabilis eſt.

3. In *fluidam*, ſeu *lacteam*, ſi lens cryſtallina

in

in humorem album, cremori lactis vel puri similem, mutata invenitur.

Signa cataractæ mollis & fluidæ sunt 1. pupillæ amplitudo & tarda ad lucem admotam contractio, sed signa amauroseos abesse debent. 2. Cataractæ tanta magnitudo ut margo lentis vix etiam dilatata pupilla videri possit. 3. Cataracta uveæ vicina apparet, at signa cataractæ cum uvea concretæ abesse debent.

4. In *Fluido duram* quando ambitus lentis crystallinæ lacteus vel caseosus & medietas lentis dura est. Huc referri potest *cataracta* ex *humore* MARGAGNIANO opaco cum vel sine lente opaca.

5. In *cysticam*, quando tota capsula lentis sub extractione cataractæ fluido vacua, opaca vel pellucida, hydatidis adinstar sponte ex oculo elabitur.

Respectu *coloris* cataractæ divisionem habemus

1. In *gryseam*, quæ margaritæ colorem refert.
2. — *albam*, quæ lacteum habet colorem, sæpe at non semper hæc cataracta mollis est. Quando albedo splendet, tunc cataracta *argyras* seu *argentea* dicitur.
3. — *glaucam*, glaucus color cataractæ est rarissimus.

4. In

4. In *flavam*, flavus cataractæ color non eſt frequens.

5. — *nigram*, quæ *ferri nigri* colorem refert. Diſtinguitur ab amauroſi 1. quod in cataracta nigra pupillæ nigredo ſit turbida, albicans, non pura ut in amauroſi. 2. Pupula ſeu imago intuentis in cataracta nigra non ut in amauroſi videri poteſt. 3. Amauroticus lucem a tenebris diſtinguere non poteſt, quod vero in cataracta nigra, niſi cum amauroſi ſit complicata poſſibile eſt. A)

6. — *variegatam*, quæ plures colores, &

7. — *ſtriatam*, quæ ſtellæ adinſtar ſtrias exhibet, hinc etiam quibusdam *ſtellata* audit. Color nil certi de duritie aut mollitie cataractæ docet. Imo cataracta extracta qurndoque alium colorem habet, quam qualem in oculo ante operationem exhibuit.

Reſpectu *magnitudinis*, quam cataracta habet, dividitur

1. In *magnam*, quæ naturalem lentis magnitudinem excedit, ut in cataractis mollibus.

2. — *parvam*, quæ naturali lentis magnitudi-

Signa

A) Janin l. c. p. 243. duas de cataracta nigra obſervationes recenſet.

ne minor eſt, ut in cataractis duris utplurimum at non ſemper obſervari ſolet.

Signa magnæ ac parvæ cataractæ ſunt ut mollis & duræ. A)

Reſpectu *maturitatis* habetur cataractæ diviſio

1. In *maturam*, ſeu *perfectam*, in qua lens perfecte opaca eſt.

   Noſcitur ſi æger adeo viſu privatus eſt, ut nil præter lucem & tenebras diſtinguere poſſit.

2. — *immaturam* ſeu *imperfectam*, in qua lens nondum perfecte eſt opacata. Noſcitur quod cataracta laborans aliquantum adhuc colores & objecta percipere poſſit. Dantur cataractæ, quæ nunquam maturæ fiunt, dantur, quæ intra aliquot ſeptimanas jam matureſcunt.

Reſpectu *temporis*, quo aggreditur cataracta dividi ſolet

1. In *recentem*, quæ nondum diu duravit.
2. — *inveteratam*, quæ jam multos per annos durat.
3. — *ſecundariam*, quæ poſt cataractæ depreſſionem vel extractionem iterum in eodem oculo naſcitur. Cataracta ſecundaria poſt de-

---

A) *Journal de medecine*. T. 45. & RICHTERS *Chir. Bibliothek* 4. B. 2. St. 253. S.

depreſſionem a reaſcenſu lentis cryſtallinæ, cataracta ſecundaria poſt *extractionem* nata, ab obſcuratione laminæ poſterioris capſulæ cryſtallinæ remanentis oritur. A)

Reſpectu *complicationis* neceſſaria eſt cataractæ diviſio.

1. In *ſimplicem*, quæ ſine alio corporis aut oculi vitio adeſt.
2. — *complicatam* cum *amauroſi*. Signa ſunt ſi cataracta laborans pupillam habeat dilatatam & immobilem atque lucem a tenebris diſtinguere nequeat. Si prægreſſus eſt viſus frequens radiorum lucidorum, ſi ſigna cataractæ adhærentis vel nimis magnæ abſint.
3. — *complicatam* cum *diſſolutione* humoris vitrei, aut cum *opacitate* hujus humoris Nec ſynchyſis nec glaucoma ante operationem noſci poſſunt.
4. — *complicatam* cum *pupilla coarctata*. Hoc vitium oculi intuitu noſcitur.
5. — *complicatam* cum *adhæſione*; *cataracta* dicitur *adhærens*, ſi lens cryſtallina vel cum *uvea* vel cum *humore vitreo*, vel cum *propria capſula*, concreta eſt.

Signa *cataractæ adhærentis* cum *uvea* ſunt

1. ſi

A) *Cel.* Richter *Faſc. II. obſ. chirurg. p.* 88.

1. ſi opacitas proxime pupillam eſt, 2. ſi æger nullum lucis ſenſum ſuperſtitem habet, 3. ſi pupilla obliqua vel tota immobilis vel inæquali modo parum mobilis eſt.

Signa *cataractæ cum propria capſula cohærentis* ſunt, ſi diſciſſa capſula & dilatata etiam pupilla, non tamen nec ſponte, nec ad fortiorem oculi preſſionem lens opaca exeat.

Signa lentis cum *humore vitreo* concretæ, ſunt, ſi lens acu depreſſa perpetuo, acu elevata, iterum reaſcendat, hinc quibusdam cataracta *elaſtica* dicitur.

6. In *complicatam* cum *mobilitate* ſeu *tremore lentis cryſtallinæ.* Talis cataracta dicitur *tremula*, quia digitis fricato oculo titubare ſolet.

Reſpectu *ortus* habetur cataractæ diviſio

1. In *localem*, quæ a vitio ſolius lentis
2. — *univerſalem*, quæ a vitio totius corporis oritur, nempe ab acrimonia ſcrophuloſa, venerea, ulceroſa, arthritica, podagrica, ſcorbutica &c.
3. — *connatam*, quæ cum homine naſcitur.
4. — *hereditariam*, quæ a diſpoſitione hereditaria ortum habet.

Causa disponens ad cataractam eſt vel hereditaria vel peculiaris debilitas in vaſculis lentis cryſtallinæ.

CAUSA PROXIMA eſt obſtructio ſeu infarctus vaſculorum, & cellularum, quæ lentem cryſtallinam ejusve capſulam formant, ab humore opaco, qui lentem raro indurat, frequentius autem in humorem caſeoſum emollit.

CAUSÆ REMOTÆ ſunt

1. *Inflammatio* capſulæ lentis vel ipſius lentis *non reſoluta.*
2. *Depoſitio* materiæ arthriticæ, catarrhalis, podagricæ, venereæ, ſcrophuloſæ, tineoſæ, ſcabioſæ, herpeticæ, febrilis, ulceris antiqui exſiccati.
3. Abuſus *ſpiritus vini.* Potatores non raro cataractoſi fiunt.
4. Vapor *aquæ fortis*, qui lympham lentis cryſtallinæ coagulat. A)
5. *Commotio capitis* aut
6. *Vulnus oculi.*
7. *Oculi percuſſio*, qua vaſcula lentis cryſtallinæ diſtorqueri & debilitari videntur.
8. *Intuitus diuturnus* corporum minutorum, præcipue ſplendidorum, hinc ſcribis, calcographis cataracta familiaris.
9. Splendor *ſolis* vel *ignis* diu in oculum agens.
10. *Vitium hereditarium* vel *congenitum.*

11. *Ætas*

A) SZEN *Diſſ. de cataracta ab effluviis aquæ fortis orta. Jenæ* 1774.

11. *Ætas ſenilis.*

12. *Conſenſus unius oculi cum altero.* Oculus cataracta laborans utplurimum poſt aliquot annos etiam alterum oculum cataracta afficit; hinc tot homines in utroque oculo cataracta laborant.

13. *Ambuſtio oculi.* Calor oculi lentem opacat, ut in coctis piſcium oculis videre eſt.

Diagnosis. Cataracta *incipiens* noſcitur, ſi ægroti viſus nebuloſus aut fumoſus evadat, atque naturalis pupillæ nigredo ſplendens aliquantum albeſcat; perfecta demum ingruens cæcitas cum pupillæ colore opaco & albo vel gryſeo *confirmatam* docet adeſſe cataractam.

Prognosis. Cataracta eſt malum chronicum, ægrotum deformem & præſtantiſſimo ſenſu orbum reddens, atque per vitam durans, ni operatione auferatur. Cataracta unius oculi facillime intra aliquot annos alterum oculum afficit, ni tempeſtiva cataractæ primæ extractio fiat; hac autem non raro alterius oculi cataracta *præcaveri* poteſt.

Curatio cataractæ triplici modo tentatur.

1. Per *medicamenta*.
2. — *depreſſionem*.
3. — *extractionem*.

Medicamenta rariſſime opacitatem reſolvere valent. *Interne* in cataracta incipiente laudantur

extractum *aconiti*, *pulsatillæ nigricantis*, *hyosciami albi*, cum *mercurio dulci* combinatum & *millepedum succus*.

Externe. *Fonticuli*, *setacea*, *vesicatoria* nuchæ imponenda sunt. Demum vapor *spiritus salis amoniaci* per breve tem pus oculo adhibeatur.

Plus præstare videntur medicamenta in cataractis ab acrimonia specifica ortis, sic in cataracta *venerea* tentetur mercurius, in *scrophulosa* cortex peruvianus cum cicuta, in *arthritica* aconiti extractum cum antimonio

Rara sunt exempla cataractarum sponte evanescentium, sæpius tamen adhuc id in cataractis secundariis observatur.

Depressio cataractæ tutius & facilius quam extractio ejus instituitur, at non raro reascensum lentis opacæ admittit.

Extractio certius a cataracta liberat, at operationi supervenientia mala non raro visum iterum tollunt.

Depressio cataractæ.

Est cataractæ ope acus depressio cum vel sine sua capsula, e suo situ ad bulbi partem inferiorem. a)

Hi-

a) V. *Cel.* Saint-yves *nouveau traitè des maladies des*

Historia operationis. Eſt antiquiſſima operatio, Galeno jam nota & ad annum 1745. conſueta, ab hoc autem tempore, quo *Cel.* Daviel chirurgus gallus extractionem cataractæ invenit, neglecta fuit. Hodiedum autem a *Cel.* Pott iterum in uſum revocatur. a)

Indicatio & contraindicatio. Omnis cataracta deprimi poteſt, at ſi *amauroſis* vel *glaucoma*, vel *ſynchiſis* adeſt, tunc depreſſio ac extractio fruſtra inſtituuntur. b)

Tempus pro operatione. Omni anni tempore depreſſio fieri poteſt.

Cubiculum pro operatione ſit ſat lucidum, præter unam, omnes feneſtræ cubiculi obvellentur.

---

des yeux. 1736. *Cel.* Acrel *chirurgiſche Krankengeſchichte.* & *Cl.* Henckel *Abhandl. der chirurg. Operationen* I. St.

a) *Cel.* Pott *chirurgiſche Beobachtungen.* & *Cl.* Richters *chirurgiſche Bibliothek.* 3. St. 4. Band 564. S.

b) Generalis quorundam ophthalmiatrorum regula, quæ operationem declarat inutilem, ſi ægrotus lucem a tenebris diſtinguere non valeat, exceptionem patitur. Non enim ſolummodo ob amauroſim, ſed etiam ſi cataracta admodum magna eſt, atque ſi cataracta cum uvea concreta eſt, ægrotus lucem a tenebris diſtinguere nequit. In his duobus ultimis caſibus operatio tamen non raro cum ſucceſſu inſtituitur. Hinc ſigna harum trium conditionum bene diſtinguantur.

PRÆPARATIO ÆGROTI. Die ante operationem fiat venæſectio, aliquot ante operationem dies primæ viæ ſale amaro purgentur, ab hoc tempore victus ægri ſit antiphlogiſticus.

PRÆPARATIO INSTRUMENTORUM. *Acus cataractaria* Cel. BRISSEAU eſt omnium acuum optima.

PRO DELIGATIONE parentur *ſplenia* quædam & *faſcia ocularis.*

SITUS ÆGROTI. Æger in ſede humiliori ita verſus feneſtram ſedeat, ut lumen a latere incidat in oculum.

SITUS CHIRURGI. Chirurgus in ſede altiori quam æger ſedeat, adeo ut hujus caput pectori chirurgi obverſum ſit, & ad illud quantum fieri poteſt, appropinguet.

SITUS ADJUTORIS. Hicce retro ægroti ſedem ſtet, atque una manu fronti, altera mento ægroti ſuppoſita, caput illius reclinet, ac pectori ſuo firmiter apprimat.

OPERATIO IPSA. Si oculus, exempli gratia, ſiniſter cataractam habet

1. Oculus ſanus ſeu dexter *ſplenio* & *faſcia* firmiter obtegatur.
2. Chirurgus ſiniſtræ manus pollice atque indice bene palpebras diducat, atque ita ſimul oculi bulbum immobilem teneat.
3. Imperandum jam ægroto eſt, ut oculum verſus naſum vertat, ſic externus oculi angulus

am-

amplam albugineæ partem operatori exhibet.

4. Tum chirurgus dextra manu acum, ab adstante ministro exhibitam, calami scriptorii adinstar, pollice, indice & digito medio prehendat, & binos reliquos digitos super genas adeo imponat, ne manus facile contremiscat.

5. Denique acum cataractariam albo oculi ad duarum linearum a cornea distantiam rectà per oculi tunicas e regione medietatis pupillæ imittat.

6. Quamprimum chirurgus ex cessante partium renitentia animadvertit, acum tunicas bulbi penetrasse, inclinanda statim est acus cava superficies supra cataractam, eaque mox cum sua capsula a parte superiori infra pupillæ regionem inferiorem, & paululum retrorsum ad fundum humoris vitrei premenda & aliquamdiu ibi retinenda est, ut cataracta inferiori parti insideat.

7. Si acum in pupillam elevatam cataracta depressa non sequatur, bene est facta operatio, adeoque tum acus iterum ex oculo recta educi debet. Si vero cataracta elevationem acus sequeretur, tunc depressio aliquoties & fortius repeti deberet.

8. Noxium eſt, ſtatim poſt operationem ægroti viſum variis objectis demonſtratis exercere. Sic enim facile reaſcendit cataracta, & inflammationi occaſio datur.

Deligatio prima. Statim a peracta operatione ſplenium collyrio ex aqua vegetominerali, vel vino tepido imbutum aut cataplaſma pomaceum ſuper oculum, ſed ſine oculi preſſione, applicari & faſcia firmari debet.

Oportet vero *utrumque oculum* per injectam faſciam devincire, nam aperto oculo agitato, movetur & alter ſub faſcia.

Regimen ægroti.

1. Facta prima deligatione æger ſuper lectum adeo locetur, ut caput ejus aliquibus pulvinaribus ſuffultum, erectum aliquantum per primum octiduum ſervetur.
2. Caveat ægrotus a tuſſi, vomitu, riſu, ſternutatione, ſermone intenſiori, niſu ad alvum; ac præſertim ab inclinatione capitis ad anteriora vel quod adhuc deterius ad inferiora, ſic enim facile reaſcendit cataracta.
3. Elapſis aliquot ab operatione horis inſtituatur *venæſectio*
4. Sub veſperam primæ diei exhibeatur *emulſio* cum nitro & ſyrupo diacodii, & injiciatur *enema emolliens*.
5. Oculus bis de die per 8 vel 10. dies fomento vino-

vinoſo vel aqua vegetominerali deligetur. Sub omni deligatione obſcurentur feneſtræ, ne lux vividior oculum feriat.

6. *Victus* per octiduum ſit antiphlogiſticus.

7. Poſt decimum diem, ſi ſingula bene ſe habent, oculus non amplius deligetur, at maneat æger in cubiculo obſcurato; demum poſt aliquot dies lumen admittatur, at oculi peplo ſericeo viridi, e fronte propendente, ſint muniti, oportet.

Paullatim demum ægrotus in cubiculo lucido obambulare & ad victum conſuetum redire poteſt.

Operationes cataractarum specialium.

1. Cataracta lactea. Quamprimum ſub depreſſione, ope acus capſula lentis inciditur, illico humor lacteus cataractæ effluit in humorem aqueum, qui ſubito adeo turbidus & albicans evadit, ut chirurgus nec pupillam nec cuſpidem acus amplius videre queat. Hæc turbiditas poſt aliquot ſeptimanas ſponte evaneſcit. Si id non contingat, vulnere aperiatur cornea & emittatur humor turbidus.

2. Cataracta caseosa. Quandoque ſub depreſſione fragmenta quædam remanent vel in cameram anteriorem elabuntur. Particulæ elevata acu remanentes etiam deprimantur;

elapsæ autem cum tempore in humore aqueo resolvuntur.

3. Cataracta cum uvea concreta. Noscitur quod sub cataractæ depressione simul iris inferius rugetur, superius deprimi videatur. Chirurgus in tali casu dorso acus uveam a cataracta antrorsum premere & separare debet. Si hoc non possibile est, desinat ab operatione, alias iridem a limbo corneæ penitus separat.

4. Cataracta cum propria capsula concreta. Talis cataracta cum ipsa capsula deprimitur.

5. Cataracta elastica seu quando postica capsulæ lentis superficies cum membrana hyaloidea concreta est. Si cataracta depressa, illico iterum elevata acu reascendat, tentetur ter, vel sexies depressio fortior. Si nondum deprimi potest, introducat chirurgus *acum acutam* intra cataractam & humorem vitreum, separet lentem & dein deprimat illam.

6. Catatacta capsularis anterior. Licet utplurimum capsula in anteriori vel posteriori membrana obscurata, simul cum lente deprimatur, fieri tamen potest, ut incisa vel rupta capsula deprimatur lens sola sine capsula. Noscitur, depressa cataracta, laminam capsulæ anteriorem obscuratam remansisse,

tactu,

tactu, visu mutati coloris opaci in pupilla & inconspicuitate acus retro pupillam.

Curatio exigit ut membrana opaca acu perfodiatur, hinc inde dilaceretur ac deprimatur.

7. Cataracta capsularis posterior. Acu depressa cataracta, acum in pupilla videmus, at retro acum & pupillam lamina opaca apparet.

Curatio exigit, ut acu laminam opacam ab humore vitreo separemus & separatam deprimamus.

8. Cataracta nativa. Qui a nativitate cataractosi sunt, hi etiam depressa cataracta non apte vident, donec videre discant.

9. Cataracta complicata cum corporis vitio universali, ut acrimonia scrophulosa vel alia. His ægris deposita cataracta fonticuli vel alia ulcera artificialia fieri debent, & remedia antacrimoniosa diu adhuc præberi, alias brevi iterum cataracta afficiuntur.

10. Cataracta secundaria. Hæc quandoque post unam alteramve horam, vel diem, vel mensem vel unum pluresve annos iterum a reascensu lentis opacæ contingere, ac novam cœcitatem inferre solet, at non semper, nam quandoque iterum sponte descendit. Interim reascendens cataracta si non sponte iterum

de-

descendat novam exigit depressionem, aut quod tunc tutius est extractionem cataractæ.

SYMPTOMATA depressioni quandoque *supervenientia* sunt.

1. ECCHYMOSIS ALBUGINEÆ, quæ in loco, cui acus immissa fuit, quandoque observatur. Hoc malum est nullius momenti, ac collyrio facile discutitur.
2. HYPOÆMA seu cruoris effusio in oculi cameras, qua humor aqueus totus rubicundus apparet. Hoc malum jam gravius est, at non raro venæsectioni, ac fomento ex vino & speciebus cephalicis cedit.
3. INFLAMMATIO OCULI. Hæc minus quam in extractione timenda est, & raro adeo valida fit. *Curatur* venæsectionibus, sale amaro, spec. cephalicis vino infusis, aqua vegetominerali aut cataplasmate pomaceo & vesicatorio.
4. EFFLUXUS HUMORIS AQUEI, a quo tunica cornea concidit. Hoc symptoma non multum timendum est. Paucos enim intra dies humor aqueus & oculi pristina forma redit.
5. VOMITUS, haud raro post unam alteramve horam vel etiam prima nocte sequitur, qui vero sponte brevi plerumque iterum cessat. Mali vero indicii symptoma est, nam vomendi impetu cataracta depressa utplurimum reascendit. Hinc statim post operationem antemeticum

cum ſeu laudanum liquidum cum oleo amygdalarum dari debet.

6. Prolapsus cataractæ per iridem in anticam oculi cameram; hæc poſtulat inciſionem corneæ atque extractionem lentis opacæ.

7. Myosis & synizesis. Hæc vitia uveæ inflammatæ vel iridis læſæ ſunt ſequellæ. V. *Myoſis & ſynizeſis.*

8. Iridis læsio. Iridis vulnera longitudinalia, non adeo ſunt periculoſa, ſi inflammatio arceatur.

9. Hypopyum. Hoc plerumque inflammatæ uveæ, vel iridis ſequella eſt, hinc mali ominis; nam plerumque ſequitur pupillæ anguſtio, & cœcitas.

10. Myopia & amplyopia, quibus cataracta, vel deprimitur, vel extrahitur, his utplurimum viſus debilior ob lentis defectum. Hinc Perſpicilla biconvexa, quorum focus 5 vel 6 pollicum eſt, adhibeantur.

Extractio cataractæ.

Eſt cataractæ exemptio ex oculo ope inciſionis in corneam. a)

In-

---

a) *Cel. P.* Richrer *von der Ausziehung des grauen Staars.* & *Cel.* Hellmann *vom grauen Staar und deſſen Herausnehmung.*

INDICATIO. Omnis cataracta extrahi potest.

CONTRAINDICATIO. Si *amaurosis*, vel *glaucoma* vel *synchisis* simul cum contracta adest, tunc operatio frustra instituitur.

Utplurimum *infelix* est operationis exitus, si ægrotus ophthalmia & hemicrania sæpius laboret, si temperies humorum acris & habitus corporis nimis irritabilis est; si cataracta cum uvea vel cum humore vitreo concreta est.

DEPRESSIO est extractioni *præferenda*.

1. Si ægrotus nictitatione palpebrarum vel bulbi convulsione laborat.
2. Si oculus nimis profunde in orbita locatur.
3. Si cornea nimis plana ut in brespitis est.
4. In infantibus, qui nec oculum nec caput in requisita pro operatione quiete & situ servare possunt.

TEMPUS PRO OPERATIONE. Omni anni tempore extractio fieri potest. *Hyeme* cubiculum ægroti modice sit calefactum, *æstate* modice refrigeretur. *Ver* & *autumnus* ob consuetam morborum epidemicorum frequentiam pro hominibus ad epidemiam dispositis, æquivocum exhibent tempus.

LOCUS PRO OPERATIONE & PRÆPARATIO ÆGROTI eadem requiritur ac pro depressione.

PRÆ-

PRÆPARATIO INSTRUMENTORUM.

1. *Digitale cum hasta* Cel. RUMPELT.

2. *Cultellus cataractarius* Cl. *Prof.* RICHTER.

3. *Cystitomus* aliquantum curvatus *Cel.* LA FAYE.

4. *Acus oculta pro extorsione capsulæ crystallinæ cum lente* ad mentem *Cl.* RICHTER.

4. *Cochleare ophthalmicum Cel.* LA FAYE.

6. *Forfices ophthalmicæ* Cel. DAVIEL, pro dilatando corneæ vulnere si necessarium foret.

7. *Instrumentum* pro separatione cataractæ cum iride concretæ.

PRÆPARATIO PRO DELIGATIONE. *Splenia* quædam & *fascia ocularis.*

SITUS ÆGROTI. Æger in sede humiliori ita sedeat versus fenestram, ut lumen a latere nasi in oculum incidat.

SITUS CHIRURGI. Chirurgus in sede altiori quam æger sedeat, adeo ut hu us caput pectori chirurgi obversum & approximatum sit. Nam neque elevatis, neque extensis brachiis tuto secat chirurgus.

SITUS ADJUTORUM. Unus operatori præbet instrumenta. Altet retro ægroti sedem stet, atque una manu ægri supe iorem palpebram elevet, altera manu ægroti mento supposita, caput illius reclinet ac pectori suo firmiter apprimat.

OPE-

Operatio ipsa. Si in ſiniſtro ægri oculo operatio peragenda eſſet, tunc

1. Dexter ægri oculus *faſcia* & *ſplenio* fortiter obtegatur.
2. Chirurgus digito indice ſiniſtræ manus deprimat palpebram inferiorem & oculi bulbum inferius in interno angulo ſimul paululum, caute tamen, comprimat.
3. Jam dextra manu cultellum inſtar calami ſcriptorii prehendat, armatamque manum ad externum oculi angulum applicet, & ut firma ſit, genæ temporique ægroti adprimat.
4. Oportet jam, ut chirurgus in hoc ſitu paululum exſpectet, donec oculus, qui tunc temporis valde plerumque agitatur, in opportuno ad operationem ſitu, nempe elevatus, & ad externum orbitæ angulum verſus, per momentum quieſcat.
5. Hoc ipſo momento cultelli cuſpidem, ſubito, caute tamen, tunicæ corneæ in angulo externo, ad lineæ dimidiæ a ſclerotica diſtantiam, loco, qui pupillæ centro altitudine reſpondet, perpendiculari ad corneam directione impingat, ut cameram oculi anteriorem intret.
6. Dein cultellus, averſa ab iride illius cuſpide & retrorſum moto illius manubrio, ut lamina illius parallelam cum iride directionem

ſervet,

ſervet, anteriorem tranſeat oculi cameram, atque in oppoſito latere e cornea, loco, quo ingreſſus eſt, ſimili exeat.

7. Jam ulterius propellat cultellum ad angulum oculi internum, donec cuſpis illius ad ſex circiter linearum longitudinem e cornea exierit, & dimidium inferius corneæ ſolutum ſit. Hoc tempore demum prorumpit humor aqueus.

8. Jam cyſtitomus per vulnus corneæ & per pupillam ad capſulam lentis cryſtallinæ admoveatur, ac expreſſa cuſpide iteratis ictibus pertundatur, & dein hoc inſtrumentum remiſſa cuſpide ex oculo aufferatur.

9. Nunc lens cryſtallina ſponte plerumque vel ad levem oculi compreſſionem exit.

10. Vel inciſa cornea, capſula lentis non aperiatur ſed immittatur *acus occulta Cel.* RICHTERI, & infigatur mediæ lenti. Ope hujus acus lens cum capſula elevetur, deprimatur dextrorſum & ſiniſtrorſum iterum iterumque, caute tamen agitetur; acum dein inter digitos rotando, a lente, in quam defixa eſt, expedias. Quo facto ad levem bulbi compreſſionem lens cum capſula vel ſponte prodit, vel parvo DAVIELIS cochleari curvato expediri penitus poteſt. a)

a) Hæc methodus a *Cl. Prof.* RICHTER nuper propoſita

11. Elapſa lente demum purificetur oculus cochleari DAVIELIS a fragmentis.

DELIGATIO PRIMA & RELIQUUM REGIMEN ÆGROTI poſt extractionem, ut poſt depreſſionem eadem ſunt obſervanda.

OPERATIONES CATARACTARUM SPECIALIUM.

1. CATARACTA LACTEA. Hæc cataracta cum integra capſula eximi non poteſt, hinc poſt humoris lactei effluxum, cava lentis capſula cuſpide acus vel cyſtitomi diſcindatur.

2. CATARACTA CASEOSA. Fragmentis cataractæ exemptis idem cum capſula ac in priori ſpecie tentetur.

3. CATARACTA CUM UVEA CONCRETA. Stilus cum apice inflexo introducatur inter uveam & lentem atque tentetur ſeparatio.

4. CATARACTA CUM PROPRIA CAPSULA CONCRETA. Talis cataracta cum ipſa capſula *acu Richteriana* ſolvitur & exprimitur.

5. CATARACTA ELASTICA ſeu cum HUMORE VITREO CONCRETA. Tentetur ſeparatio capſulæ ab humore *acu Richteriana*. Si vero ſeparatio non ſuccedit, incidatur capſula, & exprimatur lens ſola.

6. CA-

---

poſita ægrotum a cataracta ſecundaria, a capſulæ obſcuratione oriunda, tutum reddit. V. *Obſerv. chirurgicarum Faſc.* II. p. 88.

6. Cataracta capsularis anterior vel posterior. Hæc ſpecies cataractæ præſertim capſulæ ſeparationem ab humore vitreo exigit, ſi hæc impoſſibilis eſſet, diſcindatur remanens capſula opaca reiteratis diſſectionibus.

7. Cataracta secundaria extractioni jam die altero poſt operationem ſuperveniens ab inflammatione remanentis capſulæ eſt. Hæc quandoque applicatis antiphlogiſticis fomentis intra aliquot dies ceſſat, at ſi hæc inflammatio his remediis primis diebus non cedit, violentiora adhibenda ſunt; ut venæſectio aqua vegetomineralis, veſicatorium ad nucham & ad tempora, purgantia ex ſale amaro.

Si vero inflammatio in obſcurationem chronicam remanentis capſulæ abeat, tunc adhibeantur reſolventia fortiora, quæ in curatione cataractæ laudavimus, his nil proficientibus, fiat nova operatio & deſtructio lamellæ opacæ.

8. Cataracta cum pupilla coarctata. Si pupilla jam ante operationem perpetuo coarctata & immobilis eſt, atque inciſa cornea & bene obſcurato cubiculo ſe non dilatat, tunc operator aliquot tempus exſpectet, ſi nondum ſe dilatat, audacter eſt pupilla incidenda.

Infortunia ſub extractione cataractæ.

1. Incisio inter lamellas corneæ. Si culter oblique imergatur corneæ, tunc intra lamellas decurrit. Hinc retrahatur culter & applicetur magis perpendiculariter.

2. Vulnus corneæ nimis angustum. Si non dimidium corneæ aperiatur, lens cryſtallina in vulnere manet incarcerata. In tali caſu mediante forfice recta, dilatentur anguli vulneris. Forfice recta facilius quam curva hæc dilatatio fieri poteſt; præjudicium eſt forficem acutam contuſum facere vulnus & malam relinquere cicatricem.

3. Corneæ collapsus sub incisione. Hoc contingit ſi humor aqueus jam ſub inciſione corneæ præmature effluat, vel ob malam cultri figuram, quo omnes, præter *Richterianum*, vitio laborant cultri; vel ob retractionem cultri ex vulnere, ſi ægrotus oculum movet, aut miniſtro delabatur palpebra ſuperior, vel denique ſi oculi bulbus ſub inciſione corneæ multum premitur.

In tali caſu facillime læditur iris, hinc ab operatione penitus abſtineat chirurgus & conſolidato vulnere poſt aliquot dies iterum operationem repetat. Vel forfice recta & obtuſo apice vulnus corneæ ſufficienter dilatet.

4. Iri-

4. IRIDIS LÆSIO. Hæc viſu & ſanguinis effluvio noſcitur.
5. IRIDIS PROLAPSUS, qui ſub operatione contingit a preſſione externa vel tetano bulbi oritur. Reponi debet Iris. V. *Ptoſis iridis.*
6. PROLAPSUS HUMORIS VITREI. Hic vel a preſſione externa oculi, vel ex tetano muſculorum bulbi originem habet. Mediocris portio elabens nil viſui obeſt, imo clarius vident, quibus humor vitreus prolabitur. V. *Prolapſus humoris vitrei.* A)
7. PRÆMATURUS LENTIS CRYSTALLINÆ ELAPSUS. Quandoque vix aperta cornea & nondum inciſa capſula cryſtallina jam cum violentia proſilit lens cryſtallina vel ob oculi preſſionem vel ob ſpaſmum muſculorum bulbi. Hinc timendum eſt, ne ſimul fiat iridis atque vitrei humoris prolapſus.
8. STERNUTATIO ÆGROTI. Hæc peſſime jam inciſa cornea operationi ſupervenit, nam inde ſanguis, iris & totus humor vitreus ex oculi bulbo excuti ſolet. Hinc illico oculus linteo & manu continendus.
9. COMPLICATIO CUM AMAUROSI. Si chirurgus extra-

A) Obtegatur oculus & committatur prolapſus naturæ. Cl. RICHTER *Abhandl. von der Auszieh. des grauen Staars.* S. 113.

tracta lente pupillam nigram & puram observet, æger autem nil tamen videre possit, amaurosis adest. Hinc operatio est sine fructu.

10. Complicatio cum synchysi seu dissolutione humoris vitrei. Exempta lente crystallina illico effluit tenuis humor vitreus, & æger manet cæcus.

11. Complicatio cum glaucomate seu opacitate humoris vitrei. Exempta lente crystallina prominet humor vitreus opacus, hinc æger manet cæcus.

12. Complicatio cum pupilla coarctata. Si facta incisione corneæ pupilla ante operationem dilatata se valide contrahit, impossibilis est capsulæ incisio & lentis expressio. Hinc cubiculum est obscurandum & expectandum donec pupilla se dilatet.

Symptoma post operationem quandoque sequentia.

1. Vulnus corneæ non concrescens. Communiter tertio post operationem die vulnus corneæ esse solet concretum. Si ergo quarto aut quinto adhuc die vulnus nondum concretum invenitur, id vel ob malos ægri humores vel iridis aut humoris vitrei prolapsum contingit.

2. Cicatrix visibilis. Vulnus corneæ, quod mirum est, cultello acuto inflictum nullam relinquit

quit cicatricem, nisi vulnus in suppurationem magnam abeat.

3. Ophthalmia. Quandoque septimo primum die post cataractæ operationem succedit inflammatio oculi & febris. a) Hæc non raro venæsectione, sale amaro, vesicatoriis nuchæ & temporibus applicatis iterum discutitur. Quandoque vero *acuta* ophthalmia in *chronicam* degenerat, quæ menses & annum durare solet. V. *Ophthalmia chronica.*

4. Effluvium humoris aquei post tertium diem, quo cessare deberet, est signum iridem vel humorem vitreum in vulnere esse incarceratum.

5. Prolapsus humoris vitrei, qui aliquot horas post operationem a spasmo musculorum bulbi oritur, exigit opiata. V. *Prolapsus humoris vitrei.*

6. Prolapsus iridis, aliquot post operationem horas vel altero die etiam a tetano bulbi oritur. Reponatur iris & applicetur solutio aluminis. V. *Ptosis iridis.*

7. Pupilla deformis. Est frequens cataractæ extractionem sequens symptoma.

8. Pupilla fissa, a læsione transversali iridis sub operatione oritur. Non amplius curatur.

---

a) Lange l. c. p. 5.

9. Myosis, sinizesis & synechia, ab inflammatione iridis & uveæ oriuntur. V. *Hos morbos sub suis titulis.*

10. Obscuratio corneæ a corneæ inflammatione oritur & hac sanata evanescit.

11. Turbiditas humoris vitrei, quandoque a remanente particula cataractæ caseosæ, in humore aqueo soluta, originem habet & evanescit post aliquot septimanas.

12. Hypopyum est inflammationis internæ effectus. V. *Hypopyum.*

13. Blepharophthalmia; hæc effectus est palpebræ a ministro contusæ vel cataplasmate relaxatæ. Facile curatur.

14. Musculorum bulbi convulsio. Hæc ab animi pathemate, aut nimis cito admissa luce excitari potest, exprimit sæpe iridem aut humorem vitreum per vulnus corneæ. Exigit fomentum pomaceum cum croco & camphora. *Interne* detur opium.

15. amblyopia, hæc a lentis defectu originem habet, exigit perspicilla utrimque convexa.

16. Tabes oculi. Hæc quandoque ab humorum effluxu oritur. V. *Tabes bulbi.*

17. Trichiasis, quandoque sub curatione cilia quædam introvertuntur & bulbum inflammant. Cilia introversa evellantur, si everti nequeunt.

PRO-

PROLAPSUS LENTIS CRYSTALLINÆ.

Eſt lentis prolapſus ex ſua capſula in anteriorem oculi cameram.

Species ſunt

1. Prolapsus lentis sine vulnere corneæ.

   Causa proxima eſt capſulæ cryſtallinæ ruptura. Hæc ſæpe contingit ſub *depreſſione* cataractæ, a *lapſu* in caput, a *ſaltu* e loco alto, a *percuſſione oculi*, a *preſſione bulbi.*

   Diagnosis. Lens prolapſa noſcitur inſpectione oculi, & viſu lentis cryſtallinæ pellucidæ vel opacæ.

   Effectus. Lens cryſtallina in anteriori oculi camera quandoque dolorem, oculi inflammationem, pupillæ contractionem procreat, atque viſum perturbat, quandoque præter viſus perturbationem nullum excitat ſymptoma.

   Curatio exigit inciſionem corneæ adeo magnam ut in extractione cataracta requiritur.

2. Prolapsus lentis cum vulnere corneæ, qui facta corneæ inciſione voluntaria ut in extractione cataractæ, aut in involuntaria corneæ vulneratione contingit, præſertim ſi oculus digitis vel inſtrumentis vel ſpaſmo muſculorum bulbi multum premitur.

MOR-

MORBI HUMORIS VITREI.

GLAUCOMA.

Eſt opacitas humoris vitrei. A)

NOSCITUR ex cæcitate ægroti & viſu circuli opaci, vel ſaltem obſcurioris, qui retro lentem cryſtallinam obſervatur.

CAUSA PROXIMA eſt depoſitio humoris opaci in cellulas humoris vitrei.

Eſt morbus rariſſimus, cognitu difficillimus ac ſemper incurabilis.

SPECIES ſunt

1. GLAUCOMA OPACUM, in quo humor vitreus, ut in cataracta molli, impellucidus eſt. In morbo incipiente poſſet *externe* vapor ſpiritus ſalis ammoniaci tentari. *Interne* extractum pulſatillæ nigricantis, cicutæ, hyoſciami albi, aconiti cum millepedibus, cum mercurio dulci, & infuſo arnicæ exhiberi poſſet. Morbus adultus eſt *incurabilis*.
2. GLAUCOMA TERREUM, in quo humor vitreus in concrementum terreum, ut authores referunt, degenerat.

3. GLAU-

A) HEISTERI *Tractatio de cataracta. glaucomate & amauroſi*, Altorfii. 1720.

3. Glaucoma purulentum, est humoris vitrei mutatio in humorem purulentum vel puri analogum. Est *incurabilis* & ni oculus exstirpetur, in alterum transit.

SYNCHYSIS.

Est humoris vitrei solutio in tenuitatem aqueam.

Causa utplurimum latet. a) Hic morbus est fere semper cum amaurosi b) quandoque simul cum cataracta complicatus.

Noscitur ex perfecta cæcitate, in qua pupillæ nigredo adeo est pallida, ut per illam tota interna retinæ superficies, & ejus vascula rubra videri possint.

Curatio est impossibilis. Quæ enim medicamenta humori vitreo dissoluto naturalem restituant densitatem?

PROLAPSUS HOMORIS VITREI.

Est humoris vitrei prolapsus e vulnere corneæ vel scleroticæ.

Ef-

---

a) Ab applicatione spiritus volatilis cornu cervi hanc dissolutionem inductam fuisse videtur. V. Cl. Richter *vom grauen Staar.* S. 102.

b) *Cel.* Richter *Fascicul. observ. chir.* II. p. 67.

Effectus, modicus prolapſus nil obeſt, & intra aliquot ſeptimanas iterum reſtituitur, ſi vero magna hujus humoris pars effluat, tunc bulbus collabitur, pupilla ſe claudit, & immedicabilem cæcitatem infert.

Species ſunt

1. Prolapsus a pressione oculi. Eſt ſymptoma in cataractæ extractione frequens, quando adjutor vel operator ſub inciſione corneæ bulbum digitis ruditer premit.

2. Prolapsus a spasmo musculorum bulbi. Hicce ſpaſmus quandoque ſtatim a facta inciſione corneæ aut ſub extractione lentis oritur, quandoque vero altero vel aliquot poſt operationem dies primum contingit. De cauſis hujus ſpaſmi. V. *Tetanus bulbi.* Nec ſitus ægroti ſupinus hunc prolapſum præcavet.

Curatio exigit ut illico opium cum oleo interne detur. *Externe* oculus deligetur per 9. dies, & prolapſus relinquatur in vulnere, nec reprimatur, nec abſcindatur. Nam vulnus ſenſim conſolidans partem prolapſam ſua ſponte ſeparat. a)

MOR-

a) V. *Cl.* Richter *von der Ausziehung des grauen Staars* in capitulo de prolapſu humoris vitrei. p. 99.

MORBI RETINÆ ſeu VISUS.

PHOTOPHOBIA.

Eſt tanta lucis intolerantia, ut oculus vel modicam ejus quantitatem ægre ferat.

Tales ægroti connivendo ſolent ſe a nimia luce tueri.

Causa proxima eſt nimia retinæ ſenſilitas.

Species ſunt

1. Photophobia inflammatoria, quæ ophthalmiæ præſertim internæ eſt ſymptoma, *curatur* ablata inflammatione.
2. Photophobia a mydriasi, pupilla enim dilatata nimiam radiorum copiam admittit, hinc lucis intolerantia. *Curatio* palliativa exigit obvelationem oculorum tela ſericea viridi. Curatio *radicalis* exigit ablationem mydriaſeos. V. *Mydriaſis*.
3. Photophobia a desuetudine lucis. Qui diu carceribus incluſi, ex illis educti lucem diu non ferre poſſunt etſi pupilla contrahatur. Quibus cataracta deprimitur aut extrahitur, his primus lucis introitus igneus ut fulgur, oculo non ferendus videtur. Utantur peplo viridi & ſenſim aſſueſcant oculos luci.

4. Pho-

4. PHOTOPHOBIA NERVEA, quæ ab aucta nervorum ſenſitivitate naſcitur. Eſt ſymptoma hydrophobiæ & multorum morborum tum acutorum tum ſyſtematis nervei. *Curatur* roborantibus & nervinis.

5. PHOTOPHOBIA A NIMIA LUCE ut ab inſpectione ſolis, qui oculo intolerabilis eſt.

AMAUROSIS.

Eſt cæcitas cum pupilla utplurimum nigra, dilatata, & immobili. A)

Dantur vero etiam amauroſes cum pupilla coarctata, mobili, pallida vel uſque ad retinam pellucida. B)

Raro unus utplurimum uterque oculus hoc morbo afficitur.

CAUSA PROXIMA eſt deficiens influxus liquidi nervei in nervum opticum & in retinam.

Rariſſime naſcitur hic morbus ſine omni *prædiſpoſitione.*

DIAGNOSIS. Amauroſis utplurimum ſenſim, rarius ſubito ingruit. Signa amauroſis incipientis ſunt viſus paullatim debilitatus, nebuloſus, araneoſus,

---

A) Dicitur etiam *gutta ſerena.* V. OEHMEN *Diſſ. de amauroſi.* & NOOTNAGELL *Diſſ. de amauroſi. Erlangæ*, 1776.

B) *Cel.* RICHTER *Faſc. II. obſerv. chirurg. p.* 62.

ſus, reticuloſus, coloratus, lucidus. Tandem imperfecta, ac ultimo perfecta ſupervenit cæcitas, licet pupilla appareat nigra.

Species amauroſis, reſpectu cauſarum, ſequentes conſtitui poſſunt.

I. Amaurosis a congestione sanguinea, ſeu quæ a ſanguinis copia in vaſis, quæ cerebrum, nervum opticum, ac retinam perpetrant, congeſta oritur.

Cauſa congeſtionis ſunt *nixus* a ponderis geſtatione, præſertim corpore valde antrorſum curvato, niſus a partu. *Plethora* ab æſtu aëris, vel inſolatione capitis commota. Supreſſa *menſtrua* vel *lochia* vel *hæmorrhoidum* fluxio, aut conſueta *venæſectio* omiſſa, abuſus *ſpirituoſorum*. *Vomitus*, *tuſſis*, *riſus*, *clamor*, *inflatus tubarum*, quo ſanguis in capite retinetur, abuſus mercurialium a) aut martialium. Demum *ophthalmia membranæ choroideæ*, *apoplexia ſanguinea*, *febris calida*, & *graviditas* huc referuntur.

Noſcitur amauroſis ſanguinea ex ſignis ſanguinis ad encephalon & oculos congeſti. Homines juvenes & ſanguineos aggreditur.

Cu-

---

a) *Cel.* Theden *Unterricht für die Wundärzte bey Armeen.* 1774. S. 199.

Curatio amauroſeos ſanguineæ exigit repellentia & evacuantia. Hinc fiat

1. Larga *venæſectio* in pede & brachio aliquoties inſtituenda.
2. *Scarificatio.*
3. *Hirudinum applicatio* ad tempora & oculorum canthos.
4. *Sectio arteriæ* temporalis. Simul adhibeantur.
5. *Purgantia fortia* & *enemata acria*, ſæpius repetenda.
6. *Semicupia* vel *balnea tepida.*
7. Externe *aqua frigidiſſima* ad oculum, & *fomentatio frigida* fronti & temporibus, omni horæ quadrante renovanda, applicetur.

His remediis incaſſum adhibitis ſignum eſt vaſa ſanguine turgida jam *atonia* laborare; hæc remediis externis & internis, ſpeciatim in amurosi laudatis curari debet.

Remedia interna, quæ in amauroſi laudantur, ſunt

1. *Cicutæ extractum.* a)
2. *Aconiti extractum.* b)

3.

a) Cicutæ uſu plures homines viſum recuperarunt. *Illuſtr. Bar. de* Ssörck. *Tr. de cicuta* p. 168. & 169.

b) V. *Lib. cit. Illuſtr. de* Störck p. 120. & p. 268. Extra-

3. *Infusum florum arnicæ.* A)
4. *Balsamus vitæ.*
5. *Sulphur auratum antimonii tertiæ præcipitationis.* B)
6. *Oleum animale* DIPPELII.
7. *Moschus.* C)
8. *Decoctum ligni quajaci.* D)
9. *Mercurius dulcis* seu *Calomel.* E)
10. *Belladona.* F)

M II.

Extracto aconiti cum mercurio dulci simulque adhibito vesicatorio ad caput, puerum e retrogressa capitis scabie intra 14. dies sanavi.

A) *Cel.* COLIN passim in *ann. med. & observat.*

B) Balsami vitæ guttulas aliquot, saccharo exceptas, nec non sulphur auratum antimonii tertiæ præcipitationis laudat Fr. HOFFMANN. *syst. med. rat.* T. IV. p. 4. §. 6. p. 119. & 120. §. 5.

C) Oleum animale DIPPELII ac moschum laudat *Cel.* WARNER *on the humane eye.* & *Cl.* LIEUTAUD *Synops. univers. praxeos med.* 1765. *Amst.* P. I. L. 2. S. 2. p. 351.

D) Tentari saltem debet ob eximios in paralysi tollenda effectus. V. *Illust.* WINTRINGHAM *Annotationes in* MEADII *monita & præcepta.*

E) Mercurio dulci felicissime guttam serenam curarunt. ROWLEY *A treatise on the deseases of eyes p.* 150. & *Abhandl. der Schwedischen Akademie.* 30. *B.* 703. *S.*

F) V. *Hannöverisches Magazin.* 1774. *St.* 27.

11. *Decoctum saturatum corticis paruviani ac radicis Valerianæ cum sale volatili cornu cervi nuptum.* A)
12. *Vomitoria.* B)
13. *Radix hermodactyli.* C)
14. *Tinctura cantharidum.* D)

Medicamenta *martialia* interne adhibita amauroticis nocent, cum congestionem sanguinis versus caput & oculos augeant.

Remedia externe adhibenda, sunt

1. *Balnea frigida.* E)
2. *Capitis*, capillis abrasis, *frictio*, cum pannis laneis, succini fumo imbutis, nec non cum spiritu vini camphorato, colli vertebris simul infricando. F)
3. *Oleum animale Dippelii* oculo instillatum. G)

4. *Bal-*

A) Nootnagell l. c. p. 14. & Dresky *Diss. de Valeriana officinali Linnei.* Erlangæ. 1776.

B) *Cel.* Schmucker l. c. Th. I. p. 481. & *Cel.* Theden *Bemerkungen.* & *Cl.* Richter l. c. p. 80.

C) *Ill. a* Linne *materia medica. p.* 45e

D) *Cel.* Brisbane *Select. cas. in the practice of medecine.*

E) Warner l. c. p. 32.

F) Gendron *traitè des maladies des yeux.* T. II. p. 235.

G) *Acta Acad. Elect. Moguntinæ.* T. I. p. 536.

4. *Balsamus vitæ* Hoffmanni fronti ac temporibus applicatus. a)
5. *Sternutatoria.* b)
6. *Aquæ calidæ* cum fabis coffeæ tostæ aut cum *speciebus cephalicis infusæ vapor.* c)
7. *Halitus volatilis spiritus salis ammoniaci.* d)
8. *Frictio bulbi ocularis & regionis supraorbitalis.*
9. *Vis electrica.* e)
10. *Vis magnetica.* f)

2. Amaurosis a congestione serosa, quæ ab humore seroso vel pituitoso in cerebri cortice, ventriculis, in basi cranii aut circa nervos opticos effuso vel congesto originem habet. Hinc catarrhum male curatum, transpirationem suppressam, depositionem pitui-

 tosam,

---

a) *Syst. M. Rat.* T. IV. p. 120.

b) *Cel.* Richter l. c. p. 57.

c) Conf. Heisteri, Hoffman, Lievtaud libros citatos.

d) *Cel.* Schmucker l. c. B. 2. S. 473.

e) *Medical. observations and inquiris.* Vol. V. 1776. & *Cel.* Richter *chirurg. Bibliothek.* 4. B. 1. St. 54.

f) *Cel.* Nootnagel in *Diss.* citata. p. 23. & *Cel* Weber *von der Würkung des künstlichen Magnets in einem seltenen Augenfehler an die königl. Societät der Wissenschaften nach Göttingen gesendet.* 1767. *Hannover.*

tosam, apoplexiam serosam, hydrocephalum pro causa habet.

Aggreditur pituitosos, senes & infantes.

Curatio exigit diaphoretica ut decoctum lignorum, antimonium cum roob sambuci. Vinum antimmonii HUXHAMI, purgantia, diuretica, vomitoria, vesicatoria, fonticulos, setacea. His nil proficientibus adhibeantur mox dicta *antamaurotica* interna & externa.

3. AMAUROSIS AB IMBECILLITATE RETINÆ. Retinæ imbecillitas seu *atonia* inducitur cerebri commotione, nimiis studiis ac lucubrationibus, nimio coitu aut manustupratione, diuturno microscopiorum usu, subito magnoque splendore in oculum illapso, ac diuturno rei admodum splendidæ aut albæ ut nivis intuitu. Demum oritur a narcoticis aut vapore latrinarum oculis diu applicato.

Curatio exigit roborantia. *Externe* balneum oculi frigidum, & vinum ophthalmicum IANINI aut aqua liliorum cum spiritu lavendulæ conducit. *Interne* cortex peruv. cum valeriana detur.

4. AMAUROSIS EXHAUSTORUM. Sequitur omnem evacuationem, & debilitatem totius corporis, præsertim diarrhæam nimiam, vomitum cruentum, salivationem nimiam, venæsectionem nimis largam præcipue in gravidis.

Cura-

Curatio exigit cardiaca roborantia, diætam lacteam cum cortice peruviano & caſcarillæ extracto.

5. AMAUROSIS AB ENCEPHALO. Sic hydrops cerebri, ſanguis in cranio effuſus, cerebri induratio, aut aliud vitium circa thalamos nervorum opticorum, amauroſim *incurabilem* facit.

6. AMAUROSIS A NERVI OPTICI MORBO PECULIARI. Serum circa thalamos nervorum, aut ipſos opticos nervos aut retiam congeſtum, mora temporis degenerat in cruſtas mucoſas, terreas, hydatides, ſteatomata, hygromata. Quandoque nervi optici marceſcunt. Omnes hæ cauſæ ante cadaveris ſectionem ignorantur & amauroſes *incurabiles* conſtituunt.

7. AMAUROSIS PERIODICA, quæ omni altero vel tertio die ingruit. Hujus cauſa utplurimum in primis viis eſt, hinc ut febris intermittens purgantibus, ſalibus digeſtivis, cortice peruviano & arnica *curatur*. A)

8. AMAUROSIS FEBRISEQUA, eſt illa, quæ febres

tum

A) *Illuſtr.* de STÖRCK ann. med. prim. p. 76. *Cl.* PEYE. medical. obſerv. and. inquiris at Lond. V. I. p. 3. & *Cl.* MEDICUS *Geſchichte Periodiſch. Krankheiten* 1. B. p. 75. -- 82.

tum intermittentes tum acutas ſequi ſolet. *Curatur* ſetaceo nuchæ inciſo. A)

9. AMAUROSIS A VULNERE SUPERCILII. Sub curatione vulneris primum oritur. Videtur a criſpatura nervi ſuperciliaris oriri.

Curatio exigit frictionem loci læſi frequentiorem cum vel ſine liquore anodyno minerali, aut ſpiritu formicarum. B)

10. AMAUROSIS A MORBO SINUS FRONTALIS. Noſcitur dolore in ſinu frontali hærente, aut alio ſinus vitio.

Curatio exigit amotionem cauſæ a ſinu frontali. C)

11. AMAUROSIS A CONSENSU OCULORUM. Quæ ex unius oculi vitio in altero oritur. Sic ab unius oculi amauroſi ſenſim etiam alter oculus occæcatur. Fonticulus id quandoque præcavet.

12. AMAUROSIS CONGENITA. Naſcuntur quandoque infantes amaurotici, cum autem in his pupilla licet immobilis at non dilatata deprehendatur, hinc cæcitas utplurimum ætate procedente primum animadvertitur.

Cura-

A) *Abhandlung. der k. Schwed. Akademie. Eilfter Band.*

B) *Cel.* PLATNER *progr. de vulneribus ſuperciliis illatis* & *Illuſtr.* MORGAGNI *epiſtol. anat.* 1764. *Epiſt.* 18. *p.* 356.

C) *Cel.* RICHTER l. c. 54.

Curatur aqua ophthalmica ex vitriolo & ſapone veneto cum ſpiritu vini, quo retinæ torpor aufertur.

13. AMAUROSIS HÆREDITARIA. ſeu quæ plures ex eadem familia aggreditur. Hæc ſpecies fere ſemper eſt *incurabilis*.

14. AMAUROSIS VENEREA, quam depoſitio acrimoniæ venereæ aut tophus orbitæ craniive, nervum opticum premendo, producit. *Curatio* exigit antivenerea cum antamauroticis combinata.

15. AMAUROSIS SCROPHULOSA, quæ in infantibus ſcrophuloſis a depoſitione ſucci ſcrophuloſi ad nervi optici decurſum provenit. *Curatio* exigit antiſcrophuloſa & antamaurotica.

16. AMAUROSIS EXANTHEMATICA, quæ a morbis cutaneis ſuppreſſis oritur. A ſcabie capitis, achoribus, herpete, varis faciei, & miliaribus retropulſis, amauroſis obſervata fuit. Huc etiam ulcus ſubito exſiccatum pertinet.

Curatio exigit expulſionem exanthematis retrogreſſi, quod veſicatoriis, ſetaceis, fonticulis, ſcarificatione, ſudoriferis, diureticis, purgantibus, vomitoriis aut inſitione vel infectione obtinetur. Dein antamaurotica adhibeantur. Amauroſis ab ulcere exſiccato exigit ut ulcus renovetur.

17. Amaurosis abdominalis, quam caufa in abdomine latens producit, ut faburra acida, biliofa, pituitofa, verminofa, plumbata. Hæc fpecies familiaris eft feminis acido laboranti-bus, hypochondriacis, colica faturnina affe-ctis, iracundia fubito commotis, & infan-tibus verminofis.

Curatio exigit eliminationem faburræ. Hinc ex fignis faburræ mobilis vel immobilis, furfum vel deorfum turgentis varia medella indica-tur.

Saburra *immobilis* pituitofa tartaro tartarifato & radice ari vel exigua tartari emetici portione mobilis reddatur.

Saburra *furfum turgens* vomitorio

—— *deorfum turgens* purgante eliminari debet.

—— *acida* abforbentibus & alcalinis, *biliofa* cremore tartari & pulpa tamarindorum, *verminofa* anthelminthicis præfertim va-leriana curatur, amaurofis *faturnina* eme-ticis & purgantibus excutitur.

18. Amaurosis spasmodica, ea eft, quam fpaf-mus vel dolor oculum idiopathice vel con-fenfualiter afficiens, procreat. Hæc amau-rofis oritur a magno *terrore*, a *dolore* vehe-menti capitis, renum, vel alius partis, a vulnere fupercilii aut mufculi temporalis, de-

mum

mum a morbo *convulſivo*, ut epilepſia, tetano, paſſione hyſterica.

Noſcitur ex cauſis prægreſſis. Amauroſis *hyſterica* utplurimum temporaria ſolummodo eſt.

Curatio exigit opiata, nervina, roborantia, præſertim moſchum & valerianam.

19. Amaurosis partialis, quando ſolummodo dimidia retina eſt amaurotia, facit viſum dimidiatum. *Curatur* ut amauroſis integra.

20. Amaurosis complicata, eſt ea, quæ *cataractæ*, *myoſi*, *ſinizeſi*, *ſynchyſi* vel aliis morbis ocularibus jungitur. *Noſcitur* impoſſibilitate lucem a tenebris diſtinguendi. Hi morbi ſunt incurabiles, ſi amauroſis non antea curetur.

OXYOPIA.

Eſt viſus conſueta videndi facultate acrior.

Viſi fuere homines qui de die ſtellas in cœlo videre poterant.

Causa promima eſt præternaturalis retinæ ſenſitivitas.

Species ſunt

1. Oxyopia incarceratorum, qui diu in carceribus obſcuris detinentur, ſcribere & legere in tenebris diſcunt.

2. Oxyopia ab incipiente amaurosi. Hæc ſpe-

ſpecies quandoque amauroſeos prodromus eſt. A)

Curatio exigit antamaurotica. V. *Amauroſis.*

3. Oxyopia plurium objectorum. Eſt viſus vitium, quo ægrotus ſimul duo vel tria objecta diverſa clariſſime videt. Ratio phænomeni vel in abolitione poli viſorii retinæ eſt, vel plura loca retinæ adeo ſenſilia ut polus viſorius retinæ evadunt.

Hinc differt hæc oxyopiæ ſpecies a diplopia in hac enim æger unum objectum bis vel ter videt. V. *Diplopia.*

Curatio radicalis non patet, *palliativa* autem exigit tubum, qui objecta lateralia arcet, viſio enim plurium objectorum viſum reddit confuſum.

AMBLYOPIA.

Eſt viſus debilitas ſine admodum viſibili oculi vitio. A)

Myopes & presbytæ in certa objecti diſtantia ſolummodo confuſe vident: *Nyctalopes* & *hemeralopes* certo diei tempore tantum male vident, at *amblyopes* in quavis diſtantia & quovis diei tempore objecta debiliter diſcernunt.

Cau-

A) *Cel.* Nootnagell l. c. p. 3.

B) Dicitur etiam *viſus hebetudo.*

CAUSA PROXIMA amblyopiæ *idiopathicæ* eſt retinæ minor ſenſitivitas, amblyopiæ autem *ſymptomaticæ* ſedes eſt, vel in *cornea*, vel in *humore aqueo*, vel in *pupilla*, vel in *lente cryſtallina*, vel in *humore vitreo*.

Hinc ſequentes SPECIES amblyopiæ conſtitui poſſunt.

1. AMBLYOPIA A CORNEÆ NUBE, quo tota cornea vel ſolummodo pars quædam obſcuratur. Puncta opaca plurimis radiis tranſitum denegant, hinc radii nimis pauci ad retinam perveniunt. *Curatio* exigit ablationem nubis. V. *Maculæ corneæ* & *obſcuratio corneæ*.

2. AMBLYOPIA A CORNEÆ HUMIDITATE, ut in epiphora contingit. Aqua corneæ adhærens radios confuſe refringit. *Curatur* ablata humiditate. V. *Epiphora*.

3. AMBLYOPIA A CORNEÆ SICCITATE. Sicca enim cornea pulverulenta & turbida evadit. *Curatur* hæc ſpecies humectatione corneæ. V. *Scheroma*.

4. AMBLYOPIA A TURBIDITATE HUMORIS AQUEI. Hic enim ut turbida cornea nimis paucos radios transmittit. *Curatur* reſtituta humoris aquei pelluciditate. V. *Turbiditas humoris aquei*.

5. AMBLYOPIA AB HUMORIS AQUEI IMMINUTA QUANTITATE. Sic enim cornea aliquantum contrahitur & pelluciditatem amittit.

Cura-

Curatur reſtituto humore aqueo. V. *Atrophia oculi* & *rhytidoſis corneæ.*

6. Amblyopia ab abundantia humoris aquei, ut in incipiente hydrophthalmia obſervatur. Sic enim focus radiorum jam ante retinam formatur. De curatione hujus vitii V. *Hydrophthalmiam.*

7. Amblyopia a myosi pupillæ, hæc enim nimis coarctata nimis paucos transmittit radios. De *curatione* v. *myoſim.*

8. Amblyopia ab incipiente cataracta, opacari incipiens lens vel ejus capſula non ſufficientes radios transmittit. V. *Cataracta.*

9. Amblyopia ab incipiente glaucomate. Idem hinc fit ac in cataracta. V. *Glaucoma.*

10. Amblyopia ab incipiente amaurosi, in hoc enim morbo retina inſenſilis fieri incipit. De curatione V. *amauroſim.*

11. Amblyopia a topica retinæ atonia. Cauſæ quæ hanc retinæ debilitatem generant, ſunt, malum *hæreditarium.* Solis, lunæ, ut aſtronomi ſolent, vel ignis longus *intuitus.* viſus nimium *intenſus* ut accidit, qui objecta minuta diu tractant, noctu multum ſcribunt, aut ad lumen perpetuo legunt, & *veneris abuſus*, qui oculos & ventriculum præprimis debilitat.

Hæc

Hæc amblyopiæ ſpecies non raro tranſit in amauroſim.

Curatio exigit 1. ut cauſæ morbi evitentur. 2. ut lumen validum arceatur, ut oculus externis & internis medicamentis roboretur.

Retina roboratur

1. *Abſtinentia a luce*, hinc illi qui diu carceribus obſcuris includuntur, legere & ſcribere in tenebris diſcunt.
2. *Tubis nigris*, qui lucem ſuperfluam arcent. A)
3. *perſpicillis planis viridibus*, hæc lumen moderantur.
4. Mora in *cubili*, quod ab una ſolum feneſtra lumen habet, & viridibus ornatum eſt parietibus. Color enim viridis oculum roborat.
5. Flamma lampadis vel luminis *umbraculo viridi* tegatur. Umbracula, quæ nimiam lucem reflectunt, ut *Segnerianum*, evitentur.
6. Pro labore & lectione *vitrum viride* magnum adhibeatur, ſæpius æger a lectione abſtineat & parietem viridem inſpiciat. B)

7. *Ex-*

A) BOERHAAVE *tract. de morbis oculorum.* Goet. 1750. p. 175.

B) Experientia docet colorem viridem oculo magis pro-

7. *Externe* applicetur *vinum ophthalmicum* JANINI A) vel aqua ſtillatitia ſalviæ, menthæ aut fœniculi uncias aliquot cum totidem drachmis ſpiritus anthos, vel ſpiritus vini camphorati, & aliquoties balneum frigidum oculi adhibeatur.

8. *Interne* detur cortex peruvianus cum radice valerianæ ſylveſtris.

Curatio palliativa obtinetur uſu *perſpicillorum utrinque convexorum*, ſeu *biconvexorum*: horum enim ope radii collecti fortius retinam afficiunt.

12. AMBYOPIA A DEBILITATE TOTIUS SYSTEMATIS NERVEI, ut poſt magnas evacuationes & in reconvaleſcentibus a morbis acutis, obſervatur. *Curatio* exigit cardiaca nutrientia & roborantia.

13. AMBLYOPIA SENILIS. Multiplex eſt hujus amblyopiæ cauſa. Retina inſenſilior, lens flaveſcens, cornea turbidior.

Pro *curatione palliativa*, aqua liliorum cum ſpiritu anthos commendatur. *Curatio radicalis* eſt impoſſibilis.

NY-

---

prodeſſe quam nigrum, color enim viridis ſenſim videtur tenſionem retinæ minuere, niger autem color illam ſubito & penitus relaxat.

A) *Cel.* JANIN l. c. p. 395.

NYCTALOPIA ſeu CÆCITAS DIURNA.

Eſt viſus vitium, quo ægroti de die parum vel nihil, veſperi autem ac nocte ſat bene vident. A)

Causa proxima eſt varia

Species ſunt

1. Nyctalopia ab amaurosi periodica, ſi paroxyſmus mane incipit & circa veſperas deſinit. *Curatio* exigit vomitoria, purgantia, veſicatoria & ultimo corticem peruvianum cum valeriana.
2. Nyctalopia a nimia retinæ sensitivitate, quæ lucem meridianum non fert. V. *Photophobia.* B)
3. Nyctalopia a macula opaca in medietate lentis crystallinæ. Cum lux meridianus pupillam coarctat, adeſt cœcitas, cum autem circa veſperas aut in loco obſcurato pupilla dilatetur, hinc radii per limbum ad-

(A *Illuſtr.* Halleri *Elem. phyſiol.* T. V. p. 490. & *Cel.* Rohde *Diſſ. de nyctalopia ac hemeralopia, viſu ſimplici & duplici. Jenæ* 1774.

B) Non repugnat, quod hi homines ad lumen candelæ aut lunæ videant. Solis enim vis ad lumen candelæ eſt ut 11664. ad 1. & ad lumen lunæ in plenilunio ut 374000. ad 1.

adhuc pellucidum lentis cryſtallinæ tranſeunt. *Curatio* exigit depreſſionem vel extractionem lentis cryſtallinæ.

4. Nyctalopia a desuetudine lucis Sic qui ex obſcuris carceribus educuntur ſtatim in luce meridiano nil vident, at ſenſim iterum luci aſſueſcunt.

5. Nyctalopia a mydriasi immobili. Hic enim pupilla nimiam lucis quantitatem admittit, quam immobilis moderari nequit, hinc ægri a nimia luce nil vident. *Curatio* palliativa exigit perſpicilla viridia. De curatione radicali v. *Mydriaſis.*

6. Nyctalopia a nimia pupillæ coarctatione. Hæc non ſufficientem radiorum copiam admittit, cum circa veſperas autem hæc coarctatio remittat, hinc eo tempore melius vident. Hæc coarctatio quandoque inflammatoria, quandoque ſpaſtica eſt.

   Curatio exigit vel antiphlogiſtica, vel antiſpaſmodica. V. *Myoſis.* Fomentum ex radice altheæ, aut floribus malvæ & hyoſciami laudatur.

7. Nyctalopia endemica, integræ gentes nyctalopes ſunt, ut leucæthiopes, Africani, Americani & Aſiatici, toto enim die oculi eorum lacrumantur, noctu primum recte vident. a)

8.

a) *Illuſtr.* Haller l. c. T. V. p. 490. & Rohde *Diſſ.*

8. Nyctalopia ab oculi commotione. Inde homo de nocte omnia objecta distincte videre potuit. a)

HEMERALOPIA seu CÆCITAS CREPUSCULARIS.

Est visus vitium, quo ægroti de die bene, ad lucem autem crepuscularem ut mane & ad vesperam, jam parum vel nil vident.

Species sunt

1. Hemeralopia ab amaurosi incipiente, in quo æger lucem meridianum adhuc, crepuscularem autem vel lumen candelæ non amplius sentit. Imo omnis *amblyopia* si vehemens est hemeralopiam simul causat. *Curatur* ut amaurosis.
2. Hemeralopia ab amaurosi periodica, cujus paroxysmus circa vesperas incipit & adulta jam die desinit. *Curatur* purgantibus & dein dato cortice peruv. cum valeriana.
3. Hemeralopia a transpiratione suppres-

N sa

a) *Miscellanea A. N. C. Dec.* 1. *Ann.* 1. Homo chordam fidium tensurus, rupta chorda sibi oculum vehementer contundebat, oculus inflammabatur, æger de nocte minimas lineas imaginum & litteras libror. distinguebat, clauso oculo ægroto autem nil videbat, nec diei, nec candelæ lucem de nocte ferre potuit, hicce morbus post aliquot dies evanuit.

SA OCULI. Forſan retina humore tranſpirabili inundatur magis circa veſperas, quia aer frigidior quam de die. *Curatio* exigit evacuantia ac præſertim diaphoretica antimonialia. A)

4. HEMERALOPIA ENDEMICA. In China & Barbados, tum in Maldivienſibus, & Moluccis inſulis, in Moſambica, Braſilia, ac in Polonia frequens eſt malum.

MYOPIA.

Eſt difficultas objecta paullulum diſſita diſtincte videndi. B)

Myops nempe cenſetur qui ultra 20. pollices non diſtincte videt. Datur myopia 3 — 6 — 9 — pollicum.

CAUSA PROXIMA eſt adunatio radiorum in focum jam ante retinam.

SPECIES ſunt

1. MYOPIA A CONEÆ NIMIA CONVEXITATE. *Cauſa* hujus convexitatis eſt vel a nativitate, vel a majori aquei humoris ſecretione; hinc uno die major quam altero myopia eſſe po-

A) RICHARD DE HAUTESIERCK *Recueil d' obſervations de medecine des hopitaux* I. 2. & *Cel.* WEIZ *neue Auszüge aus Diſſertationen für Wundärzte.* 6. B. 50. S.

B) *Illuſtr.* HALLERI *Element. phyſiol.* T. V. p. 496. & *Hamburg Magazin* T. 23. p. 279.

poteſt, hinc incipiens hydrophthalmia origo myopiæ. *Curatio* ab ætate & evacuantibus ſperatur.

2. Myopia a nimia longitudine bulbi. Hæc longitudo vel *nativa* eſt vel *aquiſita* ob humorum congeſtionem in oculos, inde artifices in minutis operibus occupati, ut ſigillorum ſculptores, & homines multum legentes, frequenter poſt adoleſcentiam iterum myopes fiunt. Hi *curantur* abſtinentia ab artificiis cominus laborioſis.

3. Myopia a nimia convexitate anterioris superficiei in lente crystallina. Etiam hoc vitium a nativitate eſt.

Radii paralleli qui incidunt in corneam, eo obliquius incidunt, quo cornea vel lens, vel humor vitreus in anteriori ſuperficie eſt convexior. Sed angulus refractionis eſt angulo incidentiæ æqualis, ergo angulus refractionis eo citius in focum formabitur, quo convexior eſt cornea, vel lens.

4. Myopia a densitate majori corneæ et oculi humorum. Experimenta optica docent, eo citius radios in focum cogi, quo corpus diaphanum eſt denſius.

5. Myopia a mydriasi. Nam quo latior apertura diaphragmatis in optico inſtrumento eſt, eo proprior eſt focus.

6. Myo-

6. Myopia infantilis. Infantes ob corneam convexiorem ſunt myopes, ſed paulatim dum adoleſcunt remotiora etiam vident.

Curatio myopiæ *radicalis* ab ætate ut in infantibus ſperatur.

Curatio myopiæ *palliativa* obtinetur inſpiciendo per *tubos denigratos* absque vitris ullis, aut per *exiguum foramen* carthæ & per *perſpicilla concava.*

PRESBYOPIA.

Eſt viſus vitium, quo objecta proxima confuſe, remota vero diſtinctius videntur. a)

Uti *myopia* infantibus ſic *presbyopia* ſenibus commune eſt vitium.

Cauſa *proxima* eſt ſerior radiorum adunatio in focum, ut hic ultra retinam cadat.

Species ſunt

1. Presbyopia a corneæ planitie. Quo planior eſt cornea eo minus & tardius refringit radios in focum. Hoc vitium oritur 1. a *penuria* humoris aquei & vitrei, quæ ſenio vel alio morbo inducitur. 2. a *cicatrice*, quæ cornea convexitatem minuit. 3. a *nativa conformatione* corneæ.

2. Presbyopia a lente crystallina nimis pla-

a) *Illuſtr.* Halleri *Elem. phyſiol.* T. V. p. 501.

PLANA. Etiam hoc vitium a ſenio, mala conformatione, vel tabe lentis cryſtallinæ oritur.

3. PRESBYOPIA A NIMIA BULBI BREVITATE. Sic enim diſtantia inter corneam & retinam redditur brevior quam focus eſt.

4. PRESBYOPIA A MINORI DENSITATE CORNEÆ vel HUMORUM OCULI; quo enim hæ partes ſunt rariores eo miuus refringunt radios. Qui ex hac cauſa ſunt presbyopes hi ſenili ætate curantur, ſenium enim majorem inducit denſitatem corneæ, & ipſius lentis. Ex ejusmodi emendatione factum eſſe videtur, ut ſubinde presbyopes ſponte convaluerit, & vitra convexa abjecerint, quibus juniores egebant.

5. PRESBYOPIA A CONSUETUDINE OBJECTA REMOTA CONTINUO INSPICIENDI. Inde artifices, qui in remotis objectis occupantur, id vitium ſibi contrahere dicuntur; ratio phænomeni latet.

6. PRESBYOPIA SENILIS. Ex multiplici cauſa ſenes fiunt *presbyopes*, ob humorum in ſenio penuriam cornea atque lens cryſtallina fit planior & bulbus brevior. Cum autem in ſenio ex ipſa ſenili ſiccitate bulbus oculi brevior & cornea planior fiat, hinc qui antea myopes fuerunt, nunc in ſenio recte vident & vitris concavis non amplius indigent.

7.

7. PRESBYOPIA A NIMIA OBJECTORUM PROXIMITATE, objectorum dissitorum focus est brevior, propinguorum autem est longior.

8. PRESBYOPIA A PUPILLA COARCTATA, quo angustior est apertura diaphragmatis in tubo optico, eo remotior est focus.

Curatio radicalis est impossibilis, nisi ætate curetur. Curatio autem *palliativa perspicillis convexis*, obtinetur. Hæc enim radios ita refringunt, ac si ex puncto longinquo venirent.

9. PRESBYOPIA MERCURIALIS, quæ ab usu mercurialium præparatorum oritur, ægrotus sentit dolorem pressorium in oculo, qui ab attactu augetur, bulbus oculi rigidus quasi est, & difficulter ad latus moveri potest. Objecta vicina æger penitus non videt, dissita autem confuse.

Multi hunc morbum pro amaurosi imperfecta habent.

Curatio exigit fomenta ex foliis malvæ & vaporem aquæ, venæsectionem in pede, & pulpam cassiæ cum sero lactis. Quando dolor in oculo cessat, temporibus emplastrum de tacamahaka applicetur, & per aliquot septimanas mane & vesperi aliquoties scintillæ electri-

ꝺricæ ex oculo extrahantur. Viſu penitus redeunte aqua frigida oculi roborentur. A)

HEMIOPSIA ſeu VISUS DIMIDIATUS.

Eſt oculi vitium quo ægrotus objecti partem mediam ſeu non integram videt.

Species hujus mali ſunt.

1. Hemiopsia a macula dimidiæ corneæ, vel dimidiæ lentis. Radiorum enim pars media in loco opaco ſuffocatur. *Curatio* exigit ut corneæ opacitas aufferatur, vel ut lens opaca extrahatur. V. *Maculas corneæ*.
2. Hemiopsia ab amaurosi dimidiæ retinæ. Si nempe focus partim retinæ paralyticæ partim ſanæ illabitur. *Curatio* exigit amotionem cauſæ, quæ amauroſim facit. V. *Amauroſis*.
3. Hemiopsia nervea, quæ in nervo optico ſedem habere videtur. *Curatur* medicamentis nervinis, & purgantibus interpolatis. B)

A) Marat. *on a ſingular. diſeaſe of the eyes. Lond.* 1776. & Richters *chirurg. Bibliothek* 4. *Band.* 1. *St.*

B) *Cel.* Abrah. Vater *in Diſſ. de duobus viſus vitiis, altero duplicato, altero dimidiato.* 1713. *Wittembergæ.* tres caſus hujus morbi memorat. Religioſus cum tenuiſſimo vi-

MYODESOPSIA ſeu VISUS MUSCARUM.

Eſt oculi vitium quo ægrotus *punctum nigrum*, quod muſcæ, araneæ vel flocis nigris ſimile cenſet, ante oculum videt. A)

Hoc punctum nigrum volitare videtur, quando ægrotus oculum movet, & fixum manet, ſi oculus figitur. Homines, qui viſum acriorem habent, & in luce ſerena conſtituuntur, præſertim his myodibus ſeu flocis nigris affici ſolent.

CAUSA PROXIMA eſt punctum opacum in quodam retinæ loco; ſeu ab humore opaco in vaſe quodam retinæ hærente, aut in retinæ ipſius ſuperficie effuſo vel a vaſe varicoſo retinam premente.

SPE-

victu tempus quadrageſimale celebraret, ſubito vehementer capitis dolore obrutus, brevi poſt oculorum acie hebetata, tandem viſu a latere ita amiſſo, ut nomen, ex pluribus ſyllabis combinatum, non niſi capite & oculis, quamlibet ſyllabam ſeorſim ſequentibus, legere potuerit. Pariter inter duos vel plures ambulantes, junctim ſociatos, unum ſolum e directo ſibi obvium vidit. Speculum inſpiciens dimidium ſaltem oculi & pupillæ repræſentari ſemper obſervavit. V. *Miſcellaneæ* N. C. *anni* V. VI. obſ. 107.

A) Derivatur a μυῖα & ὄψις viſio.

SPECIES sunt

1. MYODESOPSIA A PUNCTO OPACO RETINÆ. Quæ species amaurosis partialis est, ac non raro in amaurosim totalem transit. *Curatur* ut amaurosis.

2. MYODESOPSIA SANGUINEA, quæ a congestione sanguinis in vascula quædam retinæ oritur. Hæc species in phrenitide, in plethoricis, a solis æstu, a menstruis vel hæmorrhoidibus suppressis, & a capite diu antrorsum inclinato, observatur.

   Curatio exigit venæsectionem, revellentia & externe repellentia, ut aquam frigidam oculo applicatam. *Myodes* phreniticorum larga narium hæmorrhagia optime solvuntur.

3. MYODESOPSIA AB ATONIA RETINÆ, quæ a lectione nimia, a lucubratione, telescopiorum, vel microscopiorum frequentiori usu, aut a vehementi foco radiorum in retinam illapso, oritur.

   Curatio exigit remotionem causæ, applicationem fomenti ex aqua frigida, & interna roborantia ut corticem peruvian. cum valeriana. Supercilio infricetur liquor anod. m.

4. MYODESOPSIA AB OCULI CONTUSIONE, qua forsan guttula alicujus humoris in retina effunditur. *Curatur* venæsectione & fomentis discutientibus. A) VI-

---

A) Sunt authores qui putant, myodes in oculo excita-

VISUS RETICULARIS.

Eſt oculi vitium, quo ægrotus umbras ramoſas reticulo tenui, aut telæ aranearum ſimiles, videt.

CAUSA PROXIMA eſt turgeſcentia vaſculorum retinam perreptantium, & illam prementium.

SPECIES ſunt

1. VISUS RETICULARIS A CONGESTIONE SANGUINIS IN RETINAM. Sic cohibita inſpiratione, aut capite diu antrorſum inclinato, pro libitu poſſumus nobis procurare viſum reticularem. Hæc ſpecies *fugax* eſt & evaneſcit remota cauſa.

2. Vi-

---

citari a puncto opaco cryſtallinæ lentis, vel a macula in cornea, vel a corpuſculo in humore aqueo volitante; at optices regulas, qui attentius conſiderat, facile comperiet, imagines rerum, in oculo ante retinam ſitarum, prorſus extra oculum projici, nunquam in oculo depingi. Corporis enim radiantis & a cryſtallino humore, tres ſemidiametros hujus lentis cum ſemiſſe diſtantis, nulla pingitur in retina imago; cum igitur cornea in nullo oculo diſtet a lente cryſtallina tribus ejusdem ſemidiametris cum ſemiſſe, hinc nulla ſupra corneam cicatrix, aut corpus in humore aqueo volitans, neque macula in lente cryſtallina percipitur a retina. Hæ cauſæ viſum debiliorem ſeu amblyopiam, non autem myodeſopſiam cauſare valent.

2. Visus reticularis permanens, qui constanter adest. In hac specie videntur vasa retinæ ob retinæ atoniam constanter turgere.

Curatio exigit fomenta roborantia vel aquam frigidam externe oculo applicatam: *interne* cortex peruv. cum valeriana detur.

VISUS NEBULOSUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus per nebulam vel linteum vel tenebras quasi, objecta videre opinatur.

Causa proxima est vel denegatus transitus sufficientis quantitatis radiorum, vel insufficiens sensilitas retinæ.

Species sunt

1. Visus nebulosus ab incipiente cataracta, quæ jam paucissimos radios ad retinam transmittit. Exigit *curationem* cataractæ.
2. Visus nebulosus ab incipiente amaurosi, quando retina jam fere insensilis, vix radiis lucis amplius afficitur. *Curatio* exigit curam amauroseos.
3. Visus nebulosus a leucomate corneæ; per loca opaca non requisita radiorum copia, quæ visui claro sufficeret, transit. De *curatione* v. *maculas* & *obscurationem corneæ*.
4. Visus nebulosus a turbido humore aqueo. Sic pauci radii hunc liquorem transire pos-

poſſunt. *Curatio* exigit ut humor hicce clarus reddatur vel emitttatur. V. *Turbiditas*

5. Visus nebulosus ab incipiente glaucomate. Idem contingit ſi humor vitreus opacus fieri incipit. *Curatio* eſt raro poſſibilis. V. *Glaucoma*.

6. Visus nebulosus ab incipiente animi deliquio. Quibus animi deliquium imminet his viſus non ſolum nebuloſus, ſed tandem *tenebricus* evadit, ob ceſſantem liquidi nervei motum in retina. *Curatur* evanido animi deliquio.

7. Visus nebulosus ab atonia retinæ, quæ inſenſilis aliquantum evadit, de cauſis & curatione hujus ſpeciei, V. *Amblyopia* a debilitate retinæ.

8. Visus tenebricosus ab ingestis venenis, quæ per conſenſum e ventriculo in retinam agunt. *Curatio* exigit emetica.

METAMORPHOPSIA ſeu VISUS DEFIGURATUS.

Eſt vitium oculi, quo ægrotus figuras objectorum mutatas videt. a)

Spe-

---

a) *Metamorphoſis* eſt figuræ mutatio, *figura* eſt limes extenſi. Hinc ſpecies hujus morbi a figuræ magnitudine & circumſcriptione mutata conſtituo.

Species ſunt

1. Metamorphopsia aucta, quando ægroto objecta majora, quam revera ſunt, apparent. Id a myopia, a ſaburra primarum viarum, a morbo nervorum originem habere poteſt.

2. Metamorphopsia diminuta, quando objecta minora quam revera ſunt, videntur. Etiam hæc ſpecies a ſaburra primarum viarum oriri viſa eſt. a) *Curabatur* vomitorio & purgante.

3. Metamorphopsia nutans. Vertiginoſis, ebriis, & morbo nerveo affectis objecta titubare videntur. Quandoque ſaburra primarum viarum aut tranſpiratio ſuppreſſa origo mali eſt. Hinc *curatio* juxta cauſas inſtituatur.

4. Metamorphopsia tortuosa ſeu flexuosa, quandoque omnes res apparent flexuoſæ ſeu tortuoſæ. Cauſa hujus mali vel in nervis vel in primis viis eſt. Hinc pro curatione vel evacuantia vel antiſpaſmodica adhibe. b)

5.

a) Lentin *Obſervat faſcicul. II.*

b) Illuſtr. Medico Narbonenſi octogenario per aliquot dies omnia objecta inflexa ſeu flexuoſa vel in alterutrum latus nutantia apparebant, ita ut homines obvii viderentur ipſi trunco, cruribusque tortuoſi, ſimulque in alterutrum latus declinantes & ad lapſum proni,

quos

5. Metamorphopsia inversa, quando ægroto omnia objecta, inverſa apparent. a)

6. Metamorphopsia imaginaria, eſt rei non præſentis viſio, ut in delirantibus, maniacis, & viſionariis quandoque obſervatur. *Curatio* exigit ablationem morbi, a quo viſio imaginaria oritur. b)

7. Metamorphopsia ab impressione remanente. Sic qui attente præſertim in magna luce objectum intuetur, diu adhuc objectum ſibi præſens videt.

CHRU-

---

quos ideo prima vice monebat, aut ſuſtentare conabatur; evanuit hic affectus, remanſit vero viſus ſolito obſcurior. V. *Illuſtr.* Sauvages *Noſol. method.* T. II. p. 190.

a) Exemplum, ubi omnia morboſe inverſa apparuerunt, habet *Illuſtr.* Sennertus *Prax. med.* L. I. c. 3. S. II. Archiater Dresdenſis cum in bibliotheca ſcalam aſcendendo, oculos nimis ſurſum converteret, ſubito animadvertit, omnia ſe ſe plane inverſa videre. Duravit hæcce miranda oculorum affectio per anni quadrantem, donec eodem caſu, quo venerat, rurſus evaneſceret, cum iterum nimirum caſu aliquando oculos valde attolleret.

b) *Cel.* Delii *Diſſ. phantaſmata ante oculos volitantia.* Obſervavit Valsalva hominem, qui continuo præ oculis palatia pulchre decorata & colorata ſibi adverſari videbat.

CHRUPSIA ſeu VISUS COLORATUS.

Eſt oculi vitium, quo ægrotus objecta alieno colore tincta, vel colores varios iridi vel pavonis caudæ ſimiles videt. A)

CAUSA PROXIMA eſt color alienus in retina, vel preſſio retinæ, quæ irritationi ſimilis eſt, quam focus coloris in retina excitat.

SPECIES ſunt

1. CHRUPSIA ICTERICORUM, quibusdam ictericis omnia objecta apparent flava. B) *Curatio* exigit ſanationem icteri.
2. CHRUPSIA A SANGUINE EFFUSO. Sic cruor in oculi cameris & circa retinam effuſus objecta rubro colore tingit. *Curatio* exigit venæſectionem purgantia & fomentum diſcutiens.
3. CHRUPSIA A FRICTIONE VEHEMENTI OCULI, PRÆSERTIM IN TENEBRIS. Notum eſt inde pavonios excitari colores, qui ſenſim evaneſcunt.

4.

A) χρυψια derivatur a χρυα & οψια *viſio.*

B) Dico ictericis *quibusdam*, non enim omnes objecta vident flava. *Celeb.* DURAZZINI oculos icterici, cui obje-

4. Chrupsia febrilis. Ægroti qui febre pestilentiali decumbebant irides videbant. a)

5. Chrupsia ab inspectione solis. Imago prima est lucidissima, sed hæc inde in rubram, flavam, cæruleam & nigram degenerat ac evanescit.

6. Chrupsia ab impressione permanente. Sic qui diu pannum ruberrimum intuetur, & oculum subito avertit, diu adhuc rubedinem percipit.

7. Chrupsia nervea. Ex terrore quandoque omnia viridescunt, vel cærulescunt. Quandoque delirium, quandoque saburra ventriculi causa hujus mali est. *Curatio* exigit amotionem harum causarum.

8. Chrupsia a miscella radiorum coloratorum extra oculum. Si quis perspicillum, cujus unum vitrum cæruleum, alterum rubrum est, naso apponit, & lumen aspicit, tunc

---

objecta videbantur flava, dissecuit, huic retina, omnes oculi membranæ, atque lens crystallina humore flavo erant tinctu. In aliis icterici cadavere, cui objecta non flava apparebant, præter capsulam lentis nil flavescebat in oculo. V. Torgioni *raccolta di opuscoli medico-pratici. T.* 1.

a) *Cel.* Boyle *de coloribus* p. 18. & *Illustr.* Halleri *Element. physiolog. T. V. p.* 528.

tunc videt flammam violaceam. A) Sic ab incenſo in tenebris ſulphure omnes adſtantes viride palleſcunt.

PHOTOPSIA ſeu VISUS LUCIDUS.

Eſt oculi vitium, quo ægrotus radios, vel lineolas igneas, vel ſcintillas, aut corruſcationes videt. B)

CAUSA PROXIMA harum viſionum lucidarum eſſe videtur preſſio retinæ, adeo valida, ut ſimilis ſit preſſioni, quam focus lucis naturalis in retina excitat, id docent cauſæ lucem imaginariam excitantes.

SPECIES ſunt

1. PHOTOPSIA A PERCUSSIONE OCULI. Id vulgatiſſimo experimento notum eſt, dicunt percuſſi ignem ex oculo exſilire.
2. PHOTOPSIA AB AFFECTIONE NERVEA. Fulgures ante tetanum, ante epilepſiam, aut alios morbos ſpaſmodicos, huc refero. *Curatio* exigit ablationem morbi ſpaſmodici.
3. PHOTOPSIA A CONGESTIONE SANGUINIS IN RETINAM vel NERVUM OPTICUM. Hinc a tuſſi, vomitu, ſternutatione, vertigine, ante

---

A) JANIN *Beobachtungen über das Auge.* S. 88.

B) HIPPOCRATI dicitur *marmaryge.*

te amaurosim & apoplexiam observata fuit; hinc a menstruis vel hæmorrhoidibus suppressis oritur. *Curatio* exigit venæsectionem, purgantia, revellentia. *Externe* aquam frigidam.

4. Photopsia a labore in corporibus minutis. Id de sutricibus phrygiis atque de lucubratione nimia affirmatur. Et hæc species a sanguinis congestione oriri videtur. Labor enim talis oculum irritat, & irritatio attrahit. *Curatio* hinc eadem ut in specie priori.

3. Photopsia ab evigilatione nocturna. Quibusdam has scintillas imaginarias adeo fuisse vividas referunt scriptores, ut etiam noctu aliquot secunda durarent, & ad videnda objecta sufficerent. a)

6. Photopsia a lacrumatione. Quorum oculi lacrumis madent, hi lucidos vident radios, quia radii lucis in lacrumis prius flectuntur antequam corneam transeunt. Hæc species abstersis lacrumis evanescit.

STRABISMUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus objecta, oculum unum

---

a). Si hæc pars historiæ vera est, dicit *Illustr.* Hallerus *Elem. physiol.* T.V. p. 527.

unum vel utrumque ab axi viſus diſtorguendo, intuetur. A)

Hæc oculi diſtorſio vel *ſurſum* vel *deorſum* vel *extrorſum* vel *introrſum*, in uno vel utroqe oculo obſervatur, vel diſtorſio oculorum eſt *inæqualis*, adeo ut oculorum unus terram, alter cœlum aſpiciat.

EFFECTUS ſtrabiſmi ſunt non ſolum deformitas ocurum ſed etiam viſus debilior in dijudicandis corporibus diſſitis & diplopia, præſertim morbo incipiente.

SPECIES ſtrabiſmi ſunt

1. STRABISMUS NEUNATORUM. Omnes infantes neunati oculos diſtorquent, aſt ſucceſſu temporis obſervant, objecta diſtinctius videri ambobus oculis, ad ea directis, quæ directio illis ſenſim naturalis evadit. B)
2. STRABISMUS A PRAVA CONSUETUDINE INFANTUM DUO OBJECTA SIMUL INTUENDI. Sic infans in cunis inter duo objecta, quæ valde amat, locatus, ſi ex uno latere ſpeculum v. g. vel feneſtram & ex altero latere nutricem perpetuo aſpicit, facile ſtrabiſmo afficitur.

Curatio exigit ut oculus ſanus per aliquot menſes

A) *Cel.* BUFFON *ſur la cauſe du ſtrabiſme ou des yeux louches.* in *Mem. de l' Acad. des ſciences.* 1743.

B) *Cel.* PETIT *Diſſ. ſur la vue des enfans.* in *Mem. de l' Acad. de Paris.* 1727.

ſes linteo deligetur, ſi unus ſolummodo oculus ſtrabiſmo eſt affectus. Si vero uterque oculus ſtrabiſmo laborat, tunc per aliquot dies ſolus dexter & per aliquot ſolus ſiniſter oculus deligari debet. Sic oculus nudus ſimpliciſſimo hoc remedio ſenſim intuitui recto objectorum aſſueſcit.

3. Strabismus ex distorsione unius musculi bulbi. Infantes, qui in naſo verrucam, vel aliud vitium habent, vi oculum perpetuo diſtorquent, ut hoc vitium aſpicere poſſint, unde ſenſim ſtrabones evadunt.

Curatio exigit roborantia externa ut fomentum ex vino & ſpiritus camphorati aliquot guttulis.

4. Strabismus ab amblyopia vel myopia unius oculi. Sic ſi ſiniſter oculus non videt ultra ſemipedem & dexter ultra pedem, tunc objecta unico dextro oculo aſpicere aſueſcimus & debilem oculum negligimus, Idem obſervatur in hominibus, qui unius oculi cæcitate laborant; *Cœcus* enim oculus a ſano divergit. In ambobus oculis cæci in utroque oculo ſtrabones ſunt.

5. Strabismus a spasmo unius musculi bulbi. Tunc bulbus verſus muſculum ſpaſmo affectum trahitur, & immobilis manet. *Cauſa* hujus ſpaſmi eſſe poteſt a ſaburra pri-

marum

marum viarum, a malo hyſterico vel hypochondriaco, a terrore, ab oculi punctura.

Curatio hinc exigit ablationem cauſæ.

6. Strabismus rheumaticus, qui a rheumatiſmo muſculi unius bulbi oritur; noſcitur dolore rheumatico ſub bulbi motu. *Curatur* purgantibus & antirheumaticis.

7. Strabismus a paralysi unius musculi bulbi. Sic muſculus antagoniſta fortior factus ſe ex oppoſito latere contrahit. Si vero omnes bulbi muſculi paralyſi afficiuntur, tunc bulbus immobilis manet & cum motu oculi ſani non correſpondet.

Cauſæ hujus paralyſis ſunt capitis vel oculi contuſio, incipiens apoplexia, prægreſſa epilepſia, quæ quandoque paralyſim relinquit, vulnus nervi ocularis.

Curatio exigit antiparalitica, ut arnicam, electricum ignem, nervina externe & interne applicata.

8. Strabismus a bulbi unius immobilitate. Sic enim bulbus immobilis motui bulbi mobilis reſpondere nequit. *Cauſæ*, quæ bulbum reddunt immobilem, ſunt bulbi concretio cum orbita ob pinguedinem orbitalem ſuppuratione conſumptam, vel tumor oſſeus, aut cyſticus, qui bulbum ad latus premit. Longa muſculorum quies, quæ contractili-

tatem musculorum causat, ut si oculus longo tempore firmiter deligatur.

Curatio exigit amotionem causæ, si hæc amoveri nequit strabismus est incurabilis.

9. Strabismus endemius. Omnes fere incolæ Asiæ æquinoctialis strabones & nyctalopes sunt, hi interdiu album oculi tantum ostendunt, pupillam autem sub palpebris recondunt, ne a radiis solis, quos arenosum solum reflectit, lædantur.

10. Strabismus symptomaticus, ut qui symptoma est hydrocephali interni, epilepsiæ, tetani, & morientium. Omnes hi strabismi sunt lethales.

LUSCITAS seu VISUS OBLIQUUS.

Est oculi vitium quo ægrotus objecta non directe sed oblique solummodo videre potest.

Differt luscus a strabone, luscus enim oculum non distorquet.

Species luscitatis sunt

1. Luscitas a leucomate in medietate corneæ. Cum ægrotus radios objecti, qui ad medietatem corneæ pergunt, videre non possit, hinc cogitur ut objectum oblique aspiciat.

Curatio exigit curationem leucomatis. V. *Maculas corneæ*.

2. Lu-

2. LUSCITAS A LENTIS CRYSTALLINÆ SITU OBLIQUO. In hoc caſu radii a lente cryſtallina oblique franguntur, hinc non in medietatem retinæ, ſed ad latus incidunt, ideo ægrotus luſcitare cogitur.

Cauſæ, quæ lentis ſitum mutant, ſunt mala conformatio, vulnus capſulæ cryſtallinæ, vel proceſſuum ciliarium, commotio capitis vel oculi.

Signum diagnoſticum hujus vitii eſt, quod pupula ſeu imago inſpicientis in oculum, non in medietate ſed lateraliter ſeu oblique appareat in oculo ægroti.

Curatio eſt impoſſibilis, incertum enim eſt an lente extracta viſus non maneat incommodus.

3. LUSCITAS A LATERALI PUPILLÆ SITU. Tunc faciem & oculum vertimus adeo oblique ut radii per obliquam vel lateralem pupillam incidere poſſint. *Curatio* eſt impoſſibilis.

4. LUSCITAS AB INSENSILITATE PUNCTI VISORII IN RETINA. Quando retinæ medietas non bene ſentit, tunc recte conſpecta objecta obſcure vel penitus non videntur, oblique vero poſita objecta diſtincte cernuntur.

Curatio vel eſt impoſſibilis, vel exigit curam amauroſeos partialis.

5. Lu-

5. Luscitas ab obliquitate corneæ. Hæc enim focum oblique ad lenten dirigit. Sed an non lens focum iterum in rectitudinem reducit? Hinc hæc causa luscitatis dubia est. a)

DIPLOPIA seu VISUS DUPLICATUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus idem objectum bis aut pluries videt. b)

Causa proxima est *dislocatio* axium visus vel *geminata* aut *multiplicata imago* in retina unius oculi.

Species hujus morbi sunt

1. Diplopia a strabismo. Si imago unius objecti in eundem utriusque retinæ locum incidit, tunc hoc objectum semel videmus, quia in oculo utroque eandem ideam excitat, si vero ob strabismum unus oculus ab axi visus distorquetur, tunc objecti imago in oculo sano in medietatem retinæ, in oculo distorto autem ad latus medietatis retinæ incidit, hinc ab inæquali sensatione duæ ideæ

---

a) Vidit *Celeb. Professor* Richter corneam in quodam loco tuberosam & ægrotus tamen non luscitabat. V. *von der Ausziehung der grauen Staars.* S. 180.

b) *Cel.* Klincke *Diss. de diplopia. Gött.* 1774.

ideæ imaginis excitantur, unde objectum bis videmus.

Cum autem ſtrabones utplurimum oculum unum altero debiliorem habent, hinc ſolo oculo ſano videre ſolent, diſtortum ſeu debilem negligunt, ideo ſenſatio imaginis diſtinctioris in oculo ſano imaginem debiliorem in oculo debili adeo obſcurat, ut ſtrabones ſenſim diplopia non amplius afficiantur.

Curatio hujus diplopiæ exigit curationem ſtrabiſmi. V. *Strabiſmus.*

2. Diplopia a pressione oculi. Notiſſimum eſt experimentum, quod geminum videamus objectum, ſi digito oculum e latere premimus. Idem obſervatur ſi oculus exoſtoſi vel alio tumore intraorbitali ad latus premitur. Ratio eſt quod preſſus oculus in alio loco, quam ſanus objecti imaginem percipiat.

Curatio exigit ablationem tumoris prementis. V. *Exophthalmia.*

3. Diplopia ab anchyloblepharo. Si chartam luſoriam acicula bis perforemus, ita ut foraminula non magis diſtent a ſe quam pupillæ diametro, atque ſi charta oculo uni admota, altero clauſo flammam candellæ in certa diſtantia intueamur, illico flamma gemmina, imo ſi tria ſunt foraminula, triplicata apparebit. Si itaque palpebris conniven-

tibus

tibus ciliorum interstitia, totidem foramimula, luci pervia, relinquant, nil mirum est, si tales ægroti objectum ter, quater vel pluries repetitum videant.

Curatio exigit divisionem palpebrarum. V. *Anchyloblepharon.*

3. Diplopia a lacrumis. Si cilia lacrumis madent, in illis efformantur totidem lentes aqueæ, hinc per totidem lentes objecta multiplicantur.

Curatio exigit abstersionem lacrumarum.

4. Diplopia a lente crystallina poliedrica. Sic duo formantur foci, qui duplicem in retina imaginem faciunt, ut in vitro polygono videre solemus.

Curatio exigit ut lens crystallina extrahatur. An cornea polyedrica diplopiam pariat, dubium est. Hoc corneæ vitium est incurabile.

5. Diplopia a pupilla duplici in uno oculo. Sic enim duplex per pupillas transit focus ad retinam. Est malum incurabile. a)

6. Di-

---

a) *Cl.* Reghellini *lettera chirurgica sopra l' offesa della vista in una donna, consistente nec radoppiamento degli oggetti, sequita dopo la depressione della cattaratta.* Venet. 1749. Dantur tamen casus, in quibus a pluribus pupillis diplopia non observabatur. V. *Cl.* Janin, & *Cel.* Klincke opus citatum.

6. Diplopia a pupillæ sisu præternaturali. In hoc caſu radiorum imago in diverſis utriusque retinæ locis pingitur, unde diplopia. Eſt etiam malum incurabile.

7. Diplopia a lente e situ mota. Etiam in hoc caſu alius eſt focus in oculo ægroto. *Curatio* exigit extractionem lentis, hæc enim luxata alioquin brevi in cataractam abit.

8. Diplopia a cataracta partiali. Ubi lens in uno ſolum loco opacatur. Videtur focus in lente ab opacitate dividi. *Curatio* exigit extractionem lentis.

9. Diplopia myopum. Ratio haud in promtu eſt, niſi aſſumamus myopiæ ſimul junctam eſſe quandoque lentem polyedricam.

10. Diplopia nervea, quæ a peculiari affectione nervi optici, idiophatice, vel conſenſualiter affecti, oritur. Ut a terrore, ſaburra ventriculi, aſſumpto veneno, ebrietate, contuſione capitis, ſuperciliorum vel oculi, ab apoplexia vel morte inſtante, a malo hyſterico vel hypochondriaco.

Curatio exigit ut cauſæ amoveantur. *Externe* liquor anodynus mineralis vel alia nervina nervo frontali e ſupercilio exeunti, infricari poſſunt.

IN-

INDEX.

A.

F. Fi-

Oedema

Tri-